

N. Bălcescu Român Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium

2026.

Pedagógiai program *Program pedagogic*

*Liceul, Școala Generală și Căminul de
Elevi Românesc
N. Bălcescu
Român Gimnázium, Általános Iskola és
Kollégium*

Összeállította:

Czeglédiné Dr. Gurzó Mária
főigazgató

OM azonosító: 028387

5700 Gyula, Líceum tér 2.

tel.: 06-66/463-161

email: titkarsag.balcescu@gmail.com

Mottó:

„Mi-e foarte, foarte dor de frumos și de bun

Mi-e dor de oameni delicăți și buni

De oameni deștepți și generoși

De educație și tradiție

Mi-e dor de bun simț și de bunăvoință.”

Oana Pellea

„Minden tanárnál az a legfontosabb, hogy igazi pedagógiai lelületű, tiszta szívű ember legyen, különben nem tudja átadni az ismeretanyagot.”

Obádovics J. Gyula

„A gyermeket tiszteletben kell fogadni, szeretetben kell nevelni és szabadságban kell elbocsájtani.”

Rudolf Steiner

Tartalom

1. Intézmény bemutatása.....	11
1.1 Introdúcere	11
1.2 Aspecte din viața Liceului N. Bălcescu	12
1.3 Az iskola bemutatása	15
Az iskola adatai	15
Iskolánk névadója	16
1.4 Az iskola rövid története.....	17
1.5 Tárgyi feltételek.....	20
1.6 Személyi feltételek	21
2. NEVELÉSI PROGRAM	24
2.1 A pedagógiai program elkészítésénél alapul vett törvények és rendeletek	24
2.2 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	25
Iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása, általános célkitűzései	25
2.3 Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	27
Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások	29
2.4 A személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai.....	30
2.5 Egészségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok	32
Az egészség fogalma	32
Az iskola szerepe és lehetőségei.....	34
Az iskolai egészségnevelés főbb színterei	34
Fő témakörök.....	35
Tanév elején elvégzendő feladatok.....	35
A tanévben folyamatosan végzendő feladatok	35
Osztályfőnöki órák egészségnevelési feladatai	35
Az osztályfőnöki órák főbb témái	36

Gyakorlati tevékenységek.....	36
2.6 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	37
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok	37
Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások	39
2.7 Környezetneveléssel összefüggő feladatok	39
A környezeti nevelés célkitűzései.....	39
A környezeti nevelés lehetőségei.....	40
A környezeti neveléssel szembeni elvárások.....	42
2.8 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	43
Az iskola közösségeinek együttműködése.....	43
A szakmai munkaközösségek együttműködése.....	44
A szülői munkaközösség (SZMK) és az iskola közösségeinek együttműködése.....	44
A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése.....	44
Hagyományápolás- és újítás a nemzetiségi kétnyelvű iskolánkban	47
2.9 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	49
Az osztályfőnök feladatai	49
Az osztályfőnöki munka tervezése	51
Az osztályfőnöki munkaterv felépítése	51
Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról.....	51
Az osztályfőnöki órák témái.....	53
2.10 A pedagógusok helyi intézményi feladatai	58
A pedagógusok alapvető feladatai	58
Módosított NAT (2020) új oktatási módszerek bevezetése, alkalmazása	58
A tanórai és a tanórán kívüli nevelő-oktató munka, tanulásirányítás	60
A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása.....	60
Az iskolai diákönkormányzat (DÖK) működtetésében való aktív részvétel	61
Munkafegyelem, a munkához való viszony	61

Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében.....	61
Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés.....	61
Az iskolai munka feltételeinek javítása	61
Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában	62
Aktív részvétel a tantestület életében	62
Az iskola képviselője	62
A vezetői (pl. csoportvezető, munkaközösség-vezető...) feladatok ellátása.....	62
Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal	63
2.11 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	63
Különleges bábásmódot igénylő gyermekek	64
A gyermekvédelmi törvény alapján kiemelt figyelmet igénylő tanulók.....	68
2.12 A Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	69
A gyermek- és ifjúságvédelem feladata.....	69
A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkája.....	70
A szülő joga és kötelessége	70
2.13 A közösségi szolgálattal kapcsolatos feladatok.....	71
A közösségi szolgálat keretei	71
A közösségi szolgálat dokumentálása	71
2.14 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, a szülői munkaközösséggel (SZMK) ..	72
A kapcsolattartás formái	72
2.15 Az iskola partnerkapcsolatai.....	73
További partnereink.....	74
Külföldi kapcsolataink.....	74
Kapcsolattartás más ágazatokkal	74
2.16 A tanulók részvételi jogának gyakorlása az intézményi döntési folyamatban	75
2.17 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	76
Vizsgaidőszakok.....	77

Jelentkezés módja	77
A vizsgák előkészítésének módja	77
A vizsgák lebonyolítása.....	78
A vizsgák követelményrendszere	78
A vizsgázás módja	81
Az osztályzatok megállapítása.....	81
Értékelés	82
Érettségi vizsgák.....	82
3. HELYI TANTERV	84
3.1 A választott kerettantervek	84
3.2 Helyi tanterv	87
3.3 Óraterv	88
Órakeret – Általános Iskola – 2020	88
Órakeret – Gimnázium – 2020.....	90
Órakeret – Nyelvi előkészítő – 2020	91
3.4 Boldogságóra.....	92
A program várható eredményei	96
3.5 Tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei.....	97
3.6 Az iskolában alkalmazott modern pedagógiai módszerek	98
Projektoktatás	99
3.7 Digitális Tanrend Protokoll (DTP)	100
3.8 Pedagógus-értékelési rendszer	103
TÉR (teljesítményértékelési rendszer).....	103
3.9 A tanulók értékelése	103
A tanulmányi munka ellenőrzésének, értékelésének rendszere, módszerei, visszacsatolási eljárások (az értékelés alapelvei, rendszeressége)	103
Az értékelés feladatai és funkciói	104
Az értékelés fajtái (A viszonyítás problémája).....	105

A pedagógus értékelési eljárásai.....	105
A pedagógus értékelési megnyilvánulásai.....	105
A tanulók tanulmányi munkájának értékelése	106
Az ellenőrzés és értékelés formái	106
Az iskola szóbeli beszámoltatás rendje	107
Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai	107
Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai ...	108
A tanulók értékelésének alapelvei, rendszeressége	109
A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei.....	110
A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei	111
A tanulók dicséretének, jutalmazásának formái.....	112
A tanulók elmarasztalásának formái	113
Iskolai büntetések formái.....	113
Súlyos kötelességszegés.....	113
Kártérítési kötelezettség.....	114
Csoportbontások szervezési elvei az általános iskolában és a gimnáziumban	114
Felkészítés közép és emelt szintű érettségire	115
3.10 Egyéni és csoportos személyiségfejlődés az iskolában (mérések, módszerek) ...	115
3.11 Az országos kompetenciamérés eredményeinek intézményi elemzési rendje....	117
3.12 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	117
Mindennapos testnevelés	117
A tanulók fizikai állapotának mérése	119
3.13 Be- és kiiratkozások (az iskolánkba/iskolánkból)	120
A tanulói jogviszony létesítésének feltétele	120
Más iskolából érkező növendékek átvételének feltételei.....	121
Tanköteles tanulók kiiratkozása	121
3.14 Egyéni tanulói munkarend intézményi szabályozása	121
Az egyéni munkarend szerint tanulók osztályozó vizsgája	122

3.15 A fogyatékos személyek akadálymentes munkahelyi környezetének megteremtése	123
3.16 A tanulószoba működtetésének célja	123
3.17 Lázár Ervin program.....	123
4. Mellékletek.....	124
4.1 Panaszkezelési szabályzat	124
A szabályzat célja	124
Alapelvek.....	124
A panaszkezelési rend az iskolában.....	124
Panaszkezelési Nyilvántartó Lap.....	128
5. Kollégiumi pedagógiai program	130
5.1 Bevezetés	130
5.2 A kollégium adatai	130
5.3 A kollégiumi nevelés alapelvei, céljai.....	131
Általános alapelvek és célok.....	131
Konkrét oktatási-nevelési célok.....	132
Stratégiai célok	132
5.4 Helyzetelemzés.....	133
Az intézmény sajátos arculata, küldetése, jövőképe, nemzetiségünk kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai	133
Tanulói összetétele	134
Humán erőforrás	135
Tárgyi és egyéb feltételeink.....	135
5.5 A kollégiumi élet szervezésének elvei	137
A tanulók életrendjének, tanulásának, szabadidejének szervezése.....	137
5.6 A kollégiumi nevelés területei, feladatai, tevékenységek	137
Testi és lelki egészségre nevelés.....	137
A tanulók fejlődését, felzárkóztatását, tehetséggondozását elősegítő tevékenységek	139

A tanulók pályaválasztását és önálló életkezdését elősegítő tevékenységek.....	140
Az önálló életkezdés elősegítését biztosító tevékenységek elvei, megszervezése	142
A hátrányos helyzetű tanulókkal való kiemelt törődés biztosításának megszervezése	142
Értékközvetítés, motiváció	143
Nemzetiségi kulturális és anyanyelvi neveléssel összefüggő feladatok	144
A szociális kompetenciával összefüggő feladatok.....	144
Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő feladatok.....	145
A kollégiumi közösségi élet fejlesztése, művelődési, kulturális, sport szabadidős tevékenység .	146
Hagyományápolás	146
Kiemelt hagyományos rendezvényeink.....	146
A környezeti nevelés feladatai.....	147
5.7 A kollégium kapcsolatrendszere	148
A szülőkkel való kapcsolattartás formái.....	148
5.8 A kollégiumi tevékenység szerkezete	148
Általános szempontok.....	148
A foglalkozások szervezése	149
A kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere, szerkezete	150
A kollégiumon kívüli foglalkozások	151
5.9 A kollégiumi nevelés eredményessége	152
Az értékelés	153
5.10 A kollégiumi munka értékelése	153
A pedagógusok munkájának értékelése.....	153
Az ellenőrzés szintjei.....	154
A tanulók munkájának értékelése	155
A kollégiumi nevelés sikermutatói	156
5.11 Kiemelt stratégiai célok	156
5.12 Mellékletek.....	158

1. számú melléklet: A kollégiumi helyi tanterve a tematikus csoportfoglalkozások szervezéséhez és tartalmának meghatározásához.....	158
2. számú melléklet: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke	183
6. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések.....	186
6.1 A pedagógiai program érvényességi ideje	186
6.2 A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata	186
6.3 A pedagógiai program módosítása	186
6.4 A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	187
6.5 PP legitimációja	187
A pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok	188

1. Intézmény bemutatása

1.1 Introducere

În primele decenii ale secolului al XXI-lea, când viața tehnico-științifică și contextul socio-cultural au luat un ritm de dezvoltare nemaipomenit de accelerat, **școala noastră își asumă sarcina de a corespunde noilor așteptări.**

În școala cu profil românesc din Ungaria de azi trebuie să se desfășoare o muncă instructiv-educativă cât mai rodnică. Se cere ca școala în cele mai diferite domenii să fie competitivă, să formeze tineri bine pregătiți, gânditori, creativi, toleranți, iubitori de semenii lor; tineri care **știu să se adapteze** noilor cerințe ale zilelor de azi și din viitor. Iar pentru educarea și instruirea acestora este important să avem **profesori** înzestrați cu o serie de calități cum sunt: **creativitatea, empatia, simțul umorului, atitudinea pozitivă, talentul oratoric, măiestria pedagogică.**

William George Ward la întrebarea „Ce înseamnă să fii un profesor bun?” – dă următorul răspuns:

„Profesorul mediocru spune.

Profesorul bun explică și demonstrează.

Profesorul perfect inspiră.”

Profesorul de vocație știe să motiveze, să capteze atenția elevilor prezentând într-un stil frumos și atrăgător conținuturi interesante transmise cu metode moderne, variate și diferențiate. Trebuie să transmită elevului pasiunea sa pentru lectură, pentru limba maternă, pentru metode inovatoare și interesul față de acumularea a cât mai multor informații de **cultură generală**, iar în lumea de azi supratehnologizată i se cere și o **abilitate digitală** (prezentări PowerPoint...). Profesorul adevărat își **iubește elevii**, îi tratează cu respect, înțelegere, îi apreciază pe fiecare în parte.

Inteligența și bunătatea generează din partea elevilor atenție, apreciere. Portretul profesorului rămâne adânc săpat în amintirea învățăceilor, tinerilor. Se necesită predarea a cât mai multor **limbi străine** și a **cunoștințelor** legate de **informatică**, de tehnologiile moderne, iar într-un mod foarte accentuat, școala noastră trebuie să constituie **un focar de păstrare și de transmitere a valorilor spirituale strămoșești**, integrându-le pe toate într-un **context cultural universal-european-național** (al popoarelor **român** și **maghiar**).

În școala noastră trebuie să fie predată **la un nivel cât mai înalt limba română**, deschizând porțile cunoașterii și ale celorlalte **elemente-cheie de supraviețuire** a comunității românești din Ungaria cum sunt: **trecutul istoric, religia, obiceiurile, tradițiile, artele** cultivate de-a rândul secolelor.

Prin toate acestea se formează o imagine vie a realității din trecut, se creionează **fizionomia proprie, nivelul cultural, codul etic și estetic al colectivității noastre**. Ele constituie o „enciclopedie” a modului de viață și de gândire al românilor din această zonă.

Sperăm că **prin cunoașterea și transmiterea valorilor culturale din trecut și de azi** se va întări și **conștiința de neam** a românimii de pe aceste meleaguri. Suntem convinși că numai aceea naționalitate poate **să-și formeze un viitor stabil**, care **cunoaște bine valorile materiale și spirituale ale înaintașilor** precum ne învață **O. Densușeanu**:

„nimic nu poate fi pătruns în tainele lui dacă e
izolat în timp ca și în spațiu: fapte de azi
pot fi mai bine înțelese, dacă le cunoaștem pe cele
din timpuri depărtate, după cum trecutul ne apare mai
limpede la lumina prezentului.
Între ce este și a fost mintea noastră trebuie să întindă
mereu punți de lumină.”

Cu cât știe mai mult noua generație despre valorile spirituale ale neamului căruia îi aparține, precum și despre cultura diferitelor popoare, cu atât devine mai matură pentru formarea unei **conviețuiri armonioase** și a unui **comportament** cât mai **tolerant**.

1.2 Aspecte din viața Liceului N. Bălcescu

Românii din orașul Giula – localnici cu „rădăcini” arhistrăvechi, iar alții colonizați în număr considerabil în primele decenii ale sec. al XVIII-lea – sau stabilit în apropierea renumitei cetăți medievale, construită din cărămidă arsă în secolul al XIV – lea. Încă de pe atunci această parte a orașului poartă numele de **Orașul Mare Românesc (Miklósváros)**, iar cealaltă parte se numește **Orașul Mic Românesc (Krisztinaváros)**. În orașul Giula se află cele mai importante instituții ale românilor din Ungaria: **Episcopia Ortodoxă Română, Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria** precum și **Liceul, Școala Generală și Căminul de Elevi Românesc Nicolae Bălcescu**.

Cu o jumătate de veac în urmă, în toamna anului **1949**, în vechea clădire a fostei primării de pe strada Városháza nr. 13. și-a deschis porțile **prima școală medie românească din Ungaria de azi**. La această școală au sosit tineri români din satele învecinate: **Aletea, Apateu, Bătania, Bedeu, Cenadul-Unguresc, Chitighaz, Leta-Mare, Micherechi, Otlaca-Pustă, Peterd, Pocei, Săcal**. Pe acele vremuri comunitățile din care se trăgeau elevii liceului erau, de tip **endogam**, păstrându-și **limba** (membrii fiind vorbitori ai graiului **crișean-mureșean** și cel **bihorean**), **religia ortodoxă** și

greco-catolică, obiceiurile și tradițiile moștenite secole de-a rândul din generație în generație, dintr-un trecut când **biserica, familia și școala** într-o trinitate au transmis prin limba maternă valorile spirituale românești. Tinerii liceeni sosiți din provincie au fost sălășluiți în clădirea situată într-un peisaj pitoresc, la poalele cetății medievale, în căminul din strada Vár nr.1.

Până în anul **1960** la Liceul N. Bălcescu *s-a predat numai în limba română*, însă datorită faptului că examenele de admitere în învățământul universitar se dădeau în limba maghiară s-a trecut la *predarea bilingvă*, mai exact, limba de predare a disciplinelor reale a devenit limba maghiară, în limba română s-au predat doar termenii de specialitate.

În a doua parte a secolului al XX-lea, ca urmare a procesului de dezvoltare socio-culturală, a urbanizării, a căsătoriilor mixte, comunitățile de tip endogam s-au deschis treptat și au devenit **exogame**. *Exogamia* a ajuns să domine *endogamia etnică, locală și de religie*, schimbând astfel structura și funcția obiceiurilor tradiționale.

Începând cu ruperea de marele bloc etnic, limba română și-a pierdut poziția pe care a avut-o, graiurile vorbite de românimea de pe aceste meleaguri s-au îmbogățit mai mult cu cuvinte împrumutate din limba maghiară decât cu cuvinte împrumutate din limba română. Căsătoriile mixte și accelerarea procesului de urbanizare au dus la slăbirea conștiinței de neam a românimii din Ungaria, în cele mai multe familii s-a întrerupt firul moștenirii limbii materne în așa măsură, încât în zilele de azi, **școlii îi revine sarcina-cheie de predare a limbii române și de transmitere a valorilor culturale românești**. Liceul N. Bălcescu în cei 75 de ani de activitate a educat și a instruit, a pus *bazele cunoștințelor de cultură generală și de cultură românească* ale **intelectualității de naționalitate română din Ungaria de azi**.

Din anul 1949 până în anul 1981 învățământul mediu românesc s-a desfășurat în monumentala clădire, care azi este *Biblioteca Orășenească* din centrul orașului. În anul **1981** a fost dat în folosință edificiul din Orașul Mare Românesc, din Piața Liceum nr. 2., edificiu în care și în zilele de azi funcționează *Liceul, Școala Generală și Căminul de Elevi Românesc Nicolae Bălcescu*, construit cu sprijinul Ministerului Învățământului din Ungaria în anul **1999**.

Așezată în apropierea renumitelor băi giulane, fastuoasa clădire asigură nu numai cazarea elevilor care frecventează cursurile liceului, ci și a oaspeților noștri sosiți din alte colțuri ale Ungariei, din România sau din alte țări.

La Liceul N. Bălcescu se înscriu și în zilele de azi elevi din satele sus-consemnate, atât din *Micherechi*, cât și din *Chitighaz, Bătania, Aletea, „Centrul Bihor”* unde școlile sunt *bilingve*, precum în cadrul cărora limba română se predă ca *obiect de studiu* (Pocei, Cenadul Unguresc, Lecușhaz). De mai mulți ani încoace la liceul nostru studiază și **tineri din România**. Majoritatea absolvenților școlii generale din cadrul instituției noastre își continuă studiile la Liceul Bălcescu,

unde avem numai clase paralele. S-a ridicat numărul și în școala generală care azi funcționează la fel cu clasele paralele.

Liceul nostru își are *filozofia* proprie și un rol bine determinat. Fiind *singura școală medie bilingvă* cu profil românesc își asumă sarcina de a fi un **leagăn de cultură generală**, și un **focar de cultură românească**, precum și un **centru de examinare din diferite limbi străine (Sediul Universității din Pécs – ECL)**.

În primele decenii ale sec. al XIX-lea, când ritmul de dezvoltare al vieții tehnico-științifice s-a accelerat, iar contextul socio-cultural este în continuă schimbare, școala noastră își asumă *sarcina de a corespunde noilor așteptări*, de a ocupa un loc demn în rândul școlilor din Ungaria și de a avea școli partenere din România.

Alături de standardele înalte de calitate pe care ni le propunem la nivelul învățării, liceul nostru își propune să devină un *focar de păstrare și de transmitere a valorilor spirituale strămoșești*, integrând-le într-un **context cultural universal-european-național, al poporului român și al poporului maghiar**. Un obiectiv fundamental este predarea la un nivel cât mai înalt a **limbii române** și cunoașterea cât mai profundă a **trecutului istoric, a religiei, a obiceiurilor, tradițiilor și a artelor românești**.

Credem că prin cunoașterea cât mai amplă a valorilor spirituale se poate întări **sentimentul de apartenență** la neamul din care ne tragem. Cu îmbrățișarea valorilor din **trecut**, prin crearea valorilor în **prezent** ne putem forma o imagine vie legată de **viitor**. Suntem convinși că numai prin cunoaștere se poate ajunge la cinstirea și prețuirea comorilor culturale, la un cod etic și estetic de un înalt grad. Printr-o dialectică dintre trecut și prezent, dintre tradiție și inovație, cu multă iubire și dorință de reînnoire încercăm să educăm și să instruim pe fiecare elev, pe fiecare individ înscris la această școală.

Școala noastră își asumă sarcina de educare și instruire a unor tineri „**cu o gândire universală în realizare locală**” care vor fi capabili să corespundă noilor așteptări creionate de vremurile noi ale sec. XXI-lea, tineri cu **o conștiință de neam** și cu **o iubire de poporul cu care conviețuim**.

„Fără străbuni ești ca un arbore fără rădăcini.”

Nicolae Mareș

„Enyém a múlt és övék a jelen
Én érzem őket, és emlékezem.”

József Attila

1.3 Az iskola bemutatása

Az iskola adatai

Neve	Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	
Numele	Liceul, Școala Generală și Căminul de Elevi Nicolae Bălcescu	
Címe	5700 Gyula, Líceum tér 2.	
Adresa	5700 Giula, Piața Liceum nr. 2.	
Tel/fax	66/463-161; 66/467-583	
E-mail	titkarsag.balcescu@gmail.com	
Az intézmény fenntartója	Magyarországi Románok Országos Önkormányzata	
Susținătorul instituției	Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria	
Az intézmény típusa	alap – és közép fokú nevelési – oktatási intézmény	
Tipul școlii	Școală generală și medie	
Évfolyamok	alapfokú évfolyamok 1-8.	
	középiskola	román nyelvi előkészítő évfolyam
		9-12. évfolyam
Clasele	școala generală 1-8.	
	școala medie	an pregătitor (curs intensiv de predare a limbii române)
		clasele de liceu 9-12
Oktatási formája	kétnyelvű (román) nemzetiségi nevelés – oktatás	
Forma de predare	Școală bilingvă de naționalitate română	
Beiskolázási körzete	országos beiskolázású (külföldiek is jelentkezhetnek)	
Înscrieri	de pretutindeni	
Alapításának éve	1949	
Anul înființării	1949	

Az iskola oktatási formája a 17/2013. (III. 3.) EMMI rendeletea nemzetiségi iskolai oktatásának irányelve 8. §-a alapján.

c, „A kétnyelvű nemzetiségi nevelés – oktatásban a román nyelv és a magyar nyelv a tanítás nyelve, mindkét nyelv tantárgy is, a nemzetiség nyelvén oktatott tantárgyakat az iskolák pedagógiai programja határozza meg.”

A fenti rendelet f, pontja szerint: „Az anyanyelv és irodalom mellett a pedagógiai program által meghatározott legalább három tantárgyat a nemzetiség nyelvén kell oktatni, összesen a heti kötelező órakeret magyar nyelv és irodalom, valamint idegen nyelv óraszámával csökkentett számának legalább ötven százalékában.”

g, „valamennyi tantárgy oktatható a nemzetiség nyelvén.”

Iskolánk a PP-jában – az f, pontban jelzett arányok figyelembevételével – valamennyi tantárgyra kiterjedően vállalja a román nyelven való tanítást.

Iskolánk névadója

Nicolae Bălcescu

(Bukarest, 1819. június 29 – Palermo, 1852. november 29.)

A román történelem kimagasló személyisége: történész, író, a havasalföldi forradalom egyik vezetője. A politikai és kulturális élet szimbolikus személyisége.

Tanulmányait magántanulóként kezdi, majd a Sf. Sava Kollégiumban tanul. Érdeklődésének középpontjában a történelem áll. 1838-ban önkéntesként bevonul a hadseregbe. Az Alexandru Ghica elleni összeesküvése miatt három évig börtönben ül, és súlyosan megbetegszik. Kiszabadulása után a „Propășirea” (Haladás) munkatársa lesz. Ion Ghicaval megalakítja a „Frăția” (Testvériség) Irodalmi Társulatot, amely a forradalom előkészítője lett.

1846-ban Ion Ghica, M. Kogălniceanu, Negruzzi mellett tagja a Lamartine által vezetett Román Hallgatók Társulatának. 1848 februárjában még Párizsban van, júniusban már a bukaresti forradalmi események középpontjában. A forradalmi mozgalom elfolytása után Erdélyben tárgyal Kossuthal, Bessel és Avram Iancuval. A két nép viszonyulása szempontjából meghatározó dokumentum: „A magyar-román megbékélés tervezésének Kossuth és Bălcescu által jóváhagyott politikai rendelkezései (1849. július 14.) nagy hatással voltak a magyar országgyűlés 1849. július 28-án elfogadott nemzetiségi határozatának szövegére” (Kibékülési terv).

N. Bălcescu a román történetírásnak is jelentős alakja: „Számára a történetírás nem az uralkodók krónikáját jelenti, hanem népének gazdasági, társadalmi és kulturális életének, erkölcsének, szokás - és hitvilágának bemutatását.”

Fő műve a „Românii supt Mihai-Voievod Viteazul”. Politikai hitvallásának szintézise ez az alkotás.

Iskolánk 1953 óta viseli N. Bălcescu nevét. (Ekkor érettségizett a gimnázium első promóciója).

1.4 Az iskola rövid története

A II. világháborús időszakban a nemzetiségi iskola szünetelt, de a háború utáni politikai helyzet újabb lehetőséget adott a nemzetiségi oktatásnak.

1946-ban ismét működni kezdett a *román egyházi általános iskola, melyet 1949-ben államosítottak*. A kisdíákok kezdetben egyházi internátusban, majd 1948 után a *Gyula, Vár utca 1. szám alatti állami kollégiumban* laktak (1999-ig, míg átkerültek a mai modern *Líceum téri* iskolakomplexumba).

Az 1949. évi XX. törvény nagy változást hozott a hazai nemzetiségi kisebbségek tanügyi és kulturális életében. Az akkor megjelent **alkotmánytörvény** többek között deklarálta, hogy a Magyar Népköztársaság területén élő ***minden nemzetiség számára biztosítja az anyanyelvén való oktatásnak és nemzeti kultúrája ápolásának lehetőségét.***

1949-ben – más honi nemzetiségi (pl. szlovák, szerb, horvát...) gimnáziumokkal egyetemben – nyitotta meg kapuit az ország román tanítási nyelvű középiskolája, a ***Román Tanítási Nyelvű Gimnázium***. Színhelye: Gyula, *Városház utca 13. sz.* (ma a **Városi Mogyoróssy Könyvtár** épülete). **N. Bălcescu**, a román forradalom vezéregyéniségének nevét, 1953-ban vette fel. A gimnáziumalapítás *történelmi jelentőségű* esemény volt a honi románság életében, ugyanis a Trianon után *értelmiségi réteg nélkül* itt maradt, többnyire *rusztikus közösségekben* élő földművelő emberek gyermekei számára megteremtődött a szellemi, továbbtanulási felemelkedés tanügyi-kulturális kontextusa. Az ezt követő évtizedek során, az ebből a szellemi műhelyből kikerülő fiatalok sokaságából született egy ***új román értelmiségi réteg*** (orvosok, jogászok, közgazdászok, kutatók, újságírók, tanárok...), akiknek nagy szerepük lett az *értékkörzés, -teremtés -és közvetítés területén*, és akik **identitásuk megőrzésével és a magyarság szeretetével** hasznos polgárai e hazának.

A gimnázium az **egynyelvűség jegyében** 1949-től 1960-ig működött. Ekkor a 44167/1960. számú **minisztériumi körlevél** alapján ez az iskola – hasonlóan a többi nemzetiségi intézményhez, áttért a ***kétnyelvű oktatási formára***. Oka: többek között az egynyelvű oktatás nyelvi nehézségei, az ebből adódó továbbtanulási nehézségek, szülői akarat...

A jelen iskolája **1949 és 1981 között a Városház utcai** (13. szám) épületben működött, majd **1981-ben** átköltözött a Nagyrománvárosba, a **Líceum térre** (2. szám). Ez az épületrész **1999-ben** impozáns építészeti komplexummá növekedett, ugyanis a Gyula, Vár utca 1. szám alatti ***I. C. Frimu Kollégium*** (ma Elisabeth Hotel) átköltözött a mai helyére, ahol **Román Kulturális Központként** is működik. **2020. szeptemberétől** pedig a **Pécsi Tudományegyetem ECL Vizsgaközpont** kihelyezett vizsgahelye lett.

Ez az épületkomplexum impozáns megjelenésével városépítészeti szempontból is „kuriózum” és számos szimbólum megtestesítője és hordozója.

Más szervezetekhez hasonlóan *látható és nem látható* megjelenési formákkal, *ceremóniákkal, rítusokkal, szimbólumokkal* rendelkezik.

1. Kép: Az iskola régi épülete

Forrás: www.balcescu.edu.hu

2. Kép: Az iskola mai épülete

Forrás: Repisky Máté (az iskola volt tanulója)

Már aki közeledik a gyulai Várhoz, és az európai híró Várfürdőhöz, látja a különleges épületet: a bizánci típusú kupolát és templomszerű tornyot, amelyek a keleti és a nyugati kultúrkör metszéspontját jelképezik. E szimbólum üzenete mélyen összecseng a világhírű, román származású vallástörténész, **Mircea Eliade** soraival:

*„Egy különleges kultúra követőjének és örökösének érzem magam,
ugyanis két világ metszéspontján helyezkedik el:
a nyugati, a tisztán európai és a keleti kultúrkör között.
Mindkét kulturális horizonthoz tartoztam...Románnak lenni,
számomra azt jelenti, hogy ezt a fajta létélményt kell
megélni, kifejezni és kifejezővé tenni.
Ebből az örökségből profitálni kell.”*

Az iskola homlokzatán elhelyezett magyar, román és európai uniós zászlók is sokatüzenőek. A **kettős kötődést** jelzik, a **kétnyelvűséget**, a **mindkét kultúrához való tartozást**, a „**hídépítő**” szerepet. Az itt élő történelmi román közösség évszázadok óta magyar állami keretek között él alkalmazkodva a többségi nemzet civilizációs értékeihez, de ugyanakkor ragaszkodva a román (táj)nyelvhez és kultúrkincshez, melyet hol jobban, hol kevésbé jól közvetít a jövő nemzedéke számára.

Hitvallásával a helyi színt a két nép, az európai és az egyetemes kultúra kontextusában igyekszik közvetíteni. Úgy szeretne megfelelni az új idők kihívásainak, hogy két- (magyar-román) illetve háromnyelvű (valamelyik világnyelv) fiatalok képzését tűzte ki célul.

Az iskola előkertjében névadójának N. Bălcescunak a mellszobra áll, melyet minden érkező és távozó promóció megkoszorúzza. Mint már említettük N. Bălcescu híres román forradalmár volt,

aki a forradalmi mozgalom elfojtása után Erdélyben tárgyalt *Kossuthal, Bemmel és Avram Iancuval*. N. Bălcescu a politikai és a kulturális élet *szimbolikus személyisége* lett. Iskolánk 1953 óta viseli az ő nevét.

Az iskola kapujában *kétnyelvű* köszönési formák: „*Bine ați venit*”, „*Isten hozta Önöket*” fogadják a belépőket: diákokat, tanárokat, dolgozókat, nagyszülőket, városvezetőket, diplomátakat, külföldi és hazai kultúrembereket, turistákat.

Az iskola bejáratánál egy román **néprajzi mikromúzeum** gyönyörködteti a látogatókat, *népi szöttesekkel, népviseleti ruhákkal, a tradicionális miliőt felidéző bútordarabokkal, házi eszközökkel*. A kiállított tárgyi emlékek *a közösség szellemiségének és lelkiületének jelképeit* testesítik meg.

3. Kép: Néprajzi mikromúzeum

Forrás: Repisky Máté (az iskola tanulója)

4. Kép: Néprajzi mikromúzeum 2.

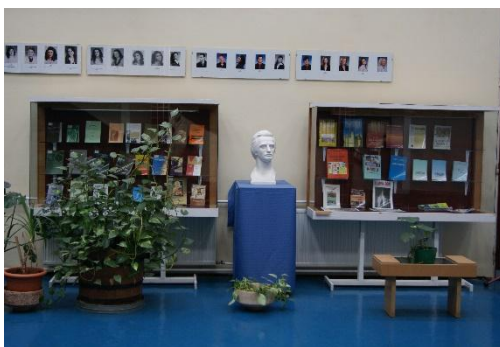
Forrás: Repisky Máté (az iskola tanulója)

A *kétnyelvű* idézetek, a régi és új fényképek, mind oly sokatüzenőek. Aki belép az iskola aulájába, annak falán egy gigantikus, a *szivárvány színeit* felidéző, a Duna-menti népek összefogását, és a különböző kultúrák sokszínűségét jelképező festményt pillantja meg.

5. Kép: Az iskola aulája 1.

Forrás: Repisky Máté (az iskola tanulója)

6. Kép: Az iskola aulája 2.

Forrás: saját fotó

A falakon lógó, régi és mai diákok tablóirol üde mosolyok és tiszta tekintetek ragyognak ránk. A *dicsőségtáblán* a mai kiváló tanulók fotói láthatók. Az *arcképcsarnok* pedig azoknak a vén diákoknak állít maradandó emléket, akik öregbítették az iskolánk hírnevét.

A 30 éves múlttra visszatekintő „*Bălcescu plakett*” azt a végzős diákot illeti meg, aki **ápolja anyanyelvét és a román kultúrát**. Két éve ugyancsak ezzel a hitvallással részesülnek kiváló

érettségizőink (2 fő) az Aradi „Vasile Goldiş” Nyugati Egyetem Dr. prof. Aurel Ardelean (alapító, elnök) tiszteletére létesített díjban.

A **Rádné Zsuró Julianna** díjat a **legjobb magatartású és morálú** tanulónak ajándékozzuk. A **Krizsán Anna** díjat a **legjobb matematikusnak**, a Ruzsa János (Mitica) elismerést adományozza a családnak.

A „**Generációk Kézfogása**” Alapítvány díját a *nevelőtestület kiválasztott diákja* kapja évről évre. Az archív és modern fotók sorozata az iskola *krónikáját* testesíti meg összekötve a *múltat* és a *jelent*, a *hagyományos*at és a *modernet*. Egyes vitrinekben a hazai román kutatók, volt diákok kötetei gyönyörködtetik a lelket és a szellemet, más szekrényekben pedig gyermekmunkák, természetes anyagokból készített játékok, gyurmából megformázott és fából faragott alakok színesítik az iskolai enteriőrt. Ugyancsak büszkeséget árasztanak a *sportkupák*, amelyek az ezirányú sikereket örökítik meg a jövő számára.

Mindezek a *szimbólumok, nonverbális jelek* is jól igazolják a különböző szakemberek szervezeti kultúrával kapcsolatos eszmefuttatásait: például **Mezei Gyula** szerint a szervezeti kultúra az, „**ahogy mi itt a dolgunkat tesszük**”; nem más, mint „*a ragasztó, ami összetartja a vállalatot*”; „a szervezet tagjai által *elfogadott, közösen értelmezett előfeltevések, értékek, meggyőződések, hiedelmek rendszere*. Ezeket a szervezet tagjai érvényesnek fogadják el, követik és az új tagoknak is átadják, mint a problémák megoldásának követendő mintáit, és mint kíváncsi gondolkodási és magatartásmódot. Ezek az előfeltevések annyira természetesek a szervezeti tagok számára, hogy lényegében tudat alatt működnek, s magától eltérő módon határozzák meg a tagok számára a szervezet önértelmezését és a környezetfelfogást.”¹

Mindezek a *szimbólumok, nonverbális jelek* is kifejezik az *iskola küldetését, cselekvési programját*, a *múlthoz*, a *jelenhez* való viszonyulását és *jövőbeni* továbbélési elképzeléseit.

1.5 Tárgyi feltételek

A gyulai Várhoz közel, kertvárosi zöld övezetben fekvő *N. Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium* épületegyüttese egy szép, *reprezentatív, civilizációs produktum*, melynek falai között 2024-ben 462 növendék tanul *optimális körülmények* között. A *barátságos külső és belső miliőben* helyezkedő épületkomplexum az elmúlt években szakaszos *rehabilitáláson* esett át. A kollégium minden szögletében új „köntösbe” öltözött maximálisan szolgálva az ottlakók testi, lelki, szellemi komfortérzését, (nemzetiségi) közösségi élményét. A

¹ Mezei Gyula: *Alkalmazott vezetéselmélet* 6., Hetedik átdolgozott kiadás, átdolgozta: Dr. Kalicz Éva, Budapest, 2012., p. 44.

felújítása folytatódik a jövőben is. Impozáns **Színházterme** pezsgő kulturális életre, ifjúsági, nemzetiségi programok, konferenciák lebonyolítására alkalmas. Nemcsak *többlETFeladatokat* követel, hanem *értéktöbblETFet* teremt. Román-magyar és idegen nyelvű könyvekkel ellátott **könyvtára** erősíti az intézmény „szellemi műhely” jellegét. Az **informatika terme** pedig (IKT eszközeivel) „ablakot” nyit a világra, és lehetővé teszi az *online kommunikációt*, a *digitális kompetenciák* fejlesztését. A tantermekben ékeskedő **intelligens táblák** szintén előrevívően segítik az interaktív tananyag feldolgozását, a tanárok és a diákok „virtuális utazását”, az új ismeretek átadását és befogadását.

A tanteremben is található **interaktív táblák** segítik a tanárok és a diákok „virtuális utazását”, új ismeretek akkumulálását.

Tágas, korszerű **sportterme** pozitív kereteket biztosít a mozgáshoz, a testneveléshez, a különböző labdajátékokhoz... A belső udvarban lévő **rekortán sportpálya** szintén jól szolgálja a diákok testi-mozgásos intelligenciáját.

Mivel nagy az érdeklődés a *családias légkörű, kéttannyelvű: román-magyar*, de ugyanakkor *idegen nyelvekre* is fókuszáló iskola iránt a jövőben indokolt lesz a további bővítése, természettudományi és egyéb laborokkal, ugyanis a régi, túlhaladott szaktermeket osztályteremmé alakítottuk át.

1.6 Személyi feltételek

A gyulai N. Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium tanári testülete **szakmailag jól képzett, kétnyelvű (román-magyar)**, a **hivatásukat magas szinten művelő** tanárokból áll. A legtöbben közülük a *hazai román közösséghez* tartoznak, és az «**alma mater**» padjaiban szereztek *általános műveltséget*, fejlesztették a **nyelvi kompetenciáikat**, **identitástudatukat**, és itt sajátították el a **tett, cselekvés erkölcsi princípiumait**. Innen nyertek felvételt a legkülönbözőbb *egyetemekre* és *főiskolákra*, elsősorban hazánk nagyobb városaiba (Budapest, Debrecen, Szeged), de vannak közöttünk Romániában végzetek is. 2024-ben tizenöt (15) Romániában (is) végzett tanár erősíti a mezőnyt, a román nyelv pozícióját. A diploma megszerzése után visszatértek szűkebb pátriájukba, volt iskolájukba. **Családias légkörű** iskolánkban a tanáraink **fejlett hivatástudattal** és **gyermekközpontú attitűddel**, sok-sok **türelemmel** nevelik, tanítják a gyermekeket, és *formálják a jellemüket*. Tanítóink hangyaszorgalommal, *kreativitással* és igen *gazdag módszertani kultúrával* alapozzák meg a növendékeink alapkompétenciáit nagy figyelmet fordítva az *érzelmi kultúrájuk* fejlesztésére, a lelkük dÉdelgetésére is.

A szaktanáraink közül sokan tanítanak az általános iskolában és a gimnáziumban egyaránt, következésképpen 8 évig nevelik, tanítják a növendékeket. Jól ismervén képességeiket segítenek nekik a *pályaválasztásban* is. Nagy hangsúlyt fektetnek a **felzárkóztatásra** és a **tehetséggondozásra**, a **környezeti- és egészségnevelésre**; a **testedzésre**, minden részterületen a **pozitív attitűdök** művelésére.

A tantestület tagjai **nyitottak** és **fogékonyak az újításra**, az **önképzésre**, számos *hazai és romániai továbbképzésen* vesznek részt. A több évtizede a pályán lévő tanárok *digitális kompetenciái* szerényebbek, mint az ifjabb nemzedékekhez tartozóké, de többen közülük *tudományos fokozattal és mesteri minősítéssel*, valamint *kutatói és tankönyvírói múlttal* rendelkeznek.

Szívesen *mentorálják* a kezdő kollégáikat. Az elmúlt években jónéhány tanár végzett *pedagógiai szakirányú* tanulmányokat, illetve a főiskolai végzettségüket *egyetemi szintre* emelték. Az **életpályamodellel** kapcsolatos *követelményeket* is szépen, szorgalmasan teljesítették, a gyakorlók a továbbiakban is teljesítik, és akikben megvan az ambíció a jövőben is igyekeznek magasabb fokozatba lépni (Ped. II., mester, kutató). Az elmúlt években a **Nemzetiségi Pedagógiai Oktatási Központ Bázisiskolájaként** működő iskolánk pedagógusai „**jó gyakorlatokat**” osztottak meg a hazai román profilú intézmények tanáraival. **Innovatív szemléletű módszertani anyagokat** állítottak össze, és számos **bemutató órát** tartottak *rendeltetésszerűen* alkalmazva az *IKT-eszközöket, intelligens táblákat*.

Iskolánk nemzetiségi sajátosságaiból adódóan a **Román Kulturális Központ** szerepét is betölti. A tanáraink aktívan bekapcsolódnak a különböző (nemzetiségi) *programok szervezésébe*, és kellően *motiválják* a gyermekeket a különböző szereplésekre. A *szülőket* is (sokan közülük az iskola volt diákjai) bevonják a gyermekek személyiségét és ízlését fejlesztő tevékenységekbe. *Koreográfus, pszichológus, könyvtáros-tanár* is erősíti a szellemi mezőnyt.

A **kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal** külső és belső szakemberek is foglalkoznak (logopédus és gyógypedagógus). A *kollégiumi nevelők, iskolatitkárok, a gazdasági szakemberek* és a *technikai dolgozók* is aktívan, megfelelő létszámban teljesítik a dolgaikat.

A nevelőtestületben jól érvényesül a **generációk közötti párbeszéd**, és *fokozatosan nő* az *ifjú pedagógusok létszáma* (többnyire *ittthon és Romániában* képzett tanárokból). Az utóbbi években kiegyensúlyozott lett a nők és a férfiak aránya az iskolánkban.

A **szaktudás permanens frissítése** és a **módszertani kultúra fejlesztése** állandósult célkitűzése a tanári tantestületnek.

*„A nevelés és a fegyelem
alapozzák meg az erkölcsöt,
és ki-ki oly mértékben lesz bölcs,
amennyit tanult.”*

Juvenalis

NEVELÉSI PROGRAM

2. NEVELÉSI PROGRAM

2.1 A pedagógiai program elkészítésénél alapul vett törvények és rendeletek

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- Nek. tv. (új) – 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- Irányelvek a nemzetiségi oktatáshoz – Oktatási Hivatal a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók
- 331/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet a Gyeremekvédelmi és Gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről
- www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/SNI_iranyelvek.docx
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről
- A mindennapos testnevelés jogszabályi változása: 2024. évi XXV. törvény 34. §-a (módosította az Nkt. 27. § (11) bek.)
- A tiltott és használatában korlátozott tárgyak szabályozására vonatkozó eljárásrend: (Nkt.) 7. § (1) bek. b)-j; 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet

2.2 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Mottó:

„... erővel győzze a szív,
szép szóval a száj!”

Nagy László

Iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása, általános célkitűzései

Kétnyelvű (román – magyar) nemzetiségi iskolánknak követnie kell az új időknek új elvárásait. Mindent kell tudnia, amit egy jó magyar iskola tud: **idegen nyelveket és informatikát, tudományokat és művészeteket, versenyképes ismereteket** minden részterületen, de ugyanakkor **román nyelvet és kultúrát** egyaránt.

Tudnia kell egyetemes, európai, magyar és román (etnikai) kultúrkincset jól közvetíteni, az anyanyelvet és az idegen nyelveket hatékonyan tanítani, mindvégig kellő hangsúlyt fektetve a **helyi sajátosságok** megőrzésére és az **identitástudat** formálására. Közvetítenie kell **szellemet és emberséget, hitet és önismeretet,** valamint a **cselekvés, szorgalom erkölcsi princípiumait.**

Értelmeznie kell „**a mivégre vagyunk a világon kérdését**”, s a **lét morális minőségét.** Célunk egy **humánus értékrenden alapuló értelmiségi tudat** formálása, s a „**meglett emberi**” **magatartás** lényegének megfogalmazása.

Pedagógiai tevékenységünk során arra törekszünk, hogy a NAT (mindenkori változata, a jelenben NAT2020) szellemében olyan **nevelési-oktatási célkitűzéseket** fogalmazzunk meg, amelyek **összhangban vannak az új időknek új kihívásaival.** Meggyőződésünk, hogy **reformtörekvéseink** csak akkor válhatnak valóra a XXI. században, ha lényegében látjuk a valót, s jelenünk **reális helyzetéből,** és a lehetséges perspektívából kiindulva tervezzük meg iskolánk jövőjét.

Hisszük, hogy olyan **értékmentő, értékteremtő- és közvetítő szellemi műhelyként** kell működtetnünk az iskolát, amely jól szolgálja a **különböző kultúrák és nyelvek iránti nyitottságot, az egyetemes, az európai,** s benne a **két nép** (magyar és román) **kulturális értékei iránti fogékonyságot,** s mindezzel párhuzamosan az **etnikai és lokális szín megőrzését.** Úgy kell megvalósítanunk a **hagyományápolást és a korszerű műveltségátadást,** hogy intézményünk **méltó helyet** foglaljon el a nemzet iskoláinak soraiban.

Olyan **sajátos profilú iskolát szeretnénk,** ahol az **általános kulturális kontextusból** kiindulva jutunk el az **etnikai specifikumokhoz,** figyelembe véve a társadalom, a tudomány, a technika fejlődéséből adódó új kihívásokat. Iskolánk „**az ép test, derűs lélek, fejlett szellem**” hitvallásával a **harmónia színtere** kell, hogy legyen, ahol a **pedagógus, a szülő és a gyermek egyazon célért fáradozik.**

Filozófiánk egyik alaptétele az „**esélyegyenlőség**”, a tanulók különböző képességeihez és érdeklődéséhez való alkalmazkodás. *Helyi tanterveinkben* arra törekszünk, hogy tanulóink tájékozottak legyenek a konkrét és elvont szféra dimenzióiban. Fontosnak tartjuk, hogy a *tanulók életkori sajátosságainak* megfelelően jussanak *ember-, társadalom-, tudomány és művészetismerethez*.

Célunk, hogy a különböző **nyelveket magas szinten beszélő, a világra nyitott**, s egy demokratikus és **humanista értékrendet** magáénak valló ifjúságot neveljünk - oktassunk.

Tanulóinknak *egyetemes kontextusba ágyazva*, magasfokon kell ismerniük **a két nép nyelvét, történelmét, földrajzát, vallását, szokásrendszerét, hagyomány -és hitvilágát, művészetét, tudományos és technikai** vívmányait. Fontos nevelési-oktatási cél, hogy diákjainkban kialakuljon egy **reális kép** a *Duna-menti népek sorsközösségéről*, a magyar és a román nép történelmi múltjának összefonódásáról.

A kétnyelvű iskola nyelvi és kulturális vonatkozásban egyaránt sajátos tartalmakat is közvetít nemzedékről-nemzedékre. Mindezek az **identitástudat** formálásának forrásai, s az **etnikai fennmaradás alapjai**. Csak az a (kisebbség) nemzetiség képes kiállni az idő próbáját, amely definiálni tudja azonosságát, s csak az a többségi nemzet képes természetességgel tolerálni a másságot, amely fölismeri annak értékeit, külső és belső sajátosságait, **Kosztolányi** szavaival:

„Minden népet szeretek, úgy, amint van, ahogy

a kertben a rózsát, a tulipánt, a szegfűt

külön-külön és önmagáért szeretem.

Szeretem a természet változatosságát.

Az az óhajom, hogy a népek megértsék egymást.

Aki nem különbözik mástól, az nincs is.”

A román népismeretet **minden szinten önálló tantárgyként tanítjuk**, s a *tanórán kívüli* tevékenységekre is kellő hangsúly fektetünk. Ebből a tudásanyagból megismerhetjük a **múlt** és a **jelen** értékeinek összefonódását, s jelentőségüket a *jövő nemzedéke* számára. Benne rejlik a folklórközösségek **miliő-, szellem - és lélekrajza**, s a mai románság kulturális élete.

Meggyőződésünk, hogy csak a **múlt** megismerése és a **jelen** tisztánlátása vezethet egy minőséggel teli *jövő* felé. Az értékközvetítés egyik kulcseszköze a **nyelv**, melynek tanítása az iskola fő feladata lett. Úgy véljük, hogy a román és az idegen nyelvtanításban is követnünk kell a **korszerű nyelvszemléletet, a modern eszközök és módszerek alkalmazását**.

Minden részterületen ápolnunk kell a hazai románság értékeit és a magyar kulturális hagyományokat, ezáltal is *erősítve* a kölcsönös egymásrautaltságból eredő **összetartozástudatot**.

Miközben törekszünk megőrizni és tovább erősíteni iskolánk nemzetiségi és **humán** jellegét, a jövőben is nagy hangsúlyt fektetünk az idegen nyelvek tanítására. Az **angol** és az **olasz** nyelven kívül a **spanyol** nyelvtanulás lehetőségét is biztosítjuk. Nyelvi kurzusokat indítunk nemcsak a diákjaink, hanem felnőtt, kívülről érkező érdeklődők számára is. A Pécsi Tudományegyetem **ECL Nyelvvizsga-helyeként** is működünk. *Nevelési programunk középpontjában a gyermek áll, minden róla szól és érte történik.*

Arra ösztönözzük a növendékünket, hogy **„tanuljon meg tanulni”**, és képességeinek maximumát nyújtani. A *tudásszerzés vágyára és öröme, egészséges önbizalomra és jó magatartásra* motiváljuk, inspiráljuk a tanítványainkat. Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen pozitív értékek sokaságát testesíti meg (**humánus, erkölcsiség, fegyelmezettség, korrektség, egyenesség, érdeklődés, kreativitás, becsületesség, munkaszeretet, tudásvágy, kultúrszomj, szépérzék, igazságérzet, szolidaritás, nyitottság**).

Célunk egy olyan iskola megteremtése, amely az *elméleti és gyakorlati tudáson túl* **Ady Endre** szavaival megtanít:

„Hűn állni meg Isten s ember előtt”

2.3 Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

„Az iskolának az a feladata, hogy a kérdezést természetes és leküzdhetetlen szokásunkká tegye”

Örkény István

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka **céljait** az **általános emberi, a magyar, a román** (s benne a **nemzetiségi**) **értékeknek** a tanulókkal történő **megismertetése, átadása és elfogadtatása** határozza meg.

Pedagógiai munkánk *alapvető feladata*, hogy a gyermeki *nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra* építve – a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos – az alábbiakban szereplő értékeket tanulóink elsajátítsák, és ezek képviselője *váljon bennük meggyőződéssé*, és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat:

Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Érzékenyítés, az **ökolélek fejlesztése**. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt. **Az ember testi és lelki egészsége.** Az egészség megőrzésének fontossága. Az *egészséges és kulturált életmód, a testmozgás* iránti igény. Az önellátás

képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). **Az egészségvédelem** (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése). **Az önismeret**, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). **Felelősségvállalás** saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). **Nyitottság** az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására. **Fogékonyság** az emberi kapcsolatokra (barátság, hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség). **A család tisztelete**, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete. **Kulturált magatartás és kommunikáció** a közösségben. **Udvariasság, figyelmesség**, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. **Fegyelem és önfegyelem**. **Közösségi érzés, áldozatvállalás**. Törekvés az **előítélet-mentességre**, a **konfliktusok kezelésére**, készség a megegyezésre. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos **önművelésre**, az értékelés és **önértékelés**, valamint az **önálló tanulás** képességeinek kialakítására. A szülőföld, *Magyarország és Románia* megismerése. **A magyar és román kultúra ápolása**: a múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak tisztelete, ápolása, megbecsülése. **Európai és egyetemes értékek** egyre mélyebb és szerteágazóbb megismerése.

A hazánkban élő nemzetiségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik megismerése. Az alkotmányosság, a törvényesség, az **állampolgári jogok** tisztelete. Az **emberek egyenlőségének** elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a **közéletiségre**, a **közösségi tevékenységekre**. Törekvés a **demokrácia** érvényesítésére. Az iskolánkban folyó *nevelő és oktató munka feladata*, hogy a *felsorolt értékek elsajátítását* elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő *tanórai és tanórán kívüli* nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos **értékelés**.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott **személyiségfejlesztésre** irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. **Közvetlen (direkt)** módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. **Közvetett (indirekt)** módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	– Követelés. – Gyakoroltatás. – Segítségadás. – Ellenőrzés. – Ösztönzés.	– A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. – Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. – Hagyományok kialakítása. – Követelés. – Ellenőrzés. – Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	– Elbeszélés. – Tények és jelenségek bemutatása. – Műalkotások bemutatása. – A nevelő személyes példamutatása.	– A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. – A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	– Magyarázat, beszélgetés. – A tanulók önálló elemző munkája.	– Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. – Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően, **akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak többsége a felsőoktatásban (itthon és Romániába) tanul tovább és ott helytállnak a volt növendékeink;**

- *ha magas szinten beszélik a román nyelvet (is) és jól ismerik a román kultúrát (is)*
- *ha határozott elképzeléssel bírnak saját maguk közelebbi és távolabbi jövőjéről*
- *ha életüket jól átgondolt koordináták mentén élik, követik az örökérvényű: **hit, remény, szeretet, bizalom, életigenlés, küzdés** princípiumait.*

2.4 A személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai

„...csak egy, csak egy: a jellem az,
Ami az embert emberré teszi.”

Petőfi Sándor

Célunk:

- az értékes, sokoldalúan képzett, humánus személyiség kialakítása;
- a „jó emberré” nevelés;
- a motivációra épülő nevelésmélet kidolgozása;
- a tanulók minél sokoldalúbb megismerése, s ennek alapján a leghatékonyabb segítség nyújtása;
- a gyermek lelkének dédelgetése (lásd. **Boldogságóra** a helyi programban).

A személyiségépítésben meghatározó a *pedagógus*, a *szülő* és a *gyermek* felelőssége. A személyiség fejlesztésének folyamatában a tanulók **motiválása** kiemelt szempontot képvisel, melynek eredményeit abban mérjük, hogy a tanuló a tudás iránti vágyat kívánsággá, a kívánságot akarattá tudja fejleszteni, s ebben segíti őt a környezet, (*iskola, családi háttér* stb.).

Nevelőmunkánk *fő célját* és egyben hatékonyságának zálogát a *tanulók motivációs rendszerének kialakításában látjuk*. Ebben a folyamatban elengedhetetlen, hogy a nevelőtestület jól ismerje a diákok motiváltságát.

Célunk az, hogy a tanulók törekedjenek arra, hogy egyre jobbá, értékesebbé fejlesszék önmagukat.

A **nevelők feladata** ebben a folyamatban, hogy képesek legyenek **motiválni** a diákot, ezen keresztül alakítani viselkedését. Mindenekelőtt azt kell figyelembe venni, **mi az ami értéket képvisel számára**, mi az, ami vonzza, mozgósítja, aktivizálja. Az iskolai munka, az iskolai személyiségfejlődés folyamatának szerves része.

Arra kell figyelnie a nevelőnek, hogy a tanuló **érzelmileg kiegyensúlyozott**, elégedett legyen. A szaktanárok és az *osztályfőnökök* koordinált együttműködésével **önálló munkára** is meg kell őket tanítani.

Az iskolai élet az **értelmi** és az **érzelmi nevelés** színtere, **összekötő kapocs** a *családi élet* és a *felnőtt társadalmi tevékenység* között.

A **szülői ház** és az **iskola összhangját** ezen a téren is nagyon fontosnak tarjuk. A törekvések, elvárások ismeretében is határozottan körülírt nevelési koncepciót igyekszünk megvalósítani, melyben a **szeretet**, a **rugalmasság** és a **határozottság** konkrét formáit a tanuló személyisége határozza meg.

Az intézmény nyílt, **családias légkörének** megőrzéséhez elengedhetetlennek tartjuk *az ifjúság véleményének* számba vételét. A nevelő értékeli a gyermek sikereit. A kudarcok kezelésére különös figyelmet kívánunk fordítani. A **kudarchelyzetek elemzése** hozzájárul a személyiség formálásához. A nevelő feladata, hogy *segítse a tanuló kutató, kereső törekvéseit*. Igyekezzen az érdeklődését kielégíteni, gazdagítani. A tanár felelőssége, hogy **hivatását és tanulóit szeretve, tudását folyamatosan tökéletesítve** gondoskodjon arról, hogy minden gyermek a neki megfelelő fejlesztésben részesüljön.

Pam Brown gondolataival: „Egy jó tanár meg tudja győzni a tanítványait, hogy a **TANULÁS nem kötelesség, nem a szabadság korlátozása, hanem KALAND, és olyan SZABADSÁG kulcsa, amelyről korábban nem is álmodtak.**”

Feladatként fogalmazzuk meg:

- a tanulók *értelmi, érzelmi, erkölcsi, akarat, önismereti és munkára nevelését;*
- az *önálló ismeretszerzéshez* szükséges képességek kialakítását;
- *aktivitásra, állandó újkeresésre* szoktatjuk diákjainkat;
- tudatosítjuk bennük a *munka, a küzdés fontosságát;*
- kifejlesztjük az *önálló döntési képességüket;*
- el kell érniük, hogy számukra *a tudás* képviselje az *értéket;*
- következetes nevelőmunkánkkal erősíteni kívánjuk tanítványaink *felelősségtudatát.*
- a sokféle intelligencia tudatos, fokozatos fejlesztését:
 1. **Nyelvi-verbális**
 2. **Logikai-matematikai**
 3. **Képi-térbeli**
 4. **Testi-mozgásos**
 5. **Zenei**
 6. **Természeti (ökolélek)**
 7. **Társas (interperszonális)**
 8. **Személyes (intraperszonális - önismereti)**

(Vekerdy Tamás)

Ebben a folyamatban meghatározónak tartjuk:

- a nevelőnek példát kell adnia *megbízhatóságból* (megbízik tanítványában);
- *lelkiismeretességre, figyelemre, fegyelemre* nevel;
- **pozitív példát mutat szakmaiságból és emberségből** egyaránt;
- megteremti a normatartó iskolai légkört;
- **következetesen értékeli** a tanulók teljesítményét, az adott helyzeteket morális szempontból is értékeli.

Ezek képezik alapját a **fegyelmezett magatartás** megszilárdításának. Pedagógiai munkánkban törekszünk olyan **nevelési, személyiségfejlesztési módszereket alkalmazni**, amelyek segítségével a **családi nevelés** jellemzői **összhangban** vannak az **iskola céljaival, feladataival**. A személyiség fejlődését kibontakozó tanítási-tanulási folyamatban *kiemelt feladatként* az alábbiakat jelöljük meg:

- A tanulás mellett megteremteni a lehetőséget a **sokoldalú, színes iskolai életnek**, amelyben a tanuló *egyéni adottságának* megfelelően tudja **kibontakoztatni tehetségét**, képességét.
- Tudatos tervezéssel biztosítani a **sokoldalú személyiségformálást**, az önismeret fejlesztését.
- Az intézményben folyó nevelő-oktató munka járuljon hozzá a tanulók életmódjának, helyes szokásainak kialakításához, az **intézmény nemzeti jellegéből fakadó értékekkel való azonosuláshoz**, azok kialakításához, a **motivumok**, a **szokások**, az **értékek megőrzéséhez**.

A személyiségfejlesztés folyamatában a nevelő *nemcsak közvetíti a tudás- és viselkedésanyagot*, hanem **motivál**, ráveszi a tanulót, hogy **aktív tevékenységet** végezzen, melynek eredményeképpen a lehető leggyorsabban *fejlődik a megfelelő irányba*.

2.5 Egészségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok

„Alapvető értékünk az élet és az egészség”

Az egészség fogalma

Az egészség az életműködés zavartalansága, a szervezet illetve **a szervek betegség nélküli testi, lelki, szociális jóllét állapota**. Az egészség nem passzív helyzet, hanem *aktív folyamat*. Az alábbi feltételek teljesülése szolgálja kiteljesülését:

- **harmóniában élni önmagunkkal, a családdal, a környezettel;**
- *személyes higiénia;*
- *változatosságra törekedve, stresszt kerülve, kiegyensúlyozottan éljük a napjainkat;*
- *mozogni, fizikailag aktívan élni;*
- *mozogni, helyesen táplálkozni;*

- **nem dohányozni**, káros szenvedélyek elkerülésével élni;
- **családi és kortárskapcsolatokat építeni, ápolni és közösségi élményt szerezni**;
- az *elsősegélynyújtás* alapismeretei;
- a *szexuális fejlődéssel* kapcsolatos ismeretek.

Az egészség a szervezeten belüli összhangban, illetve az *egyén és természeti – társadalmi környezete közötti dinamikus egyensúlyban* nyilvánul meg. Ez az *egyensúlyra törekvő* folyamat az *egyén aktív, cselekvő* tevékenységének eredménye.

Az *egészséges életmóddal* kapcsolatos szokások akkor válnak az ember természetes igényévé, ha már kisgyermekkorban kialakulnak. A család együtt jobban meg tudja változtatni életmódbeli szokásait, mint az egyes családtagok külön-külön, ezért fontos, hogy a jövő generációját adó szülők már *korszerű, egészséges életmód kialakulását* segítő ismeretekkel rendelkezzenek. Az egészségmegőrzés elsődleges közege a család, feladata *táplálkozási és mozgási szokások* gyakorlatának kialakítása a fizikai egészség érdekében.

Az egészségfejlesztő tevékenység magába foglalja

- Az emberi szervezet működésével és a *betegségek megelőzésével* kapcsolatos ismeretek bővítését.
- Az életvezetéssel kapcsolatos ismeretek bővítését, és az *életvezetéssel kapcsolatos kompetenciák* fejlesztését.
- Az egészségügyi szolgáltatások igénybevételével összefüggő kompetenciák fejlesztését.

A jelen egészségnevelése tehát nem más, mint **tudatosan létrehozott képességfejlesztő lehetőségek összessége**, amellyel az egyén viselkedése az előre meghatározott cél irányába mozdítható.

Az egészségnevelés a következő kulcsterületeken valósul meg:

- család- és gyermekvédelem;
- lelki egészség;
- szexuális magatartás és egészség;
- szájhigiénia;
- szív- és érrendszeri betegségek;
- daganatos betegségek megelőzése;
- balesetek megelőzése.

Az iskola feladata, hogy minden tevékenységével **szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki, szellemi és szociális fejlődését.** Az egészséges életmód elfogadtatásához, az egészségesebb alternatívák megismertetéséhez és választásához társadalmi, pedagógiai, pszichológiai és szociológiai módszerek, ismeretek szükségesek.

Az iskola szerepe és lehetőségei

- Az egészség megvédésére, megedzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de ugyanakkor tudományos ismeretek átadása; az *egészségvédő* lehetőségek sokoldalú bemutatása.
- Annak megtanítása, hogy *alapvető értékünk az élet és az egészség.* Ezek megóvására alternatívák ajánlása. A megfelelő *egészségvédő magatartás* megtanítása gyakorlással, segítséssel, példamutatással.
- Motiváló, ösztönző hatások közvetítése *egészségvédő magatartás* szabályainak megtartására közös véleményformálással, *támogató tanácsadással* is.
- Segíteni mind az egészségeseket, mind a betegeket az egészségvédő öntevékenységekben, az egészséges életmód kialakításában, a döntési alternatívák kidolgozásában, és a helyes döntések megvalósításában.
- Rávilágítani arra, hogy az *egészség a szervezet és a környezet közötti dinamikus állapotot fejezi ki.*
- Az iskolai környezetnek, mint élettérnek is biztosítani kell az *egészséges testi, lelki, szociális* fejlődést.

Az iskolai egészségnevelés főbb színterei

- A tanórák (*biológia, testnevelés*);
- Az *osztályfőnöki* órák;
- *Kiállítások* megtekintése;
- *Egyéb programok:* iskolaorvos, védőnő vezette demonstrálások, meghívott előadók tájékoztató előadása, beszélgetések, gyakorlati bemutatók);
- Délutáni *sportkörök*, szakkörök, tömegsport.

Fő témakörök

1. Egészség – betegség;
2. Táplálkozás – mozgás;
3. Napirend - szabadidő helyes felhasználása – alvás;
4. Testápolás (személyi higiéné) és öltözködés;
5. Családi élet jelentősége;
6. Kortárskapcsolatok;
7. Káros szenvedélyek – helyes döntések;
8. Szexualitás;
9. Egészséges környezet és védelme;
10. Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás.

Az iskolai egészségnevelés módszerei elsősorban a részvételen alapuló oktatási technikák.

Tanév elején elvégzendő feladatok

- minden tanuló általános **balesetvédelmi, munkavédelmi, tűzvédelmi** oktatásban részesül egészségük és testi épségük védelme érdekében.
- **A testnevelési órán**, vagy egyéb foglalkozásokon résztvevő tanulókkal a foglalkozást vezető megismerteti egészségük és testi épségük megőrzésére vonatkozó előírásokat.
- Könnyített vagy **gyógytestnevelési foglalkozásokra** irányítottak felmérése, beosztása.

A tanévben folyamatosan végzendő feladatok

- Minden évben *egy* általános és *egy* fogorvosi ellenőrzés.

Osztályfőnöki órák egészségnevelési feladatai

A felnövekvő nemzedék *egészséges életmódra nevelésében* nagy feladat hárul az *osztályfőnökre*. A különböző tantárgyak tanítása során a tanulók ismereteket szereznek a betegségek, balesetek elkerüléséről, a *káros szenvedélyek leküzdéséről, az egészség megőrzéséről*. Az *osztályfőnöki órák feladata* abban áll, hogy *aktualizálja a meglévő ismeretanyagot* az adott közösségre.

Az osztályfőnök választja meg a konkrét témát, feldolgozási időpontokat és tartamokat, alkalmazott módszereket az osztály összetétele és sajátosságai alapján. Mivel a tanulók aktív résztvevővé tétele döntő szempont, a témák feldolgozásának ideje és módja osztályonként változó. Az osztályfőnöki órákon az egészségnevelési témák feldolgozása folyamán létrejön az

osztály *egészségtérképe*, *közösségi hálózata*, *erkölcsi értékrendje*. A tanulók elmondják véleményüket az olvasott könyvekről, a látott filmekről, megbeszélik egymás között tapasztalataikat, s így alakulnak ki a közös és a személyes jövőképek. A *situációs játékok* során rögzülnek a *helyes viselkedési normák*, a mindennapi együttéléshez szükséges *civilizációs szokások*. A kamaszkor sajátosságainak megfelelően a témák többségét a zárt és megszokott osztályközösségen belül a tanulók által elfogadott osztályfőnök dolgoztatja fel.

Az osztályfőnöki órák főbb témái

- A serdülőkor anatómiai és pszichés változásai;
- Egészségkultúráltság: higiénia, egészséges étkezés, öltözködés;
- Káros szenvedélyek egészség- és személyiségromboló hatása;
- Szendélybetegségek megelőzése, gyógyítása;
- Munka és pihenés egészséges aránya;
- Saját és mások egészsége iránti felelősségvállalás;
- Felelősségvállalás saját személyiségünk kialakításáért;
- A belső személyi autonómia kialakítása;
- Az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítása, törekvés a lelki egészség megteremtésére.

*A következő témákban az iskola **külső előadókat** hív*

- Szexuális nevelés, felvilágosítás;
- AIDS, drog megelőzése;
- Káros szenvedélyek;
- **Az internet** (áldás-átok);
- Érzékenyítő előadások.

Gyakorlati tevékenységek

A **mindennapi testedzés** *kettős funkciót* lát el. Egyrészt biztosítja az ebben az életkorban bekövetkező testi fejlődéshez szükséges fizikai terhelést, másrészt hosszabb távon kialakítja a rendszeres testmozgás iránti igényt, tehát *életmód – szemléletformáló hatása* van. Ezért szükséges:

- mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása az iskolában;
- testnevelés órák;
- tömegsport foglalkozás, sportköri foglalkozás;
- rekreációs tevékenységek (pl.: sítúra, túraversenyek, korcsolyázás, úszás);
- úszásoktatás megszervezése;
- **táncoktatás** (test és lélek építése);

Osztályfőnökök, kollégiumi nevelők felmérései a káros szokásokról, szenvedélyekről, egészségkárosító veszélyeztetettségéről;

Az ifjúságvédelmi felelős *prevenciós* tevékenysége, kapcsolata az ifjúságvédelmi tanácsadással, önkormányzatokkal, pszichológiai tanácsadással;

Az év folyamán két alkalommal környezetünk tisztaságáért a tanulók és a szülők **„Egy nap az iskoláért”** mozgalomban vesznek részt;

Tanárok továbbképzése az egészségmegőrző programok oktatására.

2.6 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának **célja**, hogy a tanulók

- ismerjék meg az *elsősegély* - *nyújtás fogalmát*;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a *vészhelyzeteket*;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a *mentőszolgálat* felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, *mikor és hogyan* kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok

- A tanulók *korszerű ismeretekkel* és az azok gyakorlásához szükséges *készségekkel* és *jártasságokkal* rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- A tanulóknak bemutatjuk, és gyakoroltatjuk velük az *elsősegély-nyújtási alapismereteket*;
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- Az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- Tanulóink bekapcsolódnak az **elsősegély-nyújtással** kapcsolatos iskolán kívüli **vetélkedőkbe**;
- Támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

Tantárgy	Elsősegély-nyújtási alapismeretek
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés

- Az ötödik - tizenkettedik évfolyamon az *osztályfőnöki órák* tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a *mentők hívásának helyes módja*; valamint az iskolai *egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő)* segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-tizenkettedik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások

- **szakkörök** (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal **elsősegély-nyújtási bemutatót** szervezünk a tanulóknak;
- évente egy **egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással** foglalkozó **projekt nap** (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos illetve a gimnáziumi tanulók számára;
- bekapcsolódunk az egészségneveléssel kapcsolatos városi programokba.

2.7 Környezetneveléssel összefüggő feladatok

„Van valami végtelenül üdvös
a természet ismétlődő ritmusában -
a bizonyosság, hogy az éjt pirkadat követi,
és tavasz jön a tél után.”

Rachel Carson

A környezeti nevelés **célja a környezettudatos magatartás**, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Távolabbról nézve a környezeti nevelés a *természet* – s benne az *emberi társadalom* – *harmóniájának megőrzését*, fenntartását célozza meg.

A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a *fenntartható fejlődéssel*, a jövő nemzedékek életminőségéhez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan *erkölcsi-etikai irányultságúak*, szokásokat formálnak.

A környezeti nevelés során felértékelődik a **tantárgyak közötti integráció**, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés. Fontos, hogy az iskolai élet mindennapjaiban a tanítási órákon kívül is érvényesüljön a nevelőintézmény egészének **ökológiai kultúrája** (pl.: hulladék újrahasznosítás, energiatakarékosság, természeti környezet megóvása).

Fontos pedagógiai célkitűzés a növendékek ökölelkének érzékenyítése, finomítása.

A környezeti nevelés célkitűzései

- **Rendszerelméletre nevelés**

A tanulók képesek legyenek **a tanórán szerzett ismereteiket összekapcsolni az élet valós ügyeivel**, hogy önmaguk oldják meg a problémákat, azok összefüggéseit és önmaguk keressék az arra adható válaszokat. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és a környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét.

- ***Az alternatív problémamegoldó gondolkodás elsajátítása***

Nem elég az egyes problémák és a közöttük lévő összefüggések *felfedeztetése*, ha nem alakul ki a tanulóban az a képesség, hogy a *problémákra válaszokat is keressenek*. Fontos, hogy a lehetséges megoldások közül a legoptimálisabbat találják meg.

- ***A globális összefüggések megértése***

A létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi problémák állnak, amelyek globális problémákká tevődnek össze. Fontos, hogy ne csak egyenként lássák ezeket a gondokat a tanulók, hanem azok gazdasági okait is megértsék. Legyenek képesek ezeket az okokat azonosítani saját környezetünkben, és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva cselekedni.

- ***A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása***

Környezetünk minősége, gazdasága, létminőségünknek alapvető meghatározója, mégsem tükröződik vissza gondolkodásukban automatikusan. Meg kell értetni a létminőséghez szükséges nem anyagi jellegű dolgok szerepét az életükben.

- ***A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása***

Nem elegendő a szemléleti alapok megteremtése, arra is szükség van, hogy *közösen fedezzük fel, hogy mit és hogyan tehetünk egyéni életünkben*.

- ***A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése***

Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével, és nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet minden formájának elismerését feltételezi. Fel kell fedeztetni, hogy *biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem*.

- ***A szerves kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben***

Fontos annak belátása, hogy az ember történelme során nemcsak szembefordult környezetével, hanem számos esetben tudott azzal *harmóniában élni*. E harmonikus együttélés eredményeként alakult ki a szerves kultúra.

A környezeti nevelés lehetőségei

- ***Hagyományos tanórai keretben***

- A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. A környezetismereti órák keretén belül különösen sok alkalom nyílik a környezet és természetvédelem fontosságának hangsúlyozására.

- **Az osztályfőnöki órák** kiemelt témái közé tartozik minden évfolyamon az *egészséges életmód, környezeti hatások, környezet és természetvédelem*. Sok videofilm áll rendelkezésre, amelyek alkalmasak arra, hogy a természeti értékekre, azok védelmére irányítsuk a figyelmet. Az osztályfőnöki órák tematikájába környezeti témák megbeszélését, megvitatását is be kell illeszteni. Lehetőség van akár külső szakembereket is bevonni az óra sajátosságaiból adódóan a beszélgetésekbe. Lényeges különbség a többi tantárgyhoz képest, hogy az osztályfőnöki óra nem előre tervezett tananyag átadását szolgálja, hanem a tanulók aktuális problémáinak megfogalmazásában, véleményük, nézetük álláspontjuk kifejtésében segít. Egyben hozzájárul az érdek- és érdekütközések kezelésének fejlesztéséhez is. Iskolai, lakóhelyi környezetünk állapota ehhez számtalan felvetést kínálhat, sőt együttes cselekvésre ösztönöz.
- **Tanórán kívüli programokon**
 - Iskolánkban minden osztály évente legalább egyszer egy-két vagy **három napos kirándulást** szervez. Ezek nagy része *természeti környezetben* zajlik. A természet értékeinek növény- és állatvilág értékeinek védelmét közvetítjük a gyermekeknek.
 - *Környezettudatos szemlélet* kialakításában igen fontos területnek tartjuk a tanárok és iskolai dolgozók személyes példamutatását. Iskolánk nagyon szerencsés helyzetben van, mert nagy területen helyezkedik el. Nagy figyelmet és sok energiát fordítunk az épületeinket körülvevő környezet védelmére. Gondozzuk a füvet, sövényt, fákat és bokrokat. Virágokat, fákat ültetünk. A hulladékok kezelésében is igyekszünk példát mutatni.
 - Évente több alkalommal összegyűjtjük a papírt a diákok közreműködésével. Az összegyűjtött papír újrahasznosításra kerül.
- **A veszélyes hulladékok gyűjtése, tárolása**

A kémiai laborból előírászerűen eltávolítjuk a veszélyes vegyi anyagokat.
- **Környezeti nevelési módszerek**

Azok a módszerek kedveznek, amelyek aktivizálják, cselekvésre készítetik, tevékenységre ösztönzik a tanulókat: *együttműködő tanulási formák, páros, csoportos feladatok, észlelési, megfigyelési* gyakorlatok. A tanulók közötti közvetlen gondolatcserére, funkcionálisan is megszervezett *együttes cselekvésre, együttműködő magatartásra* épülnek, így fejlesztik az ismeretszerzés megszerzésének képességeit, lehetőséget adnak a beszámolásra, az ismeretek megosztására, átadására. Az együttes siker lehetősége pozitív csoportélményt nyújthat, a tanulásban való részvétel mind a személyiség, mind a közösség fejlődését segíti.

- **Együttműködő tanulási módszerek**

- Új ismeretekhez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.
- Könyvtári adattári kutatás, adatbázis kezelés, adatfeldolgozás.
- Problémafelvetéshez kapcsolódó páros és csoportos véleményformálás.
- Egy téma különböző megközelítésű és nézőpontú feldolgozása.
- Adatgyűjtés feldolgozás és azok feldolgozásával kiselőadás tartása társas munkamegosztásban.
- Házi feladatok megvitatása a közös és eltérő válaszok vagy legérdekesebb részek tükrében.
- Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása.
- Szövegértelmezés, lényegkiemelés és annak megvitatása.
- Információrögzítés együttműködéssel.
- Követelmények megfogalmazása.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel.

- **A környezeti nevelés sajátos értékelési formái**

Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra kell törekedni, a tanulók teljes személyiségét fejleszteni.

A környezeti neveléssel szembeni elvárások

- A tanárok rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségi vonásokkal, amelyek a **környezettudatosság** és az **együttélési morál** alakítása során mintaként szolgálnak.
- Felkészülésüket hassa át az együttműködésre törekvés.
- Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- Szervezzék meg az **egyéni** és **együttműködő tanulás** formáit, biztosítsák a **differenciálás** lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.
- A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsák:
 - a tanulói **kíváncsiság** megőrzését,
 - az **aktivitás** fenntartását és megerősítését,
 - a belső **motivációs** bázis fejlesztését,
 - az általános és különleges **adottságok** felismerését és fejlesztését,

- a megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit,
- a tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására, az új utak keresésére.

2.8 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az iskola közösségeinek együttműködése

Az vezetőség és a nevelőtestület együttműködése

A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése a *főigazgató* segítségével a megbízott *pedagógus vezetők*, illetve a *választott képviselők* útján valósul meg.

Az együttműködés fórumai:

- az iskolavezetőség ülései;
- a különböző értekezletek;
- megbeszélések.

Ezen fórumok időpontját az iskola **éves munkaterve** határozza meg. A vezetőség az aktuális feladatokról a tanárban elhelyezett *hirdetőtáblán*, valamint *írásbeli tájékoztatókon* keresztül értesíti a nevelőket; (elektronikus információcsere).

Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:

- az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól;
- az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az iskolavezetőség felé;
- a nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik, az iskola vezetőségével, és az SZMK-val.

A szakmai munkaközösségek együttműködése

Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a **szakmai munkaközösségek** vezetői felelősek.

A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség **éves munkatervének** összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat, különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

- a munkaközösségen belül tervezett **ellenőrzések és értékelések**;
- jelen tanévben, 2024-ben belép a TÉR;
- iskolán belül szervezett **bemutató órák**, továbbképzések,
- iskolán kívüli **továbbképzések**,
- a tanulók számára szervezett **pályázatok** tanulmányi, **kulturális** és **sportversenyek**,
- a **projektnapok** szervezése.

A szakmai munkaközösségek vezetői, az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

A szülői munkaközösség (SZMK) és az iskola közösségeinek együttműködése

Az SZMK tagjai időközönként – évente legalább három alkalommal – kötelesek tájékoztatni az általuk képviselteket a szülői munkaközösség tevékenységéről, valamint kötelesek az általuk képviselteket kérdéseit, véleményét, javaslatait az SZMK felé továbbítani.

Az SZMK ülésein állandó meghívottként az alábbi személyek vehetnek részt:

- az iskola főigazgatója, főigazgató-helyettesek, munkaközösség vezetők.

Az iskola működéséről, az iskolai munkaterv feladatairól, végrehajtásáról az iskola főigazgatója rendszeresen – évente legalább két alkalommal – köteles tájékoztatni a szülői munkaközösséget.

A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai **munkaterről**, illetve az **aktuális feladatokról** az iskola főigazgatója, a főigazgató-helyettesei, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola főigazgatója legalább évente egyszer a **diákközgyűlésen**, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén;
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,

- az *osztályfőnökök* folyamatosan az *osztályfőnöki órákon*.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan az szóban és az **elektronikus naplóban** tájékoztatják.

A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz, vagy az SZMK-hoz fordulhatnak.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, útján közölhetik az iskola vezetésével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A közösségépítésénél figyelembe kell venni:

- a közösség fokozatosan épül ki – ezt a **fokozatosságot** a nevelőmunka minden területén figyelembe kell venni;
- a közösség alakításában a főszereplő a diák: **a tanulók egymásra gyakorolt hatása a legnagyobb nevelőerő;**
- fontos annak a szem előtt tartása, hogy a *diákok a tanuláson, a munkán keresztül nevelődnek*;
- a közösségfejlesztési folyamat, melyben az egyén, a család az iskolai közösség és a társadalom hatásai összegződnek.

A közösségformálás folyamatában a társadalmi környezetre, társadalom polarizálódásából adódó hatásokra kiemelt figyelmet kell fordítani.

Célunk:

- olyan tanulóközösségek kialakítása, amelyekben a közösség tagjai képesek jobb teljesítményt nyújtani;
- ahol fokozottabb a késztetés és a **motiváció a cselekvésre**;
- a konformitásukra törekvésük elősegíti a közösség **normáinak**, értékeinek elfogadását;
- olyan közösség kialakítása *osztályszinten, iskolai szinten*, amelyben megmutatkozik a **támogatás**, az **egymás iránti figyelem**, az **empátia**, a **segítőkészség**;
- keressük azokat a *közös normákat*, amelyekkel a különböző családi környezetből érkező gyerekek **összetartó közösségé** formálódnak;
- lehetővé teszik számukra az elvárásoknak való megfelelést;
- amelyben az *egyén alkalmazkodik*, azonosul, *elfogadja az iskolai közösség értékeit*.

Az osztályfőnökök szerepét ebben a folyamatban meghatározónak tartjuk.

Az iskola feladata, hogy a tanulókat a társadalomba beilleszkedni tudó személyiséggé formálja. Ezt a folyamatot segíti a tanulók öntevékenységein alapuló **diákmozgalom (DÖK)**.

Az iskola törekszik a **diákönkormányzat (DÖK) szervezeti megerősítésére:**

- bevonja a tanulókat az iskolai élet szervezésébe;
- a tanulási-tanítási folyamat szervezésébe;
- biztosítani akarja, hogy a felnőtt társadalom felől érkező elvárásokat összhangba tudják hozni az életkori sajátosságaikból adódó érdekekkel.

A **diákönkormányzat** felelős fórum, amely **önálló munkaprogram szerint dolgozik**. Biztosítjuk működési feltételeit, segítjük a rendezvények megtartásában, a demokrácia szabályainak gyakorlásában.

A diákönkormányzati munka pedagógiai feladatainak megfogalmazása mellett a NAT közös követelményeire alapozott nevelési folyamatból az alábbiakat emeljük ki:

- A *hon- és népismeret* (integrált), valamint a **Román népismeret** segítse elő a tanulók *harmonikus kapcsolatát a természeti és társadalmi környezettel*.
- Mélyítse el a **hazaszeretetet, a lokálpatriotizmust**, alapozza meg a **nemzet- és nemzetiségtudatot**, a **kettős kötődést**, a **két**, illetve **többsnyelvűséget**.
- Késztesse a *szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális értékeinek megismerésére, ápolására* és közvetítésére.
- **Legyenek nyitottak**, megértőek a különböző **szokások, életmódok, kultúrák, a másság iránt**, becsüljék meg ezeket.
- **A román nemzetiségi kultúra** mellett ismerjék és becsüljék **más nemzetiségek kultúráját**.
- Legyenek **nyitottak az európai kultúra iránt**, a hazánkban és a szomszédos országokban élő népek értékeinek megismerésére, megbecsülésére.
- Ismerjék meg a **magyar és a román kultúra** nagy múltú értékeit, a **történelmi, irodalmi, a művészeti világ** nagyjait.
- Legyenek tájékozottak **hazánk és Románia szakrális és profán földrajzában, történelmében, (nép)művészeteiben, építészeti örökségében...**
- Gyakorolják azokat a tevékenységeket, amelyekkel a **hazai és a nemzetiségi kultúra ápolását és továbbadását** szolgálják.
- Ismerjék városunk nevezetességeit, történelmi és kulturális múltját.
- **„Gondolkodjanak globálisan, de cselekedjenek lokálisan.”**

Hagyományápolás- és újítás a nemzetiségi kétnyelvű iskolánkban

A N. Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium egy **családias légkörű** intézmény, amelyben *harmonikus a pedagógus és a gyermek kapcsolata*, valamint a kortárs csoport viszonyrendszere. Gyermkeink többségében él az *osztályközösséghez, az iskolához és a magyarországi románsághoz tartozó közösségi érzés*, s mindez kiteljesül a *házához, a származási országhoz és Európához való tartozás érzésével*.

A közösségformálást, a hagyományápolást- és újítást szolgálják a különböző szinteken működő **„Hagyományörző táncgyűtteseink”**, amelyek helyi, hazai és külföldi szerepléseken egyaránt részt vesznek.

Iskolánkban közel húsz éves múltra visszatekintő nemzetiségi fesztiváldíjas **Román amatőr színjátszó kör** is működik, amely szintén sokoldalúan *személyiségépítő* és közösségformáló, fejleszti a tanulók *szépérzékét*, előadói és mozgáskultúráját, nyelvi kifejező készségét. Színdarabjaikkal felléptek már több nagyvárosban (*Budapest, Szeged, Szarvas, Nagyvárád, Temesvár, Arad*) és falujárásokon is (*Magyarcsanádtól – Pocsajig*).

Az **iskolarádió (Radio-tineret)** is *diákbarát*, üde hanghordozású *román nyelvű műsoraival* sok-sok élményben részesíti a szerkesztőket és a hallgatókat egyaránt.

Az iskolánk **Generációk kézfogása Alapítványa**, amely azóta minden év *márciusának első hetében* műsoresttel egybekötött *bálat* szervez, melyen diákok – tanárok és szülők (sokan közülük volt tanítványaink) együtt mulatnak. Ez az összejövétel is rendkívül *közösségformáló*.

A különböző *tanulmányi kirándulásaink*, a *testvércapcsolataink*, a *temesvári*, az *aradi* és a *olaszországi* iskolákkal közös rendezvényeink szintén a *kapcsolatteremtés -és építés*, a *közösségformálás* kereteit alkotják és jótékonyági célzatú.

Iskolánk egyéni arculatából adódóan a *román nemzetiségi hagyományokhoz* is kötődő rendezvények és vetélkedők is színesítik az iskola kulturális és közösségi életét, és lehetővé teszik a **tanár-diák-szülő** együttlétét és közös tevékenységét:

- tanévnnyitó;
- gólyabál a tanév elején;
- ötévenként összerettséigizettek találkozója (2024-ben 75 éves a Gimnázium);
- a román hét programjai;
- „Perinița” mozgalom;
- kórusfesztiválok;
- színjátszó körök találkozói;
- országos bibliai történetmondó verseny;

- helyi Vasile Gurzău verseny;
- énekkari fellépések;
- karácsonyi műsorok;
- farsangi mulatságok;
- szalagavató;
- Anyák napi műsorok;
- Pedagógusnapi műsorok;
- a legkülönbözőbb kollégiumi összejövetelek;
- ballagási ünnepségek;
- népismereti táborok;
- családi napok.

Minden évben, a tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk:

- 1848. október 6-a
- 1956. október 23-a
- 1848. március 15-e
- *továbbá a holokauszt áldozatainak emléknapján;*
- a magyar költészet napján (április 11.);
- a román nyelv napján augusztus 31.;
- a román kultúra napja – Eminescu születésnapja január 15.
- a magyar nyelv napja november 13.
- a magyar kultúra napja – február 22.
- Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.)
- A különböző osztályok védnökséget vállalnak az *ortodox temető*ben található neves személyiségek (pl. **Kohán György**, **Kosztai Rozália** festőművészek) és az **iskola elhunyt tanárainak** sírja felett.
- Minden év novemberének 29. napján megemlékezünk névadónkról, **Nicolae Bălcescuról**.

Az iskola kialakult hagyományai a múlt értékeinek átmentését szolgálják, s mindezek folyamatosan gazdagodnak új és még újabb, a későbbiek során hagyománnyá váló programokkal.

2.9 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

Az osztályfőnök feladatai

- Mindkét nyelven, **románul** és **magyarul** is **igényesen kommunikál** a tanítványaival.
- Adminisztrációs munkáját *mindkét nyelven* precízen, igényesen végzi.
- Kellő figyelmet fordít a *nemzetiségspecifikus programokra* is.
- Kezdeményezi osztálya dekorációját (*kétnyelvű idézetek; arcképcsarnok a magyar és a román kultúra nagyjaiból*).
- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diákönkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken *aktív osztályközösséget alakít ki*, s ezt *gondoskodva és szeretve irányítja*.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, *elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket, formálja identitástudatukat*.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli *közösségfejlesztő, szabadidős programokat* (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók *családi és szociális körülményeit*.
- Rendszeres kapcsolatot tart, és *együttműködik a tanulók szüleivel* (nagyon sokan közülük volt tanítványaink).
- Rendszeres kapcsolatot tart, *együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel*, és a fejlesztő szakemberekkel, a pszichológussal, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel.
- *Tájékoztatja* a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – *legalább havonta* – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.

- Támogatja és segíti az osztályban működő SZMK munkáját.
- A szülők tájékoztatására *szülői értekezleteket és fogadóórákat* szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó *kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal*.
- Az osztály tanulóinál ellátja a *gyermekvédelmi* feladatokat, *együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel*, szükség esetén a *gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal*.
- Segíti a *tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók* iskolai munkáját.
- Támogatja a *tehetséges tanulók* fejlődését.
- Tájékozódik a *tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről*.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával *figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát*, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket. (pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén *érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát*.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartásának és szorgalmának osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- *Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait*, vezeti a mulasztásokat az e-osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített *osztályfőnöki tanmenet* szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai és felsőfokú továbbtanulását, megismerteti őket a *pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel*.
- A *nyolcadik és a tizenkettedik évfolyamban* – a szülők döntése alapján – ellátja a *tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat*, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervzetét (*osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet*).
- Elkészíti az *osztálystatisztikákat* és ezekhez kapcsolódó *elemzéseket*.
- Elkészíti a *félévi és tanév végi értékeléseket* az osztályközösség fejlődéséről.

- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az *e-naplót*, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.
- A gimnáziumi tanulmányok során a 11. évfolyamában megszervezi a *szalagavató ünnepséget* és a *ballagást*.

Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított **osztályfőnöki munkaterv** alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- A tanév elején összeállított munkaterv
 - Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
 - Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
 - Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
 - Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
 - Tervezett fogadóórák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
 - Az osztály diákközösségének vezetői.
 - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
 - Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
 - Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók statisztikája (5-12).
 - Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
 - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Nevelésbe vett.

- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló, egyéni tanrend szerint tanuló
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Kettős állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya
- Szaktárgyi dicsérek száma tantárgyanként a tanév végén
- Példamutató magatartásért adott dicsérek száma a tanév végén
- Példamutató szorgalomért adott dicsérek száma a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Továbbtanulási aránymutatók a gimnázium 12. évfolyamának befejezése után.

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
 - Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
 - Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
 - A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

Az osztályfőnöki órák témái

a) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
- Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.

b) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák

- Félévente egy alkalommal **egészségvédelmi téma** (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a

szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevételével.

- **Elsősegély-nyújtási alapismeretek:** teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.
- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele.
- *Természetvédelemmel* kapcsolatos ismeretek (feladatok vállalása).
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés **nemzeti ünnepeinkről** október 6-án, október 23-án és március 15-én.
- Megemlékezés a **magyar** és a **román kultúra napjáról**, a **román** és a **magyar nyelv napjáról**, a *kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról*, a *költészet napjáról*, a *holokauszt* áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Megemlékezés az iskola névadójáról: **N. Bălcescuról** és a legnagyobb román költőről: **Mihai Eminescuról**.
- Osztálykirándulás előkészítése.

c) *Választható témák az osztály összetételétől, neveltségi szintjétől függően*

- A tanulást is tanulni kell
- Tanulást segítő tevékenységek
- Egészséges életrend
- A helyes napirend kialakítása
- A család: a nagyszülők, a szülők és a gyerekek közössége – generációk párbeszéde
- A nemzetiségi közösség jellemzői
- Ünnepek a családban
- Az ünnepek szerepe az emberek életében
- Ismerem-e önmagam?
- A megismerés forrásai
- Baráti kapcsolatok
- Részvétel a házi munkában
- A nyári szünidő tervezése
- A tanulási szokások, a gazdaságos tanulás

- Fiúk és lányok barátsága
- A helyes viselkedés, a helyes beszéd, az udvariasság
- Igazmondás, hazugság
- A serdülők biológiai és higiéniai problémái
- Fejlesztő játékok tanulása
- Tudni illik, hogy mi illik
- Illemtan a gyakorlatban
- Lakásunk kultúrája
- Pályaválasztásra készülünk
- Önállóság a tanulásban
- Konfliktusok az osztályban
- Igaz barátok az osztályban
- A kulturált magatartás szabályai
- Viselkedés ünnepi alkalmakor
- Bírálat, önbírálat
- A család funkciói
- Konfliktus a családban
- Fizikai és szellemi munka
- A pénz szerepe életünkben
- Ápolt, divatos megjelenés
- Hogyan rendezném be otthonomat?
- A vendéglátás illemtana
- Hazai és romániai nemzetiségek (kisebbségek)
- Testápolás, szépségápolás a serdülőkorban
- Az étkezési kultúra
- Az iskolaválasztás gondja
- A család pályaválasztási elképzelései
- Diákönkormányzat az osztályban és az iskolában
- Törekvés a harmonikus életre
- Jövőnkre készülünk
- Harcban önmagunkkal
- Bizonytalankodók az iskola- és a pályaválasztásban

- Ügyintézés a mindennapokban
- Barátság, szerelem, szexualitás
- Házasság és család, a felbomló család
- Harmonikus együttélés a mozaikcsaládokban
- Hétköznapi és ünnepek a családban
- Korunk jellemző betegségei
- A fiatalkori bűnözés
- A hivatalos helyen való viselkedés illemtana
- Különböző tanulási módszerek
- A jó időbeosztás, a helyes napirend
- Közösségfejlesztő játékok
- A kulturált viselkedés alapjai, illem
- Ismerős, haver, barát
- Kapcsolatok a másik nemmel, a nemi érettség tudatosítása
- Árulkodás, becsület, „betyárbecsület”
- Hazugság, elhallgatás, igazmondás, becsületesség
- Közlekedési szabályok, utazási illemtan
- Színházlátogatás: viselkedés az előadáson, az élmények megbeszélése
- Megjelenés, öltözködés
- A sport szerepe az egészséges fejlődésben
- Helyem a családban, szüleink tisztelete
- Egészséges életmód rend, tisztaság, higiénia, korszerű táplálkozás
- Veszélyes anyagok (alkohol, dohányzás stb. egészségkárosító hatása)
- Az olvasás szerepe, fontossága, az olvasás élménye
- A televízió műsorok, a videó-filmek helyes megválasztása
- Ünnepek, az ünnepnapok szükségessége
- Iskolai hagyományok megismerés
- Fiú-lány kapcsolat, barátság, szerelem, a férfi, és a női szerepek
- Szerelem és házasság
- Generációk együttélése, szüleink, nagyszüleink
- Az idősek tisztelete, segítése, a kötelességtudat fejlesztése
- Családi hagyományok, ünnepek

- A vallások szerepe életünkben, sokfélék vagyunk, tolerancia
- Viselkedés iskolában a tanórán, iskolai rendezvényeken, utcán, közlekedési eszközökön, színházban, étteremben, szórakozóhelyen; Tudni illik, hogy mi illik
- Etikett és netikett szabályok
- A munka az ember alapvető létformája, a munka értelme, megbecsülése
- Megélhetés, gazdálkodás, jólét
- **Vitakultúra** fejlesztése, önálló a **véleményalkotás** szabadsága
- **Nemzeti és nemzetiségi azonosságtudat, nemzeti és nemzetiségi hagyományaink, történelmünk, jelképeink**
- Helyünk Európában
- *Miért tanulunk? Pályaválasztás, szakmák, foglalkozások, hivatások*
- Az információszerzés lehetőségei
- Családi munkamegosztás, segítség otthon
- A családi költségvetés ismerete, az előrelátó pénzgazdálkodás
- Szabadidő értelmes, hasznos eltöltése (olvasás, rendszeres sportolás, zenetanulás, tánc, képzőművészet stb.)
- Környezetünk kulturáltsága, növények, állatok gondozása
- Fenntarthatóság
- Egészség, betegség. Egészségünk iránti felelősség kialakítása

2.10 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

„Én azt hiszem, annál nincs nagyobb öröm,
mint valakit megtanítani valamire, amit nem tud”

Móricz Zsigmond

A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a **pedagógiai programban (PP)**, a *szervezeti és működési szabályzatban (SZMSZ)*, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt *pedagógiai és adminisztratív* feladatok ellátása.
- *Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát* (kötött munkaidejét) a főigazgató által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének *ötvenöt–hatvanöt százalékában* (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással *lekötött munkaidején felöli részében* a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő *egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet*, továbbá *eseti helyettesítést* lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a *nevelőtestület értekezletein*, valamint a *szakmai munkaközösségek* munkájában.
- Aktív részvétel az *éves munkaterv* szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott *hivatali titkot megőrizze*.
- A jogszabályokban meghatározott *határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket*.
- Aktívan vegyen részt a teljesítményértékelésben.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.
- **Minden részterületen a kétnyelvűség igényes használata.**

Módosított NAT (2020) új oktatási módszerek bevezetése, alkalmazása

A **Módosított NAT (2020) új oktatási módszerek** megismerését, bevezetését, alkalmazását szorgalmazza, és új **elvárásokat** is megfogalmaz.

Tanáraink törekszenek a **hagyományosan jól bevált és az új módszerek, eljárások kombinálására**. Az utóbbiak tárházát *permanensen gazdagítják*. Egyre jobban igyekeznek

átlépni az **ismeretátadói** tanár szerepét, és felvenni a **koordinátori, módszertani, mentori** tevékenységformákat.

A túltechnologizált világban, az információdömping kontextusában nélkülözhetetlen az *eligazodási, szelektálási, lényeglátó, rendszerező, szintetizáló* képesség fejlesztése. Mind a tanárok, mindpedig a diákok részéről **fontos**, hogy **a szórt információkat koherens rendszerre állítsák össze.**

Az **(inter)aktív tanulást**, a tanulók **kompetenciafejlesztését** számos módszer és eljárás segíti.

- **előadás** (legyen *logikus, áttekinthető, stílusos*; a tanuló figyelmét lekötő és érdeklődését felkeltő...)
- **jegyzetelési technikák** elsajátítása (*lényeglátás, fontos mozzanatok*)
- **a kiselőadás:** *kutatási alapismeretek elsajátítása (könyvtári és online források)*
- **magyarázat:** egyirányú kommunikáció, *ok-okozati összefüggések meglátása*;
- **az elbeszélés** érdelemgazdag közlési módszer, a tanulók képzeletének mozgósítása; az *élményszerűség* fokozása *hang- és filmfelvételekkel, fotókkal*
- **a megbeszélés:** kérdések-válaszok; *interaktivitás, visszacsatolás*, a tanulók tevékenységének értékelése
- **a vita:** az *érvelő képesség* fejlesztése (*pro-kontra érvek*)
- **a szemléltetés módszere:** az érdeklődés felkeltése, az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása
- **differenciált** tanulásszerzési módszerek, eljárások alkalmazása
- **a kooperatív** oktatási módszer (5-6 fős) kis csoport (ismeretek közvetítése és együttműködési képesség fejlesztése)
- **a projektmódszer** alkalmazása: középpontjában *gyakorlati természetű* probléma áll, *közös tevékenységre* épülő módszer; jól szolgálja a komplex személyiségfejlesztést
- **multidiszciplináris** órák (a tanulók egyszerre *több tudományterülettel* foglalkoznak, *integrálják* a tudnivalókat)
- **a teamtanítás** mint *lehetőség* (egy-egy órát *több pedagógus egyidejűleg* tartja)
- **digitális technológiákkal** támogatott programok

FONTOS célkitűzés: az IKT-eszközök **rendeltetésszerű** használata.

Az infokommunikációs eszközök eredményes használatához szükséges (alap)tudás:

- Tartalomszerkesztés és megosztás
- Prezentációk szerkesztése és megosztása
- Képek és videók megosztása

- Vázlatok készítése
- A Facebook pedagógiai célú alkalmazása; közösségi hálózatok
- E-learning rendszerek: a Moodle
- Az online kommunikáció lehetőségei

A tanórai és a tanórán kívüli nevelő-oktató munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (*tanmenetek, éves programok*).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A **motiválás**, a **differenciálás**, a tanulói **aktivitás** változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon.
- *Változatos szervezeti formák* alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően *illeszkedő módszerek*, szemléltetés, **ellenőrzés** és **értékelés** alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi *tanterv* követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül pl. **színház-, múzeumlátogatás, kirándulás itthon és Romániában**, valamint más **idegen országba**.
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. *klubdélután, karácsonyi ünnepség, farsang, alapítványi bál...*).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.
- Nemzetiségi jellegű programok szervezése: pl. **románhét** (versenyek, *hajdani szokások felelevenítése; gasztronómiai nap...*).

Az iskolai diákönkormányzat (DÖK) működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diákönkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.
- Tudásmegosztás (hazai kétnyelvű és nyelvtanító iskolák).

Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).

- Az oktatáshoz kapcsolódó *szemléltető eszközök* tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

Résztétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Résztétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Résztétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- *Önkéntes feladatok* vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

Aktív résztétel a tantestület életében

- A **pályakezdő** (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület *közösségi életének*; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Résztétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeiben.

Az iskola képviselete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Résztétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
- A **hazai románság** és a **város rendezvényein**, eseményein való résztétel.
- Aktív résztétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

A vezetői (pl. csoportvezető, munkaközösség-vezető...) feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes **vezetői feladatok** (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott **közösség formálása**, az emberi kapcsolatok javítása.

Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- *Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.*
- *Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.*
- *Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).*

2.11 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

*„Aki nem különbözik mástól, az nincs is” – írja Kosztolányi Dezső A bölcsőtől a koporsóig című írásában. Ez a **hitvallás** mélyen hatja át nemzetiségi iskolánkat. Mivel tanári testületünk és a hozzánk járó tanulók többsége ismeri és gyakorolja a „másságot”, természetességgel és lelki affinitással **kész befogadni a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket** is, de úgy véljük, nem tekinthetünk el attól a valós helyzettől, hogy *iskolánk nemzetiségi, kéttannyelvű*, ezért a román nyelvet idegen nyelvként tanuló diákoktól ez plusz erőfeszítést igényel. A nyelvet oly szinten kellene elsajátítaniuk, hogy képesek legyenek valamennyi tantárgyra kiterjedően a *tudástartalmak 50%-át románul megtanulni*, az érettségi vizsgán pedig *három tantárgyból román nyelvű érettségi vizsgát tenni*.*

E helyzetből adódóan együttérzéssel, de egyben nagy aggodalommal vállaljuk az **inkluzív nevelést**. Elveivel és céljaival emberi szempontból maradéktalanul egyetértünk, a feladataira pedig fokozatosan felkészülünk, és a speciálisan képzett szakemberekkel legjobb tudásunk szerint együttműködünk.

Meggyőződésünk, hogy a **toleráns és befogadó attitűd az egész közösségünk sajátja**.

Az inkluzív nevelés legfontosabb jellemzői

- megköveteli az *egész tanári testület szemléletváltását*;
- a **fejlesztési módszerek speciálisak és korszerűek**;
- a *gyógypedagógus, a tanító és a szülő partner a nevelésben*;
- megértő, *toleranciára* alapuló viszonyulást igényel;
- *lelki affinitást* is megkövetel.

A fejlesztés elvei és folyamata

- a fejlesztést meg kell, hogy előzze egy alapos, **komplex kivizsgálás**;
- a fejlesztő tevékenységet a **fokozatosság elvével** egyénekre lebontva kell alkalmazni;
- mindvégig ösztönözni kell, *tréningben tartani a tanulók figyelmét, lelkét és a szellemét*;
- *lépésről lépésre képessé kell tenni őket az önálló életvezetésre.*

A pedagógus feladatai

- a többségi gyermekeket a *kiemelt figyelmet* érdemlő gyermekek **feltétel nélküli befogadására** és a *segítségnyújtás* természetességére kell nevelnünk;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek *maximális befogadása*;
- a nevelés **differenciált tervezése, szervezése**;
- a *prevenció, a korrekció és kompenzáció* megvalósítása;
- *folyamatos gondolat- és tapasztalatcsere* a szülővel és a gyógypedagógussal;
- *segíteni* a kell a kölcsönös *interakciót* a szülő és gyermeke közt;
- a nevelő-oktató munkát **egyéni fejlesztési tervek** alapján végezni,
- segíteni a *többségi és a sajátos nevelési igényű* gyermekek közötti *harmonikus kapcsolat* kialakulását.

Különleges bábásmódot igénylő gyermekek

1. Sajátos nevelési igényű tanulók (SNI)

Az intézményünk (általános iskola, gimnázium, kollégium) az „Alapító okiratával” összhangban vállalja:

„Azoknak a sajátos igényű tanulóknak az ellátásá(t) akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartás szabályozási zavarral küzdenek”

Deklarálja és **biztosítja** a **pszichés fejlődési zavarral** (*súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartási szabályozási zavarral*) **küzdő** gyermekek, **méltányos, megkülönböztetés mentés nevelését és oktatását.**

(Az SNI-s gyermekek problémája tartós, nem gyógyítható, de fejlesztő.)

A NAT és a választott *kerettantervek* – beleértve a *nemzetiségi*eket is – az SNI tanulók iskolai nevelésének és oktatásának is az alapidokumentumai, tartalmi és módszertani produktumai.

A NAT aktuális változatában megfogalmazott *fejlesztési területek, nevelési célok, feladatok, kulcskompetenciák az SNI tanulóira is érvényesek.*

Ennek szellemében a **Pedagógiai Programunkban (PP)** figyelembe vesszük:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a *módosított NAT* és az **Irányelvek** rájuk vonatkozó előírásait;
- az Oktatási Hivatal **Új SNI irányelveit** (*A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei*)
- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok
- **a kollégiumi nevelés országos alapprogramját;**
- **a nevelés és oktatás helyi (nemzetiségi) célkitűzéseit és lehetőségeit;**
- **a szülők elvárásait;**
- **a nevelt - oktatott tanulók sajátosságait.**

Integrált nevelés-oktatás

Az intézményünkben az SNI tanulók nevelése, oktatása **integrált formában** történik.

Az intézmény PP-jában **vezérelvként** szerepelnek az alábbi princípiumok: az **elfogadás**, a **tolerancia**, az **empátia**, a **szolidaritás**, a **segítőkészség**, az **együttműködés**...

Az iskola törekszik az **együttneveléshez szükséges pedagógiai feltételek, pozitív keretek biztosítására:**

- jól felszerelt, **differenciálásra** alkalmas tantermet, **fejlesztő szobát** és **szakembereket** biztosít;
- a fejlesztő szobák **eszköztárát** folyamatosan fejleszti (pl. *zajszűrő, fülvédő, babzsákok, egyensúlyozó párnák*...);
- támogatja az *ifjú pedagógusok továbbtanulását*, újabb szakterületek megismerését;
- az elmúlt években egyes *kollégák* az alábbi *szakképzéseken* vettek részt:
 - szakvizsgázott **fejlesztőpedagógus** tanító szakterületen;
 - gyógypedagógus – **tanulásban akadályozottak** pedagógiai szakirányon;
 - gyógypedagógus – **logopédia** szakirányon;
 - szenzomotoros torna TSMT);

- az intézményünk **pszichológussal** is rendelkezik;
- az SNI-s tanulók fejlesztésében **külsős szakembereket** is bevon, *rendeltetésszerűen*;
- támogatja pedagógusai részvételét az *integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken*, „**jó gyakorlatokat**” bemutató foglalkozásokon;
- fontosnak tartja nemcsak a pedagógusok ezirányú *együttneveléshez és oktatáshoz* szükséges kompetenciáinak és módszertani kultúrájának a fejlesztését, hanem az **egész iskolai közösség** (tanulók, dolgozók, szülők) **érzékenyítését**, diverzitás iránti pozitív viszonyulásának az erősítését;
- a *habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiákat* szervesen építi bele a különböző programjaiba;
- figyelembe veszi az *egyéni adottságokból és igényekből* adódó különbségeket, módosulásokat, egyenetlenségeket;
- törekszik a *különbféle funkciók egyensúlyának kialakítására*;
- vállalja az SNI tanulók *tudás, képesség- és személyiségfejlesztésének* sajátos útját, *eltérő fejlődési ütemét*, a lassúbb haladást és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségeket;
- kellően fókuszál a **szociális kompetenciák** fejlesztésére is;
- az iskola magáénak vallja az SNI tanulók **speciális fejlesztési módszertanát**: *a nagyobb mértékű differenciálást*, az **egyenre szabott eljárások** alkalmazását, a fejlesztés legkülönbözőbb formáit, terápiáit;
- szakértői vélemény alapján a tanáraink **egyéni fejlesztési tervet készítenek**, **egyéni haladási ütemet** biztosítanak és **individuális módszereket, technikákat** alkalmaznak;
- kellő figyelmet fordítanak a **rugalmas tanulásszervezésre**;
- a **nevelési-oktatási céllal összhangban** lévő **értékelési formákat** alkalmaznak (*kedvezmények, mentességek*);
- a **szakértői vélemények** alapján a tanulókkal **gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok** végeznek *habilitációs, rehabilitációs, terápiás fejlesztő foglalkozásokat*;
- a szakemberek segítséget nyújtanak a többségi tanároknak is;
- **multidiszciplináris teamek** szolgálják a **speciális nevelést, oktatást** igénylő gyermekeket;
- **együttnevelési csoportokat** alkotnak: *főigazgató-helyettesek, tanítók, szaktanárok, gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, iskolai pszichológus, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, védőnő*;
- az egész kollektíva jól szolgálja a **felzárkóztatást** és a **tehetséggondozást** (délutáni szervezett foglalkozások);

- az iskola él a pedagógiai **szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények** segítségével;
- jó kapcsolatot ápol a *Pedagógiai Szakszolgálattal, szakmai bizottságokkal és külsős szakemberekkel is.*

Összességében az általános iskolai, a gimnáziumi és a kollégiumi foglalkozások biztosítják az SNI tanulók sokoldalú fejlődését:

- fejlesztik a *szocializációs képességeket*;
- *tanulási technikákat* tesznek közkinccsé;
- nagy hangsúlyt fektetnek az *egészséges életmódra és a környezeti nevelésre*;
- elősegítik az *interperszonális kapcsolatteremtést és a közösségépítést*;
- az *együttélés szabályaira* is nevelnek;
- elősegítik a *társadalmi beilleszkedést*.

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek (BTMN) enyhítését szolgáló tevékenységek

(A probléma jellege átmeneti, fejlesztéssel teljes mértékben korrigálható);

- szoros kapcsolat a *helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal*,
- az *egyéni képességekhez* igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- *felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások*;
- *egyéni foglalkozások*;
- *képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés*;
- nevelők és a tanulók *személyes kapcsolatai*;
- az **iskolai könyvtár**, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek *egyéni vagy csoportos használata*;
- a középiskolai *továbbtanulás irányítása, segítése*;
- iskolai *sportkör, szakkörök*;
- a tanulók **szabadidejének** szervezése (*tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok*);
- szabadidős foglalkozások (pl. *színház- és múzeumlátogatások*);
- a tanulók **szociális helyzetének** javítása (*segély, természetbeni támogatás*);
- a **szülőkkel való együttműködés**;

- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- *szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.*

3. A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik

- az **egyéni képességekhez** igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a **tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások;**
- **egyéni foglalkozások;**
- *képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;*
- iskolai és iskolán kívüli **versenyek, vetélkedők, bemutatók** (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek *egyéni vagy csoportos* használata;
- a **középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;**
- iskolai *sportkör, szakkörök;*
- a tanulók *szabad idejének* szervezése (*tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok*);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

A gyermekvédelmi törvény alapján kiemelt figyelmet igénylő tanulók

A **hátrányos helyzetű (HH)** és a **halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)** tanulók **integrációját segítő tevékenységek.**

(okok: családi, szociális háttér...)

- *képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés, mely a pedagógiai program mellékletét képező „Intézményi integrációs program” alapján folyik;*
- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- a tanulók háromhavonkénti fejlesztő értékelése a szülőkkel közösen;
- **nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;**

- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók **szabadidejének szervezése** (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók **szociális helyzetének** javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a **szülőkkel** való **együttműködés**;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- **szülők tájékoztatása** a *családsegítő* és a *gyermekjóléti szolgálatokról*, szolgáltatásokról.

2.12 A Gyermekek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az *intézmény vezetője* gondoskodik a gyermek – és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges *feltételekről*, felel a *feladatok megszervezéséért, irányításáért, ellenőrzéséért*.

Kijelöli a gyermek – és ifjúságvédelmi felelőst, és a tanév elején tájékoztatja a szülőket a gyermek – és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy hol és mikor kereshető fel.

Az iskolai gyermek – és ifjúságvédelmi tevékenység elsősorban nevelési funkció, de jelentős szerepet kap a jelzési funkció is.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladata

Tágabb értelemben:

- Az iskola kötelessége, hogy biztosítsa az *esélyegyenlőséget*, azt, hogy egyik tanulót se érje hátrányos megkülönböztetés (pl. származásra, színe, neme, vallása, etnikai hovatartozása miatt).
- Segítse a hátrányok leküzdésében.

Szűkebb értelemben:

- Az iskola meghatározza a gyermek – és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatrendszert, a feladatok megszervezését és irányítását.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkája

- Segíti az iskola pedagógusainak ezirányú munkáját.
- Kapcsolatot tart a gyermekvédelemmel foglalkozó személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal, mind a tanuló veszélyeztetettségének megelőzése, mind pedig a megszüntetése terén.
- Minden évben felkeresi az osztályokat és tájékoztatja a diákokat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá.
- Tájékoztatja a tanulókat a gyermekvédelmi intézményekről.
- Mindezeknek (pl. nevelési tanácsadó, drogambulancia, gyermekjóléti szolgálat, lelki segélytelefon) az elérhetőségét írásban is jelzi, jól látható helyen.
- Ha valamely tanár, szülő vagy gyermek részéről aggodalomra okot adó tájékoztatás kap (pl. veszélyeztetettségről) *családlátogatást* tart a diák otthonában.
- Amennyiben a gyermek magatartása miatt (pl. kábító hatású szerekkel való visszaélés, vagy egészségkárosító szokások miatt) az iskola köteles ezt jelezni a megfelelő segítő szolgálatnak.
- A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén köteles kezdeményezni, hogy az iskola főigazgatója indítson eljárást a tanuló lakóhely szerinti önkormányzatnál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása érdekében.
- A **gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek** kiemelt szerepe van a *szenvedélybetegségek* megelőzésében (preventív céllal D.A.D.A. program).
- Részt kell vegyen az iskola kábítószeres ellenes programjának kidolgozásában, és figyelemmel kell kísérje annak végrehajtását.
- Részt vesz ezirányú *pályázatok* megírásában és megvalósításában.
- Figyelemmel kíséri a *romániai diákok* helyzetét, és nekik is kellő segítséget nyújt.
- Számos „**jótekonysági akciót**” szervez: segítségnyújtás, véradás, ajándékozás.

A szülő joga és kötelessége

- A *szülő joga*, hogy gyermeke neveléséhez igénybe vegye a *pedagógiai szakszolgálat* intézményét.
- A *szülő kötelessége*, hogy *megjelenjen a nevelési tanácsadáson*, biztosítsa gyermekének az *iskolapszichológiai vizsgálaton és fejlesztő foglalkozáson* való részvételt, ha a tanárok erre javaslatot tesznek.
- Szülői mulasztás esetén a jegyző kötelezheti a szülőt, hogy meghatározott kötelezettségének tegyen eleget.

2.13 A közösségi szolgálattal kapcsolatos feladatok

Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele **ötven óra** (60 perces szolgálati idővel) szolgálat elvégzésének igazolása. SNI-s tanulók esetében a közösségi szolgálat mellőzhető.

Az érettségi bizonyítvány kiadásához a közösségi szolgálat végzésének igazolását 2016. január 1-je óta gyakoroljuk.

A közösségi szolgálat keretei

- az egészségügyi,
- a szociális és jótékonyági;
- az oktatási;
- a kulturális és közösségi;
- a környezet- és természetvédelmi;
- a katasztrófavédelmi;
- az óvodás korú, SNI-s gyermekekkel, tanulókkal, idős emberekkel folytatott tevékenységek.

A befogadó intézménynek *mentort* kell biztosítania. A középiskola a 9-11. évfolyamos tanulói számára 3 tanévre, arányosan elosztva, szervezi meg a közösségi szolgálatot. A koordináló pedagógus az ötven belül a mentorral közösen legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás zárófoglalkozást tart.

A közösségi szolgálat dokumentálása

- a tanulónak *közösségi lapot* kell kitöltenie,
- a közösségi lap tartalma:
 - jelentkezés a szolgálatra
 - a szolgálat helye és ideje
 - a szülő egyetértő nyilatkozata;
- az osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt pedagógusnak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését;
- az *iskola* a közösségi szolgálat teljesítéséről *igazolást állít ki* két példányban (egy a tanulónál, a másik az intézménynél);
- az iskola a dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatban rögzíti;

- az iskolának a közreműködő mentor bevonásával együttműködési megállapodást kell kötnie;
- a megállapodás tartalma:
 - az aláíró felek adatai,
 - a vállalt kötelezettségek;
 - a foglalkoztatás időtartama,
 - a mentor neve, feladatköre.

2.14 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, a szülői munkaközösséggel (SZMK)

Nevelőmunkánk mottója: *A legnagyobb nevelőtárs a szülő. Együttműködve* keressük a választ arra, hogyan segítheti a szülő az intézményben folyó nevelőmunkát, illetve az iskola, milyen formában nyújthat segítséget a szülőnek gyermeke helyes neveléséhez.

Az együttműködés eddig jól bevált gyakorlatát kívánjuk tovább folytatni – építve az iskola sajátos jellegéből adódó családi, közvetlen légkörére. Iskolánk egyediségéhez tartozik az is, hogy *sok-sok szülő a tanítványunk volt*, és ez a tény megkönnyíti az együttműködést.

Mindkét fél érdeke, hogy hatékonyan együttműködjön, és a tanulók problémáira közösen találjon megoldásokat. Ebben a folyamatban a megelégedett *bizalom*, az *empátia*, a *barátságos*, *humánus nevelés* képezi az együttműködés alapját.

A kapcsolattartás formái

- **Fogadóórák** – egyéni konzultációk lehetőségének biztosítása tanítási időben, a szaktanárokkal, osztályfőnökkel előre egyeztetett időpontban (*telefon, online levelezés útján*).
- **Szülői értekezletek** – évente 3 alkalommal az iskola munkatervébe beütemezett intézményi tájékoztató szerint.
- **Réteg szülői értekezletek** – az elsős és a 9. évfolyamosok szüleinek előzetes tájékoztatója.
- **Nyílt tanítási nap.**
- A végzős osztályosoknak a **pályaválasztással** kapcsolatban.
- A **táborozók** szüleinek tartott tájékoztatás.
- Az osztályok **tanulmányi kirándulásait** előkészítő találkozások.
- A kollégiumi élettel összefüggő információk átadása.
- *Tanévnyitó, tanévzáró ünnepélyek.*

- Iskolai kulturális, sport és egyéb diákrendezvények.
- Írásbeli tájékoztató.

A fent említett személyes találkozások **célja**, hogy elősegítse a gyermekek közösségbe való beilleszkedését **az iskola, a kollégium** rendjébe, valamint az, hogy ösztönözze a közösségi élet magatartási szabályainak elfogadását.

A szülői munkaközösség évadnyitó értekezlete:

- az adott tanév közös feladatainak megvitatása;
- közös megoldások keresése a pedagógiai, családi problémák megoldására.

A működő SZMK szervezeti – és működési szabályzatában foglaltak szerint:

- Biztosítsa az információáramlást az intézmény, a szülők közössége és a városi képviselőlet között.
- Pedagógiai munkánk értékelői – a gyermekeken kívül – a **szülők**. Elvárásaikat, igényeiket megismerjük és beépítjük a mindennapi munkába.

2.15 Az iskola partnerkapcsolatai

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola vezetésének állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- Miniszterelnökség Egyházi, Nemzetiségi Kapcsolatokért felelős Államtitkárság
- Gyula Város Önkormányzatával
- Az intézmény fenntartójával: **Magyarországi Románok Országos Önkormányzata**
- Magyarország Románok Helyi Önkormányzata
- Megyei POK (Pedagógiai Oktatási Központ)
- NPOK (Nemzetiségi Pedagógiai Oktatási Központ, Bp.)
- A román nemzetiségi iskolákkal:
 - Kétnyelvű Általános Iskola, Méhkerék
 - Román Általános Iskola, Elek
 - Román Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda, Kétegyháza
 - Magdu Lucian Román Általános Iskola és Óvoda, Battonya
 - Bihari Összevont Intézmények
 - Román Nemzetiségi Nyelvet Oktató Általános Iskola Körösszegapáti
 - Lorántffy Zsuzsanna Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Pocsaj

- *Erkel Ferenc Gimnázium és Informatikai Szakképző Iskola, Kollégium, Gyula*
- *Esély Pedagógiai Központ Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola Pánczél Imre Tagintézménye, Gyula*

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért a főigazgató a felelős.

További partnereink

- Magyarországi Román Ortodox Püspökség, Gyula
- Sf. Parascheva Román Ortodox Templom, Gyula
- Román Művelődési Ház – Gyula
- *Foaia Românească* Szerkesztősége, Gyula
- *Cronica* Szerkesztősége, Gyula
- Magyarországi Románok Kulturális Szövetsége, Gyula
- Magyarországi Románok Kutató Intézete, Gyula
- Románvárosi Óvoda, Gyula
- Budapesti Román Nagykövetség
- Románia Főkonzulátusa Gyula
- ELTE, BTK, Román Filológiai Tanszék, Budapest
- Magyar Televízió - Szegedi Körzeti Stúdió, *Ecranul nostru* Szerkesztősége, Szeged
- Magyar Rádió - Nemzetiségi Rádió, Szeged
- Szent István Egyetem, Szarvas
- Pécsi Tudományegyetem
- Gyula TV
- Sportegyesületek

Külföldi kapcsolataink

- *Románia*
 - *Kolozsvár* – Babeş-Bolyai Tudományegyetem Népismereti és Idegen Nyelvi Tanszéke
 - *Arad* – „Vasile Goldiş” Nyugati Tudományegyetem
 - *Arad* – Aurel Vlaicu Tudományegyetem
 - *Arad* – „Vasile Goldiş” Líceum

Kapcsolattartás más ágazatokkal

- *Egészségügy*

- Egészségügyi Alapellátási Intézmény
- ÁNTSZ Városi Intézete
- Drogambulancia
- *Gyermek- és ifjúságvédelem*
 - Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
 - Gyámhivatal
 - Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Bizottság (BKB) Rendőrség
 - Mi egy Másért Közhasznú Egyesület Gyulai Ifjúsági Központja
- *Közművelődés*
 - Mogyoróssy János Városi Könyvtár
 - Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum Nonprofit Kft.
- *Sport*
 - Gyulasport Kht.
- *Munkaerő gazdálkodás*
 - Városi Munkaügyi Központ

2.16 A tanulók részvételi jogának gyakorlása az intézményi döntési folyamatban

A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában **diákönkormányzat** (DÖK) működik.

A diákönkormányzat **feladata**, hogy **tagjainak érdekeit képviselje**, az érintett tanulók érdekében eljárjon.

A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A diákönkormányzat a tanulói **érdekképviseleten túl** részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli

– alábbi területeinek *tervezésében, szervezésében és lebonyolításában*:

- a tanulmányi munka (*versenyek, vetélkedők, pályázatok* stb.);
- tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
- sportélet;
- túrák, kirándulások szervezése;
- kulturális, szabadidős programok szervezése (pl. gólyabál, diákhét...);
- a tanulók tájékoztatása (*iskolarádió, iskolai honlap*).

Ezekben a kérdésekben

- az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az

osztályfőnököknek ki kell kérniük;

- a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt a főigazgatónak ki kell kérnie.

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és a főigazgató felé.

A magasabb jogszabályok alapján a **diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:**

- **az iskola szervezeti és működési szabályzatának (SZMSZ) jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;**
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt;
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;
- **a házirend elfogadása előtt;**
- az érettségi vizsgák szervezésében.

A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.

Az iskolában iskolai vezetőség működik, mely az iskolai élet egészére kiterjedő döntés előkészítő, véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik. Az iskola vezetőségének teljes jogú tagja az iskolai diákönkormányzat képviselője.

2.17 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótlóvizsga,
- javítóvizsga;
- különbözeti vizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a *félévi* és a *tanév végi osztályzat* megállapításához, ha:

- az Oktatási Hivatal határozata alapján egyéni munkarend alapján végzi tanulmányait;
- *a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve;*
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget;

- a tanulónak egy tanítási évben az *igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja*, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet;
- a tanulónak *egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja*, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Pótlóvizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki *fel nem róható okból* elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – *elégtelen* osztályzatot kapott.

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, *ha egy másik iskolából érkezik* és ott egyes tantárgyakat ott nem tanult.

A tanulmányok alatti vizsgákat a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet** előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

Vizsgaidőszakok

Az általános iskolánkban és a gimnáziumunkban a **javítóvizsgák** a tanév rendje szerint **augusztus 15 – augusztus 31-e közötti időszakban** zajlanak.

Minden évben egy *ősz*i és egy *tavaszi* osztályozó vizsgaidőszakot jelölünk ki. A tavaszi osztályozó vizsga a *gimnáziumban* **április 30-áig** szervezhető (az előrehozott érettségi vizsgára jelentkezett tanulók részére (is)), az *általános iskolában* **május végéig**.

Az egyéni tanrendes tanulók számára az első félév vége és a tanév vége előtt kell megszervezni.

Jelentkezés módja

A tanuló *kérvénnyel* fordul az iskola főigazgatójához. A kérvény elutasítása esetén a vezető írásban értesíti a tanulót. Engedélyezés után továbbítja a *kérvényt* az általános vagy a gimnáziumi főigazgató-helyettesnek, aki gondoskodik a vizsga megszervezéséről.

A vizsgák előkészítésének módja

A tanulmányok alatti vizsgák beosztását a *felelős főigazgató-helyettes* készíti el.

Az *osztályozó és pótló vizsgák* követelményeiről, helyéről és időpontjáról legalább két hónappal korábban értesíti az érintett tanulókat (és szülőket).

Javítóvizsga esetén a tanév végén, bizonyítványosztáskor közöljük a tanítványokkal a követelményeket és a vizsga időpontját.

A *különbözeti vizsga* időpontját a főigazgató határozza meg, és ő jelöli ki a vizsgabizottságokat.

A vizsgák lebonyolítása

Egy adott vizsgaidőszakban a tanuló *több évfolyam anyagából* is tehet *osztályozó vizsgát*, de minden évfolyam anyagából külön *írásbeli és/vagy szóbeli vizsgát* tesz. A *vizsgajegyzőkönyvben* ezt külön adminisztráljuk. A vizsga napján, a *főigazgató-helyettes* előkészíti a *vizsgajegyzőkönyveket* és felel a szabályos vezetésükért. A *vizsgabizottság elnöke* pedig a vizsgák szabályszerű lebonyolításáért. A vizsgák eredményét az osztályfőnök írja be az e-naplóba, anyakönyvbe és a bizonyítványba a megfelelő záradék alkalmazásával.

A záradékot a *főigazgató* írja alá. A vizsgák eredményének bejegyzése után a jegyzőkönyveket a főigazgató-helyettesek az *irattárba* helyezik.

A vizsgák követelményrendszere

Az *osztályozó, pótló, javító és különbözeti vizsgák anyaga* lefedi az *egész tanév tananyagát*, összhangban van a *helyi tanterv követelményeivel*.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell *írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket* tenniük a tanulóknak:

Alsó tagozat			
Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
	vizsga		
Magyar nyelv	írásbeli	szóbeli	
Magyar irodalom	írásbeli	szóbeli	
Román nyelv	írásbeli	szóbeli	
Román irodalom	írásbeli	szóbeli	
Román népismeret		szóbeli	
Idegen nyelv (angol)	írásbeli	szóbeli	
Matematika	írásbeli	szóbeli	
Etika/Hit- és erkölcstan		szóbeli	
Környezetismeret	írásbeli	szóbeli	
Ének-zene		szóbeli	gyakorlati
Vizuális kultúra			gyakorlati
Technika és tervezés			gyakorlati
Testnevelés és sport			gyakorlati
Digitális kultúra			gyakorlati
Tánc és mozgás			gyakorlati

<i>Felső tagozat</i>			
Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
	vizsga		
Magyar nyelv	írásbeli	szóbeli	
Magyar irodalom	írásbeli	szóbeli	
Román nyelv	írásbeli	szóbeli	
Román irodalom	írásbeli	szóbeli	
Román népismeret		szóbeli	
Történelem	írásbeli	szóbeli	
Idegen nyelv (angol)	írásbeli	szóbeli	
Természettudomány	írásbeli	szóbeli	
Fizika	írásbeli	szóbeli	
Kémia	írásbeli	szóbeli	
Biológia	írásbeli	szóbeli	
Földrajz	írásbeli	szóbeli	
Ének-zene		szóbeli	gyakorlati
Vizuális kultúra			gyakorlati
Digitális kultúra			gyakorlati
Technika és tervezés			gyakorlati
Testnevelés és sport			gyakorlati
Állampolgári ismeretek		szóbeli	
Tánc és mozgás (néptánc)			gyakorlati
Etika/hit- és erkölcsstan		szóbeli	

Gimnázium			
Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
	vizsga		
Magyar nyelv és irodalom	írásbeli	szóbeli	
Román nyelv és irodalom	írásbeli	szóbeli	
Román népismeret	írásbeli	szóbeli	
Történelem	írásbeli	szóbeli	
Angol nyelv	írásbeli	szóbeli	
Olasz nyelv	írásbeli	szóbeli	
Matematika	írásbeli	szóbeli	
Fizika	írásbeli	szóbeli	
Kémia	írásbeli	szóbeli	
Földrajz	írásbeli	szóbeli	
Biológia	írásbeli	szóbeli	
Ének - zene		szóbeli	gyakorlati
Vizuális kultúra		szóbeli	gyakorlati
Digitális kultúra		szóbeli	gyakorlati
Román nyelv (vendégtanók számára)	írásbeli	szóbeli	
Állampolgári ismeretek		szóbeli	
Dráma és színház		szóbeli	
Mozgókép-kultúra és médiaismeret		szóbeli	
Testnevelés			gyakorlati

A vizsgázás módja

A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák minden alkalommal írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati részből állnak.

Az **írásbeli vizsga időtartalma** tantárgyanként maximum 45 perc.

A szóbeli vizsga **tételhúzás** alapján történik. A szaktanár minimum 10 tételt készít elő. **Póttétel** az előkészített tételeken kívül **nem húzható**.

Az osztályzatok megállapítása

Az osztályzatok megállapítása az érettséginek megfelelően és annak arányában történik.

Értékelés

A két vizsgarész együttesen:

0 – 24%	elégtelen (1)
25 – 39%	elégséges (2)
40 – 59%	közepes (3)
60 – 79%	jó (4)
80% – 100%	jeles (5)

Érettségi vizsgák

Az érettségi vizsgák lebonyolításával és ügyintézésével kapcsolatos rendelkezéseket az országos érettségi vizsgakövetelmények, valamint a vizsgaszabályzatok tartalmazzák azzal a kitéttel, hogy:

- Az érettségi vizsgára történő jelentkezéseket az érettségi szoftverbe a főigazgató-helyettes írja be. Az egyéni jelentkezéseket ő véglegesíti, és gondoskodik az egyéni jelentkezési lapok aláíratásáról, összegyűjtéséről, a jegyzőknek történő leadásáról.
- Az érettségi jelentkezéseket a gimnáziumi főigazgató-helyettes ellenőrzi és koordinálja.
- Az iskolánk vállalja az ország különböző szögletéből jelentkező **vendégdiákok** vizsgáztatását és érettségiztetését **román nyelvből**.

*„Gondolkoj globálisan,
de cselekedj lokálisan”*

HELYI TANTERV

3. HELYI TANTERV

A helyi tantervünket a NAT 5/2020. (I. 31.) Kormányrendelettel módosított tartalmaival összhangban állítottuk össze (NAT 2020).

3.1 A választott kerettantervek

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott **kerettantervek** közül az alábbiakra épül:

1-4. évfolyam	
Tantárgyak	Választott kerettanterv
Román nyelv és irodalom	Román nyelv és irodalom (anyanyelvű és kétnyelvű) 1-4. évfolyam
Román népismeret	Román népismeret 1-4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom 1-4. évfolyam
Idegen nyelv (angol)	Élő idegen nyelv 4. évfolyam
Matematika	Matematika 1-4. évfolyam
Etika/hit- és erkölcsstan*	Etika 1-4. évfolyam
Környezetismeret	Környezetismeret 3-4. évfolyam
Ének-zene	Ének-zene 1-4. évfolyam
Vizuális kultúra	Vizuális kultúra 1-4. évfolyam
Technika és tervezés	Technika és tervezés 1-4. évfolyam
Testnevelés	Testnevelés 1-4. évfolyam
Tánc és mozgás (néptánc)	Tánc és mozgás 1-4. évfolyam
Digitális kultúra	Digitális kultúra 3-4. évfolyam

5-8. évfolyam	
Tantárgyak	Választott kerettanterv
Román nyelv és irodalom	Román nyelv és irodalom (anyanyelvű és kétnyelvű) 5-8. évfolyam
Román népismeret	Román népismeret 5-8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam
Idegen nyelv (angol)	Élő idegen nyelv 5-8. évfolyam (angol)
Matematika	Matematika 5-8. évfolyam
Etika/hit- és erkölcsstan*	Etika 5-8. évfolyam
Történelem	Történelem 5-8. évfolyam
Állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek 8. évfolyam
Természettudomány	Természettudomány 5-6. évfolyam
Fizika	Fizika 7-8. évfolyam
Kémia	Kémia 7-8. évfolyam
Biológia	Biológia 7-8. évfolyam
Földrajz	Földrajz 7-8. évfolyam
Ének-zene	Ének-zene 5-8. évfolyam
Vizuális kultúra	Vizuális kultúra 5-8. évfolyam
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	Közösségi nevelés (osztályfőnöki) 5-8. évfolyam
Digitális kultúra	Digitális kultúra 5-8. évfolyam
Technika és tervezés	Technika és tervezés 5-7. évfolyam
Testnevelés	Testnevelés 5-8. évfolyam
Tánc és mozgás (néptánc)	Tánc és mozgás 5-8. évfolyam

**Etika/hit- és erkölcsstan*

Az **etika** órákat *szakos kolléga* tartja az aktuális központi dokumentumok tartalmaival összhangban. Az érvényben lévő jogszabályok alapján a *diákok választhatnak* az **etika/hit- és erkölcsstan** tantárgy között.

A *hit- és erkölcsstan tanítása* az **egyházak feladata**. A szakrális intézmények biztosítják a *hitoktatót* és a sajátosságukkal összhangban lévő tantervek, programok tartalmait alapján dolgoznak.

A hitoktatók is hozzáférést kapnak a *Krétához*: érdemjegyet adnak, vezetik a hiányzásokat, egyeztetnek az osztályfőnökökkel.

Jelenleg az iskolában az alábbi egyházak végzik ezt a szakrális tevékenységet:

- Magyarországi Román Ortodox Egyházmegye (ortodox)
- Magyar Katolikus Egyház (római-katolikus)
- Magyarországi Református Egyház (református)
- Magyarországi Baptista Egyház (baptista)

Az általános iskola főigazgató-helyettese **minden tanévben május 20-ig** felméri a tanulók érdeklődését – az esetleges módosításokat – és elküldi az érintett egyháznak.

Az első évfolyam tanulóinak szülei beiratkozáskor nyilatkoznak az etika vagy a hit- és erkölcsstan tantárgy választásáról.

Az iskola biztosít termet, permanens kapcsolatot tart a hitoktatókkal. Tájékoztatja őket a tanítási szünetekről, szülői értekezletekről, az iskolai programokról.

9-12. évfolyam	
Tantárgyak	Választott kerettanterv
Román nyelv és irodalom	Román nyelv és irodalom (anyanyelvű és kétnyelvű) 9-12. évfolyam
Román népismeret	Román népismeret 9-12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom 9-12. évfolyam
Idegen nyelv (angol)	Első idegen nyelv 9-12. évfolyam (angol)
Idegen nyelv (olasz)	Második idegen nyelv 9-12. évfolyam (olasz)
Matematika	Matematika 9-12. évfolyam
Történelem	Történelem 9-12. évfolyam
Állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek 12. évfolyam
Fizika	Fizika 9-10. évfolyam
Kémia	Kémia 9-10. évfolyam
Biológia	Biológia 9-10. évfolyam
Földrajz	Földrajz 9-10. évfolyam
Ének-zene	Ének-zene 9-10. évfolyam
Dráma és színház	Dráma és színház 12. évfolyam
Mozgókép-kultúra és médiaismeret	Mozgókép-kultúra és médiaismeret 11-12. évfolyam
Vizuális kultúra	Vizuális kultúra 9-10. évfolyam
Digitális kultúra	Digitális kultúra 9-11. évfolyam
Testnevelés	Testnevelés 9-12. évfolyam
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	Közösségi nevelés (osztályfőnöki) 9-12. évfolyam

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján (a továbbiakban NAT2020) átdolgozott kerettantervek alapján a helyi tantervet 2020. szeptember 1-jével kezdődően alkalmazzuk.

3.2 Helyi tanterv

A helyi tanterv egyes tantárgyakra vonatkozó, részleteiben kidolgozott tananyaga és követelményei intézményünk honlapján, az alábbi linken találhatóak:

<http://www.balcescu.edu.hu/Dokumentacio/kerettantervek/tantervek.html>

3.3 Óratervezés

Órakeret – Általános Iskola – 2020

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Román nyelv és irodalom	5	5	5	5	5	5	5	5
Román népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Magyar nyelv és irodalom	6	6	5	5	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Idegen nyelv (angol)				2	2	2	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Kémia							1	2
Földrajz							2	1
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
Testnevelés	4	4	4	4	4	4	4	4
Néptánc (tánc és mozgás)	1	1	1	1	1	1	1	1
Közösségi nevelés (oszt. főnöki)					1	1	1	1
Etika/hit- és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház							1*	
Hon- és népismeret					1**			
Összesen	25	25	26	28	31	31	33	33
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	1	0	0	0	0	0
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30
Maximális nemzetiségi órakeret	27	27	27	28	31	31	33	33

* integrálva a 7. évfolyam magyar nyelv és irodalom tantárgy órakeretébe, helyi tantervébe

** integrálva az 5. évfolyam történelem, illetve román nemzetiségi népismeret tantárgy órakeretébe, helyi tantervébe

A hon- és népismeret tantárgy integrálása az 5. évfolyamon:

- a) történelem tantárgy tananyagába integrálódnak az alábbi témakörök:
- *Az én világom*
 - *Találkozás a múlttal*
- b) *Román nemzetiségi népismeret* tananyagába integrálódik az alábbi témakör:
- *Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink*

Órakeret – Gimnázium – 2020

Tantárgy	9.	10.	11.	12.
Román nyelv és irodalom	5	5	5	5
Román népismeret*	2	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Idegen nyelv (angol)	3	3	4	4
Matematika	3	3	3	3
Digitális kultúra	2	1	2	1
Természettudomány/Biológia			2	
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Kémia	1	2		
Földrajz	2	1		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és színház			1	
Mozgóképkultúra és médiaismeret				1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (oszt. főnöki)	1	1	1	1
Összesen	35	35	32	30
<i>Kötelező alapóraszám</i>	32	32	30	29
Kötött célú órakeret			4	4
<i>Szabadon tervezhető órakeret</i>	3	3	3	5
<i>Maximális órakeret</i>	34	34	34	34
Maximális nemzetiségi órakeret	38	38	38	38

* A nemzetiségi népismeret feldolgozására előírt óraszám 1-12. osztályig heti 1 óra, mely intézményi döntés alapján a szabadon tervezhető időkeret, illetve az élő idegen nyelvre rendelkezésre álló időkeretből átcsoportosítható vagy egyéb tantárgyak tananyagába integrálható. Az intézmény helyi tantervének részletesen tartalmaznia kell az integrálás tantárgyait, módját. A nemzetiségi népismeret tantárgy tervezése részben megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is. A gimnáziumba a népismereti órák száma heti 2; a plusz 1 óra a szabadon választható órakeretből van.

Órakeret – Nyelvi előkészítő – 2020

Tantárgy	9 ny.
Román nyelv	12
Román népismeret*	1
Magyar nyelv és irodalom	3
Történelem	1
Idegen nyelv (angol)	4
Matematika	2
Fizika	1
Biológia	1
Kémia	1
Földrajz	1
Ének-zene	2
Vizuális kultúra	1
Digitális kultúra	2
Testnevelés	5
Közösségi nevelés (oszt. főnöki)	1
Összesen	38
Kötelező alapóraszám	32
Szabadon tervezhető órakeret	0
Maximális órakeret	38
Maximális nemzetiségi órakeret	38

* A nemzetiségi népismeret feldolgozására előírt óraszám 1-12. osztályig heti 1 óra, mely intézményi döntés alapján a szabadon tervezhető időkeret, illetve az élő idegen nyelvre rendelkezésre álló időkeretből átcsoportosítható vagy egyéb tantárgyak tananyagába integrálható. Az intézmény helyi tantervének részletesen tartalmaznia kell az integrálás tantárgyait, módját. A nemzetiségi népismeret tantárgy tervezése részben megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is.

3.4 Boldogságóra

„Scopul suprem spre care sunt îndreptate toate năzuințele în viață, este binele sau fericirea.”

Petre Duflu

„Hinned kell a boldogság lehetőségében, hogy csakugyan boldog légy”

Tatios

„Micsoda **boldogság** az, **jónak lenni**. A világon ez a legtisztább, legvalódibb öröm.”

Krúdy Gyula

Iskolánk a növendékei **testi, lelki, szellemi** fejlődése érdekében minden részterületen **nyitott az újra, a megújulásra**. **Hitvallása** szerint a TANÍTÁS és a NEVELÉS kéz a kézben jár, „ikertestvérek”.

A gyermek **komplex személyiségfejlesztéséhez** nélkülözhetetlen nemcsak az **értelmi intelligencia**, az IQ, hanem az **érzelmi intelligencia** EQ sokoldalú fejlesztése.

Az emberiség hajnalától napjainkig, a legtöbb **filozófiai értelmezés** szerint, a **mindenkori ember legfőbb célja az emberi lét értelmének és a boldogság életérzésének** keresése.

A **Biblia**, a „**Könyvek Könyve**” és számtalan művészeti (*irodalmi, képzőművészeti, zenei*) alkotás **alaptémája**, vezérmotívuma a **boldogságérzés**. Az ókori irodalom nagyjaitól kezdve (**Anakreón, Horatiusz...**) a középkori költők művein keresztül (**Dante, Villon...**) valamint a reneszánsz (**Shakespeare, Petrarca...**) a felvilágosodás (**Rousseau, Csokonai V. Mihály...**) a romantikus zsenióriások (**Vörösmarty Mihály, Mihai Eminescu...**) alkotásain át a XX. századi költők (**Kosztolányi Dezső, Vas István...**) és a XXI. századiak is keresik az **örömforrásokat**, a **boldogságot**.

Arra a kérdésre, hogy „**Hol a boldogság napjainkban?**” a **pozitív pszichológia** szakemberei: **Bagdi Bella, prof. Dr. Bagdy Emőke, Oláh Attila** gyermekközpontúan keresik a választ. Teszik ezt világosan meghatározott **hitvallással**, jól definiált **nevelési princípiumok** mentén, szisztematikusan, módszertanilag is kidolgozott nevelési-oktatási programban.

Az élménypedagógiai program, melyhez 2020. szeptemberétől iskolánk is bekapcsolódott, és elnyerte a **Boldog Iskola** címet, 2014-ben a **Jobb Veled a Világ Alapítvány** pedagógiai műhelyének **innovációjaként** született.

Küldetése, hogy a tudomány eszközével járuljon hozzá egy „**jobb és boldogabb nemzedék megformálásához**”. A program oly szépen terjed Európa több országában, és minden bizonnyal terjedni fog a nagyvilágban is.

Mivel a *csüggedt lendület*, a *negatív, pesszimista szemlélet* „siralomvölgyé” teheti az ember életét (sőt a körülötte lévőket is), ellenben a **boldogság** „*az élet szárnyalása*”, a program **fő filozófiája**, **célja és feladatrendszere** egy **optimistább, magabiztosabb és kitartóbb generáció** nevelése. A program alkotói arra törekednek, hogy kibontakoztassák az **életszeretetet**, hogy a gyermekeink a *jövőbe vetett hittel*, bátran járják végig a *felnőtséghez vezető utat*, és **boldogságra képes emberekké** válhassanak. Akinek nincs *rend, harmónia, boldogságérzés* a lelkében, az másokat sem képes boldogítani.

A **BOLDOGSÁGÓRA** program a **pozitív pszichológia** szellemi, lelki produktuma. Nem „*rózsaszín lebegésre*”, hanem a **küzdés értelmére**, a mindennapi kihívások vállalására, az **élet szépségeinek** a felfedezésére, az **örömpillanatok** megragadására, **derülátásra** motiválja a gyermekeket. Nem vállalkozik problémamentes életmodell felállítására, hanem **vezérfonalat** ad a növendékeknek ahhoz, hogy szembenézzenek az élet kihívásaival. Korunk nagy kérdése: **az ember formálható-e tisztábbá, jobbá?** Mi hinni akarjuk, hogy igenis lehet, és morális kötelességünk „**jó emberekké**” nevelni a növendékeinket, olyanokká, akik képesek **hinni, szeretni, reménykedni, küzdeni** álmaik valóra váltásáért. Rávezetjük őket arra, hogy a *szeretet, a jókedv, a lélek nyugalma* pozitívan hatnak az *egészségre és az emberi kapcsolatokra*. Tudatosítanunk kell bennük azt a gondolatot is, hogy *akkor lehetünk boldogok, ha lelkünk, szívünk tiszta, a gerincünk pedig egyenes marad*.

Boldogok lehetünk, ha örülni tudunk mások boldogságának is, ha szívvel-lélekkel végezzük a feladatainkat.

Boldog ember az, aki **nem a pénzben, nem a hatalomban**, hanem a **családi fészkek** melegében, a **barátságban**, a **szerelemben**, az **alkotásban**, a **pozitív princípiumokban**, a **jóságban**, a **cselekvésben**, a **szolidáris és empátikus attitűdökben** hisz, ezek vezérlik tetteit.

Boldog az, aki *megérti*, hogy az „**Élet**” **ajándék, kincs**, melyet nem szabad eltékozolni. Boldog az, aki **tiszta lelkű** emberek közt találja meg a *lélek nyugalját*, a **harmóniát**, a **szellemi és lelki komfortérzését**.

Boldog az, aki **szeretettől vezérelve cselekszik**, aki *képes túllépni az önzés bűvkörét*, és „**nemcsak önmagáért, hanem másokért is él**”. A boldogság az *aranyból is értékeesebb lelkiállapot*, nagyobb **kincs** az anyagi világ bármely eleménél.

A boldogság **ott van, ahol beengedik**: a *lélek rejtelseiben*, egy felcsillanó **mosolyban**, **ragyogó archan**, **emberi kapcsolatainkban**. Ott rejlik egy **jó könyvben**, egy szép **melódiában**...

Boldog az, aki képes megtalálni a boldogságot a **természet lágy ölében**, a **zöldellő fűben**, a **kéklő égből**, a **madarak énekében**, a **házi kedvencekben**...

Boldog az, aki **tud szeretni és szeretve lenni**.

A BOLDOGSÁG *erő, pozitív energia, nyugodt lelkiismeret, reményteljes érzet, a stressz ellenpontja* (flow).

A boldogságra alaposan kidolgozott *élménypedagógiai módszertanra* épül, *boldogságérzetet fokozó technikákat* prezentál, és *fejleszti a testi-lelki egészségünket* tápláló kompetenciákat. Pozitív érzelmeket generáló *gyakorlatok* gazdag tárházát tartalmazza. **Feladatai** változatosak, játékosak, derűsek, *élménygazdagok*. **Tíz** egymásra épülő **témából** áll. Mindezek a *fokozatosság* elvével ismertetik a boldogság különböző összetevőit:

1. Boldogságfokozó hála

- A **hála** az egyik leghatásosabb *boldogságfokozó technika*.
- Kapcsolatban áll az *elme* és a *test* egészségével.
- A hálás gondolkodás képes semlegesíteni a negatív érzéseket, mint például: az *irigységet, a kapzsiságot, az ellenségeskedést, bosszankodást, a rosszkedvet, a magányt*.

2. Az optimizmus gyakorlása

- Az **optimista ember** (azaz a reménykedő realista) minden helyzetben *a legjobbat keresi*.
- Az optimizmus **pszichológiai immunizáció (Martin Seligman)**; a hangulati élet derűje (**Dr. Bagdy Emőke**).
- A gyerekeket **lelkileg kell immunizálni, megtanítani az optimizmusra**, mert az optimisták ellenállnak a tehetetlenségnek.

3. Társas kapcsolatok ápolása

- A legfőbb, amire szükségünk van, az a **SZERETET!** Minden boldog kapcsolat alapja.
- A személyes kapcsolataink nagymértékben hozzájárulnak *testi, lelki, sőt szellemi jóllétünkhöz*.
- A *boldogság* legnagyobb forrása a **szeretet érzése**, és ez az egyik *legfontosabb boldogságforrásunk*.
- A boldogabb emberek szorosabb kapcsolatokat ápolnak, *a pozitív attitűdű emberek barátságosabbak*.
- A társas hálózatokban lévő *boldogság emberről emberre terjed*.

4. Boldogító cselekedetek

- **Jó emberré** csak a szívemmel válhatok. (**Bagdi Bella**).
- Ott **tegyünk jót**, ahol éppen vagyunk (*jótekonysági láncreakció*)!
- **Jobb adni, mint kapni**.
- A **jó cselekedetek** gyakorlása a boldogság fokozásának hatékony eszköze.

- Variáljuk a jó cselekedeteket!
 - A legkisebb jótett is elnyeri jutalmát.
 - Csalj **mosolyt** az arcokra: „Egy mosoly, amikor folytatódik **szeretatlánc** lesz belőle.” (Pécsi Ildikó)
5. **Célok kitűzése és elérése** (Fontos, hogy *belső* és *hiteles* cél legyen!)
- Elköteleződés egy cél kitűzése és elérése mellett (fokozza a boldogságérzetünket).
 - Az **értelmes célok** támogatják az önbecsülésünket.
 - Az **akarat** fontossága.
 - Tanuljunk a *példaképektől*.
 - **Cselekedjünk!**
 - Készítsünk *bakancslistát*.
6. **Megküzdési stratégiák**
- Stressznek tekinthető az *egyensúlyvesztéssel* járó állapot.
 - Mit tesz az ember a negatív helyzet vagy esemény okozta feszültség enyhítése érdekében, másképpen hogyan kezeli a **stresszhelyzetet**?
 - *Problémaközpontú* megküzdés (irányulhat *kifelé*, magára a problémás helyzetre vagy *befelé*, a személy lelkében).
 - *Érzelemközpontú* megküzdés (*viselkedéses stratégiák*: pl. testmozgás, dühkitörés, érzelmi támasz keresése barátoknál...); *kognitív stratégiák* (a probléma időleges félretétele).
 - *Stresszkezelési módszerek*, technikák alkalmazása; feszültségoldó eljárások...
 - *Megküzdési ötlettár* közkinccsé tétele.
7. **Apró örömek élvezete**
- Fontos, hogy élvezni tudjuk életünk pozitív élményeit a *jelenben* (az *anakreóni* és *horatiuszi* életfilozófiára emlékeztet...)
 - Az *öröm* a pozitív pszichológia alapfogalma.
 - Az *apró örömek* élvezete emeli a boldogság szintünket.
 - Fogadjuk magunkba a *jót*!
 - *Mosoly, mosolylánc*...Tegyük szokássá!
8. **Megbocsátás** (a boldogság fő forrása)
- „A **megbocsátás a kulcsa mindennek**, beleértve a *fizikai egészséget* és a *lelki gyógyulást* is” (Bob Gass)
 - *Haraggal* csak magadat bünteted.

- A **megbocsátás képessége**, a szeretetkapcsolatok, az egymásra figyelés, az empátia fontos elemei a pozitív beállítódásnak, mindez nélkülözhetetlen a testi-lelki és szellemi harmóniához.

A program várható eredményei

- **boldogabb, jobb lelkű és együttműködőbb nemzedék növekedése; szeretetközpontúbb, hálásabb, megbocsátóbb és segítőkészebb generáció formálása;**
- az önismeret fejlődése;
- konfliktusok kezelésének a képessége;
- fogékonyság a szép, a jó, az emberi iránt;
- boldogságkereső- és találó attitűd;
- szociális és egyéb kompetenciák fejlesztése.

Távolabbi cél: a boldogságprogram kiterjesztése a teljes iskolai közösségre, az „ÖRÖKÖS BOLDOG ISKOLA” cím megtartása.

Boldogságóra programunk összeállításához felhasznált szakirodalom

- **Bagdi Bella Prof. Dr. Bagdy Emőke Dobrova Zita:** *Boldogságóra, Kézikönyv pedagógusoknak és szülőknek 6-10 éveseknek*, Copy & Consulting Kft., Bp., 2017.
- **Bagdi Bella Prof. Dr. Bagdy Emőke:** *Boldogságóra, Kézikönyv pedagógusoknak és szülőknek 10-14 éveseknek*, Copy & Consulting Kft., Bp., 2017
- Web: www.boldogsagora.hu, www.boldogsagprogram.hu
- Hol a boldogság mostanában?, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2007.

„Nu bogăția sau mărirea, ci liniștea sufletească și activitatea te fac fericit”

Thomas Jefferson

3.5 Tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok – az érvényben lévő jogszabályokkal összhangban – csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkatankönyv, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a **hivatalos tankönyvjegyzékben** szerepelnek. Jelenleg a munkaközösségek a „**kerettanterv – kompatibilis**” **tankönyvek** kiválasztására összpontosítanak. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a **testnevelés**, a **vizuális kultúra**, valamint a **technika és tervezés**. A pedagógusok rendelkezésére állnak az NKP okostankönyvei is. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a *szülőket minden tanév előtt* (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) *tájékoztatjuk*. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a *szakmai munkaközösségek* a következő szempontokat veszik figyelembe:

- *A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.*
- *Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.*
- *A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.*

Nemzetiségi nevelő-oktató munkánk során egyrészt a **hivatalos tankönyvjegyzékben** szereplő tankönyveket használjuk. A **nemzetiségi tankönyvek** államilag támogatott **tartós tankönyvként** szerepelnek a könyvtári állományban, ahonnan a tanulók *ingyenes használatra* kölcsönbe veszik. Iskolánk az elmúlt években főpályázóként koordinálta a TÁMOP 3.4.1. A – 08/2-es kódszámú projektet, melynek címe: *Kompetencia alapú oktatási programcsomag elkészítése a román, kisebbségi, kétnyelvű iskolák 10-14 éves korú tanulói számára*. A projekt eredménye a megjelent modern szemléletű tankönyvcsomag: *román nyelv és irodalom tankönyv, munkafüzet, mérőfüzet* a kétnyelvű nemzetiségi iskolák felső tagozatos tanulói számára (Croatica Kiadó, Bp.)

Továbbá a TÁMOP – 3.4.1.A – 11/1-2012-0008 támogatásával a gimnázium számára állítottunk össze új tankönyveket, szöveggyűjteményeket *román nyelv és irodalomból és román népismeretből* (elektronikus formában is) továbbá tankönyvfordításokat (*történelem, matematika, biológia*).

3.6 Az iskolában alkalmazott modern pedagógiai módszerek

A 21. század tudásalapú, információs társadalmában, amikor egyre dominánsabb az *információs és kommunikációs technika* (IKT), nélkülözhetetlenné válik az új *tanulási-tanulási* módszerek bevezetése, alkalmazása. A mi iskolánk is igyekszik **versenyképes** lenni, kialakítani azt a *tanulási környezetet*, amely segíti a *felfedezést*, fokozza a *kreativitást*, a *kommunikációt*, a *kooperatív attitűdöt*, erősíti a *legkülönbözőbb kompetenciák* fejlesztését és a sokoldalú *tudásszerzést*.

Fel kell készíteniük a gyermekeket az IKT-eszközök *rendeltetésszerű* használatára, a lényeges és lényegtelen információk *szelektálására* (álhírek kiszűrése...). Támogatnunk kell őket a *helyes tanulási út* megválasztásában, a *felfedezési, kritikus gondolkodáson* alapuló, *kollaboratív ismeretszerzésben*.

Az új kihívásoknak megfelelni akaró iskola, a jól bevált tradicionális módszerek alkalmazásán túl, az információs társadalom „**konstruktivista tanulási modellje**” felé igyekszik haladni, és teszi ezt számos **új módszer bevezetésével**, összhangban a **módosított NAT-tal 2020**.

Az *iskola*, a *tanár*, a *diák* és a *szülő* egyaránt **megújulásra hivatott**.

- Az *iskola* tudatosítja a gyermekekben az „**élethosszig tartó tanulás**” szükségességét.
- A *tanár* *útmutatást* ad a tanulóknak a tanuláshoz, és *koordinálja* annak tevékenységét. Nemcsak értékkel, hanem *önértékelésre* sarkall.
- A **növendék** *aktívan* tanul nemcsak az *iskolában*, hanem *azon kívül is*.
- Megkedveli a *team-munkát*, a társaival együttműködik (kooperatív), civilizáltan vitatkozik.
- *Kérdéseket* tesz fel, és önállóan is *keresi a válaszokat*.
- Egyre *érdekeltebb* a tanulásban, a *felfedezésben*, az *egyéni kutatásban* és a *kreativitásban*.
- Motivált az *aktív cselekvésre*, a *vitára*.
- A **szülő** is egyre *aktívabb* és *együttműködőbb* a tanulás irányításában.
- Az iskolánk igyekszik fokozatosan áttérni a „**tevékenységorientált modellre**”. Ezt a modellt jól szolgálják a *modern technológiai eszközök*: az *internet*, az *IKT-eszközök*, az *intelligens táblák*, a *multimédiás oktatási szoftverek*, *okostelefonok*, *tabletek*, *laptopok*, *digitális kamerák*, a *demonstrációt segítő kivetítők*...
- Tanáraink készek a megújulásra, a „**jó gyakorlatok**” alkalmazására, a „*konstruktivista tanulási modell*” egyre hatékonyabb alkalmazására, **új módszerek bevezetésére**, valamint a **digitális technológiával támogatott aktív tanításra és kompetenciafejlesztésre**.

Projektoktatás

A projektoktatás **több diszciplina** esetében alkalmazott módszer, de a *Román népismereti* tantárgy egyik legkedveltebb eljárása, amely *egyéni* vagy *csoportos* munkaformában történik, időnként feloldva a hagyományos osztály-, és tanóra kereteit.

Végeredménye egy bemutatható, *tudásmegosztó produktum*.

Szakaszai:

- témaválasztás
- tervekészítés
- adatgyűjtés
- szelektálás
- rendszerezés
- feldolgozás
- a produktum összeállítása
- a projekt értékelése
- korrigálás
- az eredmény bemutatása, nyilvánossá tétele
- a projekt lezárását követő tevékenységek

A *projekt módszer* kutatásra és *kreativitásra*, új munkamódszerek megismerésére és alkalmazására inspirál. Fejleszti a *szociális és kooperatív kompetenciákat*, a *csapaszellemet*. A tanár többnyire *koordináló* szerepet tölt be.

- A **multidiszplináris órákon**, foglalkozásokon a tanulók egyszerre *több tudományterülettel* foglalkoznak; a tudnivalókat *integráltan* sajátítják el.
- **Teamtanítás** alkalmazása, amely több tantárgy ismereteit integráló témákat dolgoz fel közös tanítás keretében (pl. egy-egy korszak bemutatása irodalom, képzőművészet, zene).
- **Kooperatív tanulási formák** beépítése a tanórákba és a tanórán kívüli tevékenységekbe.
- A gyermekek kölcsönösen függenek egymástól, motiváltak közös célok elérésében. Munka közben fejlődnek a kommunikációs képességeik, technikáik, a kooperatív hajlandóságuk, magatartásuk.
- **Differenciált tanulásszervezési eljárások** (lásd. inkluzív nevelés)
 - differenciáló módszerek alkalmazása;
 - differenciált képességfejlesztés, korrepetálás;
 - kulcskompetenciák fejlesztése;

- egyéni foglalkozások (egyéni szabott feladatokkal);
- új módszerek alkalmazása; IKT eszközök bevonása.
- *Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések*
 - a nevelők és növendékek személyes kapcsolatai;
 - a szülőkkel való együttműködés;
 - szakemberek (pszichológus, gyógypedagógusok) bevonása a nevelési, tanulási folyamatba.

3.7 Digitális Tanrend Protokoll (DTP)²

A 21. században a *modern technológiák* területén az „egekig” szárnyal az „emberi tudás”. A „robotika” tudománya, a mesterséges intelligencia az IKT eszközök térhódítása forradalmasítja a világot. Az „új generációk” számára természetessé válik a legkülönbözőbb *online* platformon való kommunikáció, az „okostelefonok” szinte az életünk szerves részévé váltak. *Hatalmas vívmány* ez, melynek előnyeit a 21. századi iskolának is élveznie kell, de hitünk szerint kellő „*mértékletességgel*”, „*rendeltetésszerűen*”, csak addig a határig, amíg az *EMBER az úr a „gép felett*”, és nem fordítva.

Csakis addig, amíg az ember hasznára, tudásának gyarapítására és átadására, értelmes munkavégzésre, és emberi kapcsolatok teremtésére alkalmas. Egyébként ma már evidencia, hogy az *internet* komoly *veszélyeket* is rejt magában, „átokká” változhat és az időtékozlás fő eszközévé.

A fejlett technológia az embert kell, hogy szolgálja, de nem „falhatja” fel az „emberi lényeket”! A teremtő génusz **Einstein**, aki az egész emberiség szolgálatában áll(t) aggodalommal írta: „Attól félek, hogy egyszer a technológia fontosabb lesz, mint az emberi kapcsolatok. Lesz a világon egy generációnyi idióta.”

Magától értetődő, hogy a 21. századi iskola olyan *intellektuális intelligenciával* és *érzelmi intelligenciával* rendelkező fiatalokat szeretne képezni a jövő számára, akik a *legkorszerűbb eszközöket is céltudatosan, rendeltetésszerűen* tudják alkalmazni a maguk és az embertársaik sokoldalú gyarapodására, „magasba szárnyalására”.

A *digitális multimédiás* eszközök térhódítása, mindennapi életünk részévé válása vitathatatlan tény.

Az *IKT eszközök* élővé varázsolják, hatékonyá teszik a korszerű módszerek gazdag tárházát, és megkönnyítik az ismeretek átadását. Az *internet* apadhatatlan forrásként kitárja a világot és a

² A Pedagógiai programunknak ez a része csak rendkívüli esetben (pl. járvány terjedésekor lép életbe)

megismerés kapuit a „befogadók” számára. Elektronikus bibliográfiaként is működik; a *filmek*, a különböző ismeretanyagok, a *powerpoint prezentációk*, a különböző *tesztek* is segítik a tanítást-tanulást. Az *IKT-eszközök* is egyidőben hatnak az intellektusra és a különböző érzékszervekre (vizualitás, hallás...). A *szöveg*, a *kép*, a *hang*, a *mozgóképek* – mind-mind ráerősít az *ismeretek átadására és befogadására* és a különböző *kompetenciák fejlesztésére*. A *multimédiás eszközök* fontos szerepet töltenek be az ismeretek közvetítésében. Az **élménypedagógia** szerves kereteivé váltak. A digitális tananyagok vonzónak, látványossá, érdekessé, játékosá teszik a tanulást, és ezáltal *lekötik* a diákok *figyelmét*, és *fokozzák* a növendékek *kíváncsiságát*. Szemléltetik a tanár magyarázatát. A *játékos feladatok* megoldását a tanulók nem érzik tanulásnak.

A digitális, *multimédiás tananyagok* segítik az *elméleti tudásanyag gyakorlati alkalmazását* is. Az iskolánk rendelkezik mindazokkal a technológiákkal, *infokommunikációs eszközökkel* (*internet, interaktív táblák, laptopok...*), amelyek biztosítják a *digitális és online oktatást*.

Tanártársaink tudatosan törekszenek a *digitális kompetenciák* fejlesztésére és gyakorlati alkalmazására. Az ifjabb pedagógusaink mindezeket az eszközöket természetesen, könnyedén alkalmazzák, az idősebbeknek viszont nagyobb kihívást jelentenek.

2020. tavaszán, amikor a berobbanó *pandémia* minden részterületen, makro- és mikroszinten is felborította az addigi élet- és munkastílusunkat, a jelenléti iskolából áttértünk a tantermen kívüli különböző *digitális és online platformokra*.

Az intézmény vezetése és tantestülete azóta is keresi a „jó gyakorlatokat”, amelyek hozzájárulnak a digitális és online tanítás-tanulás eredményességéhez, hatékonyságához.

A digitális munkarend esetében még fokozottabban felértékelődik a *tanár-diák-szülő konstruktív együttműködésének* a fontossága. Már kora tavasszal kiderült, hogy főleg az alsó tagozatos gyermekek esetében nélkülözhetetlen a *szülői kooperáció*.

2020. tavasza óta „új fejezetet” írunk az iskolában is, hiszen a „virtuális” iskolához nélkülözhetetlenné váltak a modern, digitális és online technológiák.

A teljes tantestület elfogadta azt a tényt, hogy a permanensen változó világunkban nélkülözhetetlen a mi *rugalmasságunk*, a *változási és változtatási hajlandóságunk* is. Mennyire igaz a mondás, hogy: „*Bolond az, aki mindig ugyanazt csinálja, miközben mindig valami újra vágyik.*”

Hitünk szerint csak akkor tudunk jól megfelelni az új idők új kihívásainak, ha *mi magunk is változunk és megújulunk*, és ha kifejlesztjük a gyermekekben is az *alkalmazkodási* képességet.

Mindannyian *elfogadjuk* azt a tényt, szemléleti evidenciát, hogy a digitális és online tanítással az iskolánk egésze vizsgázik. Felelősségteljes intellektualizmussal és kötelező jelleggel kell elfogadnunk a **Digitális (és online) protokollt**.

A tavasz folyamán mindenekelőtt *helyzetfelmérést* készítettünk a növendékeink otthoni helyzetéről, arról, hogy kinek milyen *infokommunikációs* eszköz áll a rendelkezésére, illetve, ha nincs, akkor megoldást keresünk erre a problémára. Tanártársainkkal közösen összeállítottuk a járványügyi helyzettel járó protokollt, és megbeszéltük a közös szempontrendszert:

- meghatároztuk a *munkaidő* kereteit, munkanapon (*hétfő-péntek*) reggel 8.00 órától max. 16.00 óráig; (hétvégén és iskolaszüneti napokon nem adunk feladatot);
- tiszteletben tartjuk egymás szabadidejét;
- figyelembe véve az adott korosztály tipikus fejlettségi szintjét és az aktuális követelményeket a *törzsanyagra*, és az *érettségi követelményekre* fókuszálunk; kiemeljük a praktikusabb tartalmakat;
- kellő figyelmet fordítunk a tananyag *minőségére* és *menyiségére* az elsajátításhoz, feldolgozáshoz szükséges *időtényezőre*;
- törekszünk az *egyenletes terhelésre*;
- *fegyelemre, figyelemre, kitartásra, szorgalomra, önállóságra* motiváljuk a diákjainkat;
- az online, videótanítási órákat figyelmesen egyeztetjük (órarendet készítünk);
- az *ellenőrzés, értékelés* ebben a formában is fontos pedagógiai feladat;
- értékelünk, motiválunk *szóban és írásban* egyaránt, illetve *az 5 fokozatú skálán*;
- figyelembe vesszük a gyermek *tudását, hozzáállását és a szociális körülményeit* is;
- csak olyan dolgokat iratunk velük, melyeknél nem marad idejük külső segítség igénybevételére;
- online videókapcsolattal kisebb lélegzetű *referátumokkal*, szóbeli feleleteket is elfogadunk és az önálló véleményalkotást (pro-kontra érvek) is értékeljük;
- *elégtelen* osztályzatot csak a *teljesen közömbös, passzív*, a beadandó dolgozatait nem teljesítő növendékeknek adunk;
- rendkívül fontos az *osztályfőnök, a szaktanárok, a tanítványok és a szülők* párbeszéde, *korrekt és konstruktív együttműködése*, egymás segítése;
- az intézményvezetés feladata a heti vezetői ügyeleti rend betartása; kapcsolattartás a kollégákkal különböző kommunikációs csatornákon keresztül;

„Pedagógus nem lehet elkeseredett, megtorpan-
ember, mert a pedagógusnak egyetlen karizmája van:
a jövőbe vetett hit optimizmusa”

(Karácsony Sándor)

3.8 Pedagógus-értékelési rendszer

Az elmúlt években a pedagógusok munkájának eredményesebbé tételét szolgálta a SZAKTANÁCSADÁS, a TANFELÜGYELET és a PEDAGÓGUSMINŐSÍTÉS rendszere. A három elem szervesen összefonódott, és ezekkel párhuzamosan működött a BECS (a belső ellenőrzési csoport), a tanárok önértékelése.

Ma már **új jogszabályok vezérlik a pedagógusok teljesítményértékelését.**

2024. június 1-jén hatályba lépett a 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet

TÉR (teljesítményértékelési rendszer)

A TÉR egy fejlesztő eszköz, amely visszajelzést ad a pedagógusoknak a munkavégzésük színvonaláról, lehetővé teszi egy objektív szempontrendszer alkalmazását és a legkiválóbbak anyagi többletelismerését.

A TÉR bevezetésével egyidejűleg az alábbi jogszabályi változások történtek:

- Pedagógus I. fokozatból a Pedagógus II. fokozatba történő minősítés kötelezősége megszűnt;
- az 5 évente kötelező pedagógus értékelés, valamint
- a pedagógus és az intézményvezetői tanfelügyelet is megszűnt.

https://www.oktatas.hu/koznevelo/pedagogus_teljesitmenyertekeles/ped_ter_dokumentumok

3.9 A tanulók értékelése

A tanulmányi munka ellenőrzésének, értékelésének rendszere, módszerei, visszacsatolási eljárások (az értékelés alapelvei, rendszeressége)

Az oktatási folyamat fontos eleme a tanulási tevékenység eredményességéről való tájékozódás. A tanároknak folyamatosan kell **ellenőrizni, értékelni** és **visszajelzést adni** a tanulók előrehaladásáról, a feladatmegoldás helyességéről, a kitűzött célok végrehajtásának szintjéről.

Az **értékelés alapja az ellenőrzés** során szerzett **tapasztalat**. Az **ellenőrzés** és az **értékelés** szorosan kapcsolódnak egymáshoz. „Értékelés ellenőrzés nélkül nem lehetséges, de **ellenőrzés értékelés nélkül igen.**” (Orosz Sándor)

Az **ellenőrzéssel** objektíven megállapítjuk, hogy valami megtörtént-e, az **értékeléssel minősítjük** a megtörtént dolgot.

Kommunikációs szempontból: „az **ellenőrzés címzettje a pedagógus, alanya a gyerek, tárgya magatartásának, teljesítményének, érzelmi életének egy-egy megnyilvánulása**. Az **értékelés címzettje a tanuló**, akinek az értékelés eredményét, az értékítéletet tudomásul kell vennie, fel kell dolgoznia, be kell építenie énképébe.” (Zsolnai József)

Az értékelés minősít, a minősítés a tanuló teljesítményének a visszacsatolása a tanuló számára. Megerősíti a tanulót abban, hogy a tanulási folyamatban éppen hol tart. (Sipos Imre)

Az értékelés feladatai és funkciói

- hogy *motiválja, biztassa, elmarasztalja* a tanulót a folyamatos tanulás érdekében;
- fontos, hogy az eredmények feltárásán túl, rávilágítson a továbbfejlesztés lehetőségeire és módjaira;

Az iskolában (az *alap- és középfokú oktatásban* egyaránt) a szaktanáraink következetesen alkalmazzák a szakirodalomból (**Scriven**) ismert három **értékelési funkciót** és a hozzáigazított három **értékelési típust**:

1. **diagnosztikus** (*helyzetfeltáró*) értékelés;
2. **formatív** (*fejlesztő-formáló*) értékelés;
3. **szummatív** (*eredményt összegző, lezáró, minősítő*) értékelés.

A **diagnosztikus értékelés** (a folyamat kezdetén jellemző) az *előzetes tudás* alapján tervezi a jövőbeni építkezést. Ezt az értékelési típust alkalmazzuk a (nyelvi és egyéb) **csoportbontásokat** megelőzően, többek között a 9. évfolyamba lépő, eltérő román nyelvismerettel érkező tanulók befogadásakor. De ez az értékelési típus alkalmazható nemcsak a tanév elején, hanem közben és a tanév végén is.

A **formatív értékelés** a tanulás formálását célozza; *nem minősít*, hanem *segít, megerősít, támogat, fejleszt, korrigál*. Végigkíséri a nevelési-oktatási folyamatot.

Míg a *diagnosztikus értékelés* elsősorban a tanár számára szolgál visszajelzéssel, addig a *formatív értékelés* esetében a visszajelzés címzettje a tanuló (*hol tart, mit tud, mit nem tud?*). Segíti a növendékek *önértékelését* is.

A **szummatív** (*minősítő, összegző, lezáró*) értékelés a tanulási szakasz végén. *Globális képet* formál arról, hogy a tanuló hogyan teljesítette a tanulási követelményeket. Legtöbb esetben együtt jár az *osztályozással, bizonyítványátadással*. Ebbe a kategóriába tartoznak a különböző vizsgák (nyelvvizsga, érettségi...).

Napjainkban egy új értékelési elem is „hódít”, a **portfólió** (válogatás, a tanulók szakmai anyagaiból: *tervek, vázlatok, feladatok, megoldások, (ön)értékelések, reflektálások*).

A portfólió rendeltetése a növendék *fejlődéstörténetének* dokumentálása, prezentálása egy *mappában*. A jó portfólió hiteles, szelektív, reflektív, szerkesztett. Jellemzője a *változás (változtatás)*.

Az értékelés fajtái (A viszonyítás problémája)

A szakirodalom különböző értékelési fajtákról ír:

- **kritériumra irányuló értékelés (objektív)**
 - az oktatási célokhoz, követelményekhez való viszonyítás jellemzi (állandó mérce);
- **normaorientált (szubjektív)**
 - egy kiválasztott minta átlagához viszonyít (pl. osztálytársakkal való viszonyítás).

Tanáraink bölcsen keverik a kétféle szemléletet. A teljesítmény visszajelzésekor mindig a *fejlődés perspektívájába* helyezik az értékelést, vagyis egyfajta **fejlesztő értékelésre** teszik a hangsúlyt.

A pedagógus értékelési eljárásai

„Egy tanár értékelő stratégiája akkor nevezhető **differenciáltnak** és **szakszerűnek**, ha **sokféle értékelési módszerrel dolgozik**, s minden lehetséges alkalmat megragad arra, hogy az egyéni különbségeket figyelembe véve *adjon megerősítéseket* tanítványainak, és időnként strukturált értékelési módszereket (**feladatlapokat**) is használ, amelyekkel rövid időn belül minden tanítványának egyszerre sok megerősítést adhat.” (Báthory)

Az **értékelési módszerek** lehetnek **lágyak** (*folyamatos megfigyelés, feleltetés*) vagy **kemények** (*felmérés tantárgytesztel, feladatlappal*).

A pedagógus értékelési megnyilvánulásai

- **Nem verbális megnyilvánulások:**
mimika, gesztus, tekintet, testbeszéd, hangszín, hanglejtés...
- **Szóbeli értékelés:**
mindig a metakommunikatív megnyilvánulásokkal együtt történik
- **Írásbeli értékelés formái:**
érdemjegyek – osztályozás, szöveges értékelés.

Tanáraink jól tudják, hogy az ÉRTÉKELÉS lényege a VISZONYÍTÁS, és ez NEM AZONOS az OSZTÁLYOZÁSSAL.

Az osztályozás a pedagógiai gyakorlat összetevője, a tanulási folyamat kísérője. Az osztályzat inkább becslésen alapul, mint pontos mérésen, ezért teljes mértékben nem mentes a szubjektívizmustól.³

A jó tanár nyitott az újabb és újabb mérési, értékelési eljárások iránt. Az *digitális mérőeszközökkel* is új perspektívákat nyitnak.

³ Forrás: Sipos Imre: Mérés, értékelés (egyetemi jegyzet)

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése

Tanulóink **tanulmányi munkájának értékelése** az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak *szöveges értékelést* alkalmazunk.
- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét *szöveges minősítéssel* értékeljük.
- A második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból *érdemjegyekkel* minősítjük.
- A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
 - JÓL TELJESÍTETT
 - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
 - FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL
- A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon *félévkor és év végén* a tanulók teljesítményét, előmenetelét *osztályzattal* minősítjük.

A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: **jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)**.

Az ellenőrzés és értékelés formái

- **szóbeli** teljesítmény;
- **írásbeli** teljesítmény;
- **gyakorlati** (cselekvéses) teljesítmény;
- központi felmérésekben részvétel;

A tanár értékeli a tanulók tantárgyi teljesítményét, motivációit, attitűdjét, önkontrollját és a közöttük zajló interakcióit. Az értékelés szintje, funkciója, tárgya befolyásolja, hogy milyen módszerekkel lehet élni a minősítés során. A tanárnak arra kell törekednie, hogy minél sokoldalúbb információt szerezzen az értékelendő jelenségről, folyamatról, eredményről.

Az iskola szóbeli beszámoltatás rendje

- szóbeli ellenőrzés *beszélgetés* formájában (kérdés-felelet)
- hosszabb felelet (tantervi követelmények);
- rövid többszöri tanulói megnyilvánulások együttese;
- kiselőadás;
- szerepjáték;
- powerpoint előadás.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai

A XXI. századi iskolában az **informatikai eszközök** több területen is növelik az *értékelési kultúrát*.

Formái:

- írásbeli felelet 1-1 óra anyagából;
- szódolgozat, röpdolgozat;
- dolgozat, témakörök lezárása összefoglalás után;
- nagydolgozat;
- feladatlapok, (szaktanár készíti saját használatára);
- mérőlap (vagy *teljesítményteszt*) (többszörösen ellenőrzött, kipróbált mérőeszköz, országos mutatókat tartalmaz)
 - a mérőlap fajtái: témazáró, tanévzáró, fejlődésmérő;
- projektmunkák.

Rendje és korlátai:

- rövidebb időtartamú írásbeli felelet (**15-20 perces**) **bármely órán íratható**;
- teljes tanórát igénybe vevő (**45 perces**) dolgozat, **egy napon kettő íratható**;
- kettő vagy több tanórát felölelő dolgozat a 11. évfolyamon íratható egy tanítási napon egy;
- ugyanazon a napon nem íratható egy órás és több tanítási órát igénylő dolgozat;
- a szaktanár a *nagydolgozatok írásának időpontját előre ismerteti a tanulókkal*, hogy megfelelő felkészülési idővel rendelkezzenek;
- az osztályban tanító tanárok közösen állapodnak meg az egy napra eső legalább 45 perces dolgozatok íratásáról.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A **házi feladat** jellegét, mennyiségét a tananyag, a tanuló életkora és a tantárgy határozza meg.

Célja a tanórán vett ismeretanyag

- át-, ill. újragondolása, emlékezetbe vésése;
- egyéni tempóban való rögzítése;
- kiegészítése;
- jártassággá, készséggé alakítása;
- gyakorlati alkalmazása;
- a tanuló önellenőrzésre, igényességre szoktatása;

Fajtája:

- **szóbeli** – tananyagrészt önálló feldolgozása
 - memoriterek
 - olvasmányok önálló feldolgozása
- **írásbeli** - feladatmegoldás
 - gyűjtőmunka;
 - elemzés;
 - rajz;
 - powerpoint előadás előkészítése.

Elve és korlátai:

- tantárgyi követelmények teljesítését szolgálja;
- motiváljon;
- konkrét, egyértelmű, pontosan megfogalmazott legyen;
- tartalmilag, minőségileg erőfeszítést követeljen, de megoldható legyen
- általában a házi feladatok elvégzéséhez szükséges idő ne haladja meg a napi tanítási órák mennyiségének 50%-át;
- ellenőrizhető, javítható, javítható legyen.

A tanulók értékelésének alapelvei, rendszeressége**Követelmény:**

- objektivitás;
- reális cél;
- folyamatosság;
- igazságosság;
- hatékonyság;
- motiváló (perspektívát kínáló);
- szakszerűség;
- tájékoztatás;
- tantárgyi követelményszintekhez igazodjon;
- tartsa tiszteletben a diák személyiségét;
- az ötjegyű osztályzat tükrözze a tanulók tudásában meglévő különbségeket.

Gyakorlata:

- A **házi feladat** minden esetben ellenőrizendő és értékelendő az egyszeri szóbeli felelet súlyának megfelelően.
- **Évközi érdemjegyek** száma 1-2 órás tárgyból **félévente** legalább **három**, időrendi megosztásban, a több órás tantárgyakból havonta legalább egy legyen.
- A félévi és év végi osztályzatok nem az érdemjegyek átlagának felelnek meg.
- A témazárók, nagydolgozatok, a szaktanárok által kijelölt teljesítmények súlyozottan szerepelnek.
- Az osztályzatok kialakításánál azt az elvet követjük, hogy a súlyozott teljesítmények a fel – a gyenge teljesítmények a lekerekítés indokai. (Súlyozott teljesítmények 70%-ban, egyéb teljesítmények 30%-ban járulnak hozzá az osztályzathoz).

A tanulók érdemjegyeik javítására a szaktanár egyetértésével - témazáró feladat újbóli megoldására lehetőséget kaphatnak: hosszabb hiányzás vagy egyéb figyelembe vehető indok alapján a tanár által kijelölt időpontban. A tanuló érdemjegyeit szóbeli és írásbeli, iskolai és otthoni teljesítménye alapján kapja. A tanuló érdemjegyeiről a szülőket az e-napló útján értesítjük. A folyamatosan gyenge teljesítményt nyújtó tanuló szüleit a szaktanár vagy osztályfőnök novemberi vagy áprilisi fogadóórákon szóban, illetve ellenőrzőben, levélben írásban tájékoztatja. A tanuló joga, hogy tájékoztatást kapjon tanulmányi előmeneteléről. Jogai megsértése esetén – jogszabályban meghatározottak szerint – jogorvoslati eljárással élhet.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei***Példás az a tanuló, aki(nek):***

- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból;
- kerüli a durvaságot, szeretettel közelít társai felé;
- tiszteli és elismeri mások értékét;
- nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket;
- jóindulattal segíti társait;
- aki tudásával, a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza;
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében;
- öregbíti iskolánk hírnevét;
- szándékosan nem okoz kárt;
- betartja az illemszabályokat és az iskola házirendjét.

Jó az a tanuló, aki(nek):

- cselekedeteit a jóra vágyó hajlam irányítja, de időnként a körülmények hatására ettől eltér;
- igyekszik elkerülni a durvaságot, ám a játék, a munka hevében az nem mindig sikerül;
- szereti társait, elismeri mások sikereit, eredményeit, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli;
- tiszteli a felnőtteket, társait;
- trágár, durva kifejezéseket nem használ;
- feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként ritkán vállalkozik;
- ügyel környezete rendjére, megjelenése, ruházódása nem kihívó;
- ismeri és betartja az iskola házirendjét, az életkornak megfelelő illemszabályokat.

Változó magatartású az a tanuló, aki:

- cselekedetei következményeit nem képes felmérni, így gyakran vét a házirend ellen, bár kellő motiváltsággal képes a viselkedés normáinak a betartására;
- játékban, közösségi munkában gyakran durva;
- társaival nem mindig van jó viszonyban, mert csínytevéseivel bosszantja őket;
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik;
- környezete rendjéért semmit nem tesz;
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg.
- A viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá.

Rossz a magatartása annak a tanulónak, aki:

- nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet és az illedelmes viselkedési szabályokat;
- szereti, ha társai félnek tőle;
- visszaél fizikai fölényével, különösen, ha nála gyengébbel kerül szembe;
- gyakran bosszantja tanárait, társait;
- a tanórai munkát szándékosan zavarja, akadályozza;
- nem becsüli közössége értékeit;
- rongálja környezetét.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei**Példás szorgalmú az a tanuló, aki:**

- képességeihez mértén tanul;
- a tanítási órákra rendszeresen, jól felkészül, s azokon aktívan közreműködik;
- szívesen olvas szakirodalmat, s így szerzett tudását megosztja társaival;
- aktív önművelődéssel fejleszti tudását, műveli adottságait;
- szívesen, aktívan részt vesz a tanulmányaihoz kapcsolódó tanórán kívüli programokban, akár szervezőként is;
- ha alkalma adódik jól felkészülve, versenyeken öregbíteni iskolánk hírnevét;
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, tanulásban, munkában).

Jó a szorgalma annak a tanulónak, aki:

- általában a képességeihez mértén tanul;
- a tanítási órákra rendszeresen felkészült, s azokon aktívan részt vesz;
- felszerelése általában hiánytalan;
- a házi feladatot rendszeresen elvégzi, esetleges mulasztás esetén pótolja;
- a tanulmányaihoz kapcsolódó, tanórán kívüli programokban szívesen részt vesz;
- érdeklődési körében aktív önművelődéssel fejleszti tudását.

Változó a szorgalma annak a tanulónak, aki:

- nem teljesíti kötelességeit mindig képessége szerint;
- munkájában, feladatvégzésében felületes;
- felszerelése gyakran hiányos;
- a házi feladatot nem készíti el mindig;
- nem törődik önművelődésével.

Hanyag a szorgalma annak a tanulónak, aki:

- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- a házi feladatait rendszeresen nem végzi el;
- a minimum követelményt nem teljesíti.

A tanulók dicséretének, jutalmazásának formái

- **Szóbeli dicséret:** az osztály, az iskola közössége előtt.
- **Szaktanári dicséret:** kimagasló tanulmányi munkáért, iskolai, városi versenyeken való részvételért.
- **Osztályfőnöki dicséret:** példás magatartásért, szorgalomért, közösségi munkáért, városi versenyeken való részvételért.
- **Főigazgatói dicséret:** városi, megyei és országos versenyeken elért kimagasló teljesítményért, nemzeti ünnepek, nemzetiségi rendezvények műsoraiban való szereplésért.
- **Nevelőtestületi dicséret:** huzamosabb ideig tartó kiváló tanulmányi eredményért, közösségi munkáért, az iskola hírnevének öregbítéséért.
- A dicséretekkel félévkor az **e-naplóba**, év végén a **bizonyítványba** is be kell jegyezni.
- **Jutalomkönyv adható:** házi-, városi-, megyei-, országos versenyen elért eredményért; a jeles és kitűnő tanulmányi munkáért.
- **A gyulai Román Általános Iskola „Kiváló Tanulója” címet kapja:** Az a tanuló, aki az iskolánk hírnevéért a legtöbbet tett. A tanuló fényképe felkerül a dicsőségtáblára. Díj: plakett és pénzösszeg, amelyet a diákönkormányzat véleményének figyelembevételével a ballagáson adunk át.
- A gimnázium „**N. Bălcescu Plakettjét**” az a végzős diák kapja meg, aki a jó tanulmányi eredményein túl, a legtöbbet tett az anyanyelvi kultúra ápolásáért.
- **Krizsán Anna díjban** a legjobb matematikus részesül.
- A **Generációk Kézfogása Alapítványi díjban** a nevelőtestület által javasolt legjobb tanuló részesül.
- A **Rádné Zsuró Julianna plakettel** „A legjobb morálú” érettségizőt jutalmazzuk.
- Az aradi „**Vasile Goldiş**” Nyugati Egyetem **Aurel Ardelean díjban** a román nyelvet és kultúrát magas szinten művelő érettségiző részesül.
- A **Ruzsa János (Mitica)** elismerését a természettudományokban jártas tanítványunk kapja meg.
- Külső intézmények jutalmai: MROÖ; vármegyei és helyi román nemzetiségi önkormányzatok; Ortodox Püspökség; Román Művelődési Ház.

A tanulók elmarasztalásának formái

Elmarasztalásban részesítjük azt a tanulót, aki:

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti;
- az iskolai házirend előírásait megszegi;
- igazolatlanul mulaszt;
- bármely módon árt az iskola jó hírének.

Iskolai büntetések formái

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki megrovás;
- főigazgatói figyelmeztetés;
- főigazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi megrovás;

Súlyos kötelelességszegés

(lásd. aktuális Házirend)

(245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet...)

- tantestületi megrovás;
- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazotti emberi méltóságának megsértése;
- ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.
- Ha a tanuló a kötelelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, ellene a *nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény rendelkezései (58.§ 3-4-5) alapján fegyelmi eljárás indítható.*
A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.
- A fokozatosság elvére épülő büntetések:
 - osztályfőnöki vagy szaktanári írásos figyelmeztetés, majd megrovás;
 - főigazgatói írásos figyelmeztetés majd megrovás;

- nevelőtestületi írásos figyelmeztetés majd megrovás;
- Visszatérő vétség esetében fegyelmi büntetés (írásbeli határozattal).

Kártérítési kötelezettség

Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségeinek teljesítésével összefüggésben a nevelési oktatási intézménynek jogellenesen kárt okoz, a *Ptk. szabályai* szerint kell helyt állnia. A kártérítés mértéke nem haladhatja meg a károkozás napján érvényes rendelkezések szerint megállapított minimálbér egy havi összegének 50%-át.

A *dicséretet* és *büntetést* írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni. Az iskolai büntetése kiszabásánál a *fokozatosság elve* érvényesül, amelytől a vétség súlyára való tekintettel el lehet térni.

Csoportbontások szervezési elvei az általános iskolában és a gimnáziumban

Intézményünkben a **román nyelv és irodalom** és az **idegen nyelv** tantárgyak esetében alkalmazzuk a **csoportbontást** a **differentiált** és **hatékonyabb** pedagógiai munka érdekében. A csoportbontást megelőzően a diákok **szintfelmérő dolgozatot írnak**.

Általános iskola

- Általános elv: 16 főtől történik a bontás.
- Ha az osztályok finanszírozott heti időkerete nem engedi meg valamennyi osztály és tantárgy esetében, a prioritási elvek a következők:
 1. román nyelv és irodalom (alsóbb évfolyamoktól kezdődően);
 2. angol (alsóbb évfolyamoktól kezdődően).

Gimnázium

- **Idegen nyelv** esetében a **diákok választhatnak** a **felkínált nyelvekből: angol, olasz és spanyol**;
- Általános elv: *diagnosztikus értékelés, szintfelmérő dolgozat* alapján történik a bontás (*kezdő, középhaladó, haladó csoportok*);
- Egy évfolyam esetében, létszámtól függően 2-3 csoport;
- Párhuzamos osztályok esetében évfolyamonként 3 csoport; kivétel: román nyelv és irodalom esetében, ha nem indul nyelvi előkészítő évfolyam belép +1 csoport (összesen 4 csoport).

Felkészítés közép és emelt szintű érettségire

A gimnázium az alábbi tantárgyakból biztosít **közép- és emelt szintű érettségi felkészítőt** a diákok érdeklődésének megfelelően.

- román nyelv és irodalom
- magyar nyelv és irodalom
- történelem
- matematika
- biológia
- kémia
- fizika
- digitális kultúra

Kerettantervek:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

Vizsgakövetelmények:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/szakmai_vizsgatargyak_2024ig

3.10 Egyéni és csoportos személyiségfejlődés az iskolában (mérések, módszerek)

Az oktatási rendszerben nem elegendő a diákok értelmi képességét és készségeit fejleszteni, az *önismeretre* és a *személyiség fejlődésére* is nagy hangsúlyt kell fektetni, hiszen ők képezik majd a következő generáció alapjait. Mivel a nevelési és oktatási intézményünk számára az *egészséges, felelősségteljes, közösségben aktív szerepet vállaló individuum* kialakítása a cél, **pszichológusunk** teljes munkaidőben az intézmény dolgozói és tanulói számára rendelkezésre áll.

Annak érdekében, hogy az osztályközösségekben a csoportalakulás és csoportfolyamatok megfelelően alakuljanak, valamint a pedagógus számára is jól átláthatóvá váljanak a csoporton belüli kapcsolatok, évente két alkalommal **szociometriát** végzünk.

A módszer célja, megállapítani az adott egyén helyét a szociális csoportban, az osztályban. Méri, hogy az adott személyt a csoportban mennyire fogadják el, vagy közösisítik ki. Mindez segítséget nyújt a peremhelyezeten lévő diákok detektálására és integrálására.

A személyiségfejlődés esetében pedig igen nagy hangsúlyt kap az *önismeret* és a *társismeret*, *csoportmunka*. Ezek különböző **kvantitatív és kvalitatív módszerekkel** mérhetők (önkitöltős kérdőívek pl. PISI, PFT, EPQ, MMPI, Agresszió és szorongás kérdőív stb.).

A különböző szituációs és szerepjátékok, konfliktust megoldó játékok, filmfeldolgozások, szövegelemzések segítségével növelhető a fiatalokban az empátia, a tolerancia, a szolidaritás, az elfogadás, a nyitottság, mely személyiségük fejlődéséhez vezet.

A **személyiségfejlődést** és **együttműködést** a különböző csapatépítő játékok fejlesztik a leghatékonyabban. A csapatépítő játékok segítik továbbá a megfelelő és helyes énkép, identitás, valamint a helyes világkép kialakítását is.

A pszichológiai foglalkozások kiemelt eleme az önálló vélemények kialakítása, megfogalmazása, felvállalása, megvitatása, ennek során az érvelési készség, a vitakultúra fejlesztése, a véleményformálás, mások meggyőzése, vagy éppen az eltérő álláspont elfogadása, tiszteletben tartása.

A foglalkozások során a következő kompetenciák kerülnek fejlesztésre:

- Az együttműködési és problémamegoldó készség (az együtt gondolkodás) fejlesztése a feladatok csoportban való megoldása során;
- Tolerancia fejlesztése, a másik ember személyének és véleményének elfogadására való nevelés;
- Alkalmazkodás;
- Kommunikációs képesség fejlesztése (például érvelés, meggyőzés, szókincsfejlesztés, önkifejezés elősegítése);
- Önbizalom erősítése (el meri mondani saját véleményét);
- Az összetartozás élményének személyes megtapasztalása;
- Szövegértelmezés;
- Önismeret, önkifejezés erősítése;
- Személyes élmények előhívása, emlékezőképesség;
- Ráismerő készség, képesség.
- A diákok kritikai és kreatív gondolkodásának fejlesztése;
- Összefüggések meglátásának elősegítése.

Mindezek a reflexiók, egymásra való reakciók, az együttműködés megtapasztalása és megtanulása hozzájárulnak ahhoz, hogy a fiatal sikeres felnőtté váljon.

3.11 Az országos kompetenciamérés eredményeinek intézményi elemzési rendje

Az országos méréseket a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 80 § (1) bekezdése rendeli el.

Az iskolában az **országos kompetenciamérés eredményeit** minden tanévben *figyelemmel kísérik, az Oktatási Hivatal rendszerén keresztül lehívják az intézmény eredményeit, írásban elemezzük, összegezzük, levonjuk a konklúziókat és megfogalmazzuk az aktuális teendőket* (az elmúlt évtizedben) a szerényebb eredmények tükrében egyetlen egyszer *intézkedési tervet* készítettünk.

- A tanártársainkat nevelőtestületi értekezleten tájékoztatjuk;
- A tanítványainkat a szaktanárok és az osztályfőnökök bevonásával informáljuk;
- A szülőket a szülői értekezleten tájékoztatjuk.

Az „eredményektől függően” a szaktanárok és a munkaközösségvezetők konkrét tennivalókat fogalmaznak meg.

A „*summázásokat*” hosszú-hosszú évekre visszamenőleg az *iskolai dokumentumok között* (lásd. Titkárság) *őrizzük*, időnként párhuzamba állítjuk, összegezzük és levonjuk a konklúziókat, majd a teendőket tovább tervezzük.

3.12 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Mindennapos testnevelés

Az információs társadalom a különböző *online platformjaival* leköti a gyermekek érdeklődését és idejét, ezért a *mozgásszegénység*, a szabad, aktív játéklehetőség hiánya jellemzi az újabb nemzedéket. Az egyetemes szakirodalom az **egészséges életmód** és a **hosszú élet** egyik *fő faktorának* a **sportot**, a **mozgást**, a **testnevelést** tekinti.

Senki sem vitathatja az örökérvényű *szentencia* igazságát. „A sport nemcsak testnevelés, hanem a **léleknek** is a **legerőteljesebb nevelőeszköze**.” (Szent-Györgyi Albert)

Mindkettő kölcsönösen hat egymásra, *az ép lélek pozitívan hat a testre, az egészséges testben pedig szárnyalóbb lesz a lélek*.

Az iskolánk a *mindennapos testnevelést* a **Módosított NAT2020-as NAT-ból** áradó filozófiával *összhangban* szervezi meg a testnevelési órákat valamennyi osztályban.

Hitvallása az, hogy a **minőségi testnevelés** pozitív élményként szabályozhatja az ember életét.

A NAT2020 az egészségtudatos életvezetéshez szükséges ismeretek és kompetenciák (készségek, képességek, attitűdök) kialakítására teszi a hangsúlyt. Azt sugallja, hogy a hatékony testnevelés sikerorientált, minden tanuló számára pozitív élményeket nyújt.

Egyénre, személyre szabottságot kínál, egészséges szemléletre, önismeretre, akaratra, fegyelemre motivál, és együttműködésre nevel.

Olyan attitűdök közvetítésére törekszik, melyek által a diákok megszeretik a sportot és erősítik a mozgásigényüket. A sport kötelesség helyett élménnyé lényegül át, sőt sok ember életének szerves része lesz.

A „test” és a „lélek” pozitív „táplálékát” szolgálják az: ügyességfejlesztő foglalkozások (számos mozgásformával, sporteszközzel, játékkal, zenével, tánccal).

A rekreációs jellegű sport, mozgás, testnevelés MINDENKIÉ, nemcsak az ügyesebbeké.

„A hatékony testnevelés minden tanuló számára pozitív élményeket, személyre szabottságot kínál, és olyan attitűdöt alakít ki, amellyel a tanulók megszeretik, és nem unalmas kötelességként élik meg a mozgást és a sportolást.” (Dr. Csányi Sándor: *A sport nemcsak az ügyeseké*, folyóiratok.oh.gov.hu)

A sport jótékony hatásának a hitével szervezzük meg a **mindennapi testnevelési órákat**. Az általános iskolában **heti egy órában** testnevelési óra helyett **(nép)táncoktatást** tartunk.

Kiváltható órák

A 2024. évi XXV. törvény 34. §-a értelmében „*heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyeredmény birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti óra nem előzi meg, vagy nem követi.*”

Tanítványaink igen szép, időnként átütő eredményeket érnek el a lekülönözőbb helyi, vármegyei, regionális és országos **sportversenyeken** (a mindenkor évi végi beszámolóban summázzuk ezeket az eredményeket).

A NETFIT mérési teszten minden évben részt vesznek a növendékeink. Testnevelőink képesek a megújulásra, különböző továbbképzéseken, és módszertani kézikönyvek és oktatófilmek tanulmányozásával frissítik a tudásukat és fejlesztik a módszertani kultúrájukat. (<http://www.mdsz.hu/tesi>).

Egymásnak is szívesen mutatnak be „**jó gyakorlatokat**”.

„A tétlenség gyengít, a gyakorlás erősít, a túlterhelés árt”

Sebastean Kneipp

A tanulók fizikai állapotának mérése

1. A tanulók fizikai állapotának mérését a *testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként egy alkalommal*. (A felmérés a *Hungarofit* teszt alapján került összeállításra Lásd.: *(Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez, szerkesztette: Tompa Ferenc)*).
2. a Mérések eredménye alapján a nevelők a *tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét* minősítik, és az évente kapott eredményeket összehasonlítják.
3. Iskolánkban a következő tesztek készíjtjük el: (1-12. osztályig):
 - 2000 m futás;
 - helyből távolugrás;
 - fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás;
 - hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan;
 - hanyat fekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan, kifáradásig.

A tesztek értékelése a fent megjelölt útmutató alapján történik.

3.13 Be- és kiiratkozások (az iskolánkba/iskolánkból)

A tanulói jogviszony létesítésének feltétele

A gyulai N. Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium **nemzetiségi volta miatt országos beiskolázású**, következésképpen az **általános iskolába** minden jelentkező tanköteles korú tanulót *felvesszünk, amennyiben vállalja a román nyelv tanulását.*

A gimnáziumba jelentkező diákok az **általános iskolai eredmények alapján nyernek felvételt, amennyiben alapszintű román nyelvismerettel rendelkeznek.**

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- a gyermek lakcímkártyáját;
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott kiiratkozási nyilatkozat.

A 9. évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a tanuló születési anyakönyvi kivonatát;
- a tanuló személyi igazolványát, lakcímkártyáját;
- az általános iskola elvégzését igazoló bizonyítványt.

Külföldi (romániai) tanulók átvétele, felvétele

- születési anyakönyvi kivonatát,
- személyi igazolványát
- tanulmányi eredményekről kiállított törzslapok

- egészségügyi könyvét, oltási papírjait;
- szülői okiratokat;
- idegenrendészeti regisztrációs kártya.

Átvételükkel kapcsolatos elvek:

- tanulmányi átlag;
- mindkét nyelv ismerete.

Más iskolából érkező növendékek átvételének feltételei

- A tanuló *tanulmányi eredménye, román nyelvismerete, magatartása és személyiségjegyei* alapján alkalmasnak látszik a tanulmányai sikeres folytatására, a közösségbe való beilleszkedésre.
- Az addig elvégzett tanulmányait összevetjük a mi iskolánkban szereplő tantárgyakkal.
- Ha valamelyik tantárgyat nem tanulta, *különbözeti vizsgát* tesz.
- Az *átvételtől* a főigazgató dönt, de minden esetben egyeztet a leendő osztályfőnökkel.

Tanköteles tanulók kiiratkozása

Tanköteles tanuló csak *szülői kérelemre* válthat iskolát. A távozását csak egy másik iskola **befogadó nyilatkozatát** követően engedélyezzük.

A nem tanköteles tanuló *írásbeli kérelemmel* távozhat az iskolából.

3.14 Egyéni tanulói munkarend intézményi szabályozása

2019. szeptember 1. napjától az **Oktatási Hivatal joga és kötelessége.**

A **2019. szeptember 1. napjától hatályba lépő törvényi rendelkezések** alapján, az eddigi **magántanulói jogviszonyként** ismert jogintézményt felváltotta az **egyéni munkarend** intézménye. A Kormány az egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 196/2019. (VIII. 1.) Korm. rendeletben az **Oktatási Hivatalt** jelölte ki a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban **Nkt. 45 § (5)** bekezdése) szerint eljáró szervnek.

Az **intézkedés célja**, hogy a korábbi, rendkívüli módon eltérő intézményi gyakorlatok helyett, **országosan egységes eljárásrend** szerint, indokolt esetben kerüljön megállapításra az **egyéni munkarend**.

A 2020/2021-es tanévtől az egyéni munkarend **határozott időre** történő engedélyezése iránti **kérelmet** a *szülő* (nagykorú tanuló) az **adott tanév első napját megelőző június hónap 15. napjáig** nyújthatja be a felmentést engedélyező **Oktatási Hivatalhoz**.

A június 15-i időpont után csak abban az esetben lehet kérelmet benyújtani, ha akadály merül föl a rendes tanulói jogviszony teljesítésében (*betegség, külföldre utazás, baleset...*).

Az Oktatási Hivatal engedélye alapján az egyéni munkarendű tanulónak **valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie!**

- *magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni!*
- a felkészítési kötelezettség a szülőt vagy nagykorú tanulót terheli;
- a tanuló **kérelme** alapján az *intézményvezető engedélyezheti* részvételét a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon.

Az SNI-s és BTMN-es nehézségekkel küzdő tanuló a **szakértői bizottság véleménye** alapján tanulhat egyéni munkarend keretében. Felkészítéséről, *érdemjegyeinek és osztályzatainak* megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusról az iskola gondoskodik (2011. évi CXCV. törvény 27 § (7)).

Az egyéni munkarend szerint tanulók osztályozó vizsgája

Az iskolának az egyéni munkarendben tanuló növendékek osztályzatait **osztályozó vizsgán** kell megállapítania (20/2019. (VIII. 31.) EMMI rendelet):

- **osztályozó vizsgát** kell tennie a diáknak **valamennyi tantárgyból** ahhoz, hogy *félévi és tanév végi* osztályzatot szerezhessen.
- külföldi tartózkodás esetén a félévi minősítés (főigazgatói engedéllyel) mellőzhető;
- ha a diák *két alkalommal* nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, a főigazgató értesíti az Oktatási Hivatalt, ezt követően a növendék csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

Tájékoztatás: e-mail: egyenimunkarend@oh.gov.hu

Kérelem iránti *formanyomtatványok* megtalálhatók az Oktatási Hivatal honlapján.

3.15 A fogyatékos személyek akadálymentes munkahelyi környezetének megteremtése

Impozáns nevelési, oktatási és kulturális épületkomplexumunk *kollégiumi szárnyában* az akadálymentesítés biztosított. Az iskolai részben, a földszinten speciális *mosdók* állnak a fogyatékos személyek számára. Sajnos, az emeletre nem juthatnak fel a mozgássérültek, ezt a jelenlegi épületszerkezet nem teszi lehetővé (lift nem áll a rendelkezésünkre).

Megoldás: földszinti tanteremben helyezük el azt az osztályt (osztályokat), amelyben akadályozott gyermek tanul.

3.16 A tanulószoba működtetésének célja

A nevelési és oktatási célok, feladatok és követelmények hatékony megvalósítása érdekében fontosnak tartjuk a tanulók motiválását, aktivizálását, a *differentiálást*, a *hátrányok leküzdését*, ezért a napközi mellett **tanulószoba** működtetését is biztosítjuk az általános iskola 5-8. évfolyamán tanuló gyermekek számára.

Intézményünkben egy-két tanulószobai csoport működését szervezzük meg (létszámtól függően).

Önálló jelentkezés, szülői kérés alapján szerveződik. Szükség szerint az osztályfőnökök, szaktanárok javaslatot tehetnek a szülőknek a hátrányos helyzetű és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók bevonására.

A foglalkozások alatt a tanulóknak lehetőségük nyílik az önálló tanulás és ismeretszerzés módszereinek elsajátítására, az önművelés igényének és készségének megalapozására, a közösen végzett tanulás örömeinek kialakítására.

3.17 Lázár Ervin program

Magyarország Kormánya létrehozta a **Lázár Ervin Programot**, amely nemcsak állami fenntartású iskolákat érint. A program – melyről a 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat rendelkezik – célkitűzése, hogy a szociális helyzetű és lakóhelytől függetlenül minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére *tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen* biztosítja a *színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek*, illetve az *őshonos állatok* bemutatóhelyei látogatásának élményét.

4. Mellékletek

4.1 Panaszkezelési szabályzat

Az iskola a partnerek panaszainak egységes szabályok szerint történő, átlátható, hatékony kezelése és kivizsgálása érdekében készítette a panaszkezelés módjáról szóló szabályzatát.

A szabályzat célja

A panaszkezelési szabályzat *célja*, hogy a partnereink elégedettsége és igényeinek magasabb szintű kielégítése érdekében a fontos visszajelzéseket tartalmazó panaszok kezelésének, kivizsgálásának, nyilvántartásának és értékelésének rendje szerves részévé váljon intézményi tevékenységünknek.

Alapelvek

A panaszkezelésnek gyorsnak, tisztességesnek és érdeminek kell lennie, amelynek során fel kell tárni a panasz okát, indokát és jogos panasz esetén eljárást kell kezdeményezni.

A beérkezett észrevételeket elemezzük.

A panaszokat és a panaszosokat megkülönböztetés nélkül, egyenlően, azonos eljárások keretében és szabályok szerint kezeljük.

A panaszkezelési rend az iskolában

- Az iskola tanulóit, szülőket/gondviselőket, valamint az iskola dolgozóit **panasztételi jog** illeti meg.
- Panaszt tenni olyan ügyekben lehet, amelyekkel kapcsolatban a gimnázium köteles, illetve jogosult az intézkedésre.
- A panasz jogosságát, okával kapcsolatos körülményeket az intézmény **főigazgató-helyettese köteles megvizsgálni**.
- Jogossága esetén köteles az ok elhárításával kapcsolatban intézkedni, vagy az intézmény vezetőjénél, irányító testületénél intézkedést kezdeményezni.
- A „Panaszkezelési szabályzat”-ról az iskolába lépéskor a *házirenddel* együtt minden tanulót, szülőket, és minden új dolgozót tájékoztatni kell.

A panaszkezelés lépcsőfokai

1. Konkrét esetben eljáró személy kezeli a problémát, vagy az *osztályfőnökhöz* fordul,
2. Az *osztályfőnök* kezeli a problémát, vagy a *főigazgató-helyetteshez* fordul,
3. A *főigazgató-helyettes* kezeli a problémát, vagy a *főigazgatóhoz* fordul,
4. A *panasztevő* közvetlenül a *főigazgatóhoz* fordul.

Formális panaszkezelési eljárás

A panaszkezelő felé a panasztevők panaszait megtehetik:

- személyesen
- telefonon (06-66/463-161)
- írásban (5700 Gyula, Líceum tér 2.)
- elektronikusan (titkarsag.balcescu@gmail.com)
- a partnerségi elégedettségi mérésre szolgáló *kérdőíveken*

A panaszok kezelése – a panasz tárgyától függően – az *osztályfőnök*, vagy a *főigazgató-helyettes* hatáskörébe tartozik.

Panaszkezelés tanuló esetében

- A panaszos problémájával az *osztályfőnökhöz* fordul
- Az *osztályfőnök* aznap vagy másnap megvizsgálja a panasz jogosságát, amennyiben az nem jogos, akkor tisztázza az ügyet a panaszossal.
- Jogos panasz esetén az *osztályfőnök* egyeztet az érintettekkel. Ha az eredményes, akkor a probléma megnyugtatóan lezárul.
- Abban az esetben, ha az *osztályfőnök* nem tudja megoldani a problémát, közvetíti a panaszt azonnal a *főigazgató* felé.
- A *főigazgató* 3 munkanapon belül egyeztet a panaszossal.
- Az egyeztetést, megállapodást a panaszos és az érintettek szóban vagy írásban rögzítik, és elfogadják az abban foglaltakat, így az egyeztetés eredményes.
- Amennyiben a probléma megoldásához türelmi idő szükséges, 1 hónap időtartam után az érintettek közösen értékelik a beválást.
- Ha a probléma ezek után is fennáll, a panaszos képviselője jelenti a panaszt a fenntartó felé.
- Az iskola *főigazgatója* a fenntartó bevonásával 15 munkanapon belül megvizsgálja a panaszt, közös javaslatot tesznek a probléma kezelésére.

- A fenntartó egyeztet a panaszos képviselőjével, aki a tanév végén ellenőrzi a panaszkezelés folyamatát, összegzi a tapasztalatokat. Ha szükséges, elvégzi a korrekciót az adott lépésnél, és elkészíti a beszámolóját az éves értékeléshez.

Panaszkezelési eljárásrend

- A panaszkezelési eljárásrend célja, hogy az iskolában történő munkavégzés során esetlegesen felmerülő problémákat, vitákat a legkorábbi időpontban a legmegfelelőbb szinten lehessen feloldani, megoldani.
- Az alkalmazott panaszát szóban vagy írásban eljuttatja ahhoz a személyhez, aki a felelősé annak a területnek, ahol a probléma felmerült.
- A felelős megvizsgálja 3 munkanapon belül a panasz jogosságát. Ha a panasz nem jogos, akkor a felelős tisztázza az ügyet a panaszossal.
- Ha a panasz jogosnak minősül, akkor a felelős 5 munkanapon belül egyeztet a panaszossal.
- Ezt követően a felelős és a panaszos az egyeztetést, megállapodást írásban rögzíti és elfogadja az abban foglaltakat. Ebben az esetben a probléma megnyugtatóan lezárult. Amennyiben a panasz megoldásához türelmi idő szükséges, 1 hónap időtartam után közösen értékeli a panaszos és a felelős a beválást.
- Ha a türelmi idő lejártával a probléma nem oldódott meg sem a felelős, sem a főigazgató közreműködésével, akkor a főigazgató a fenntartó felé jelez.
- 15 munkanapon belül az iskola főigazgatója a fenntartó képviselőjének bevonásával megvizsgálja a panaszt, közös javaslatot tesz a probléma kezelésére – írásban is.
- Ezután, a fenntartó képviselője, a főigazgató egyeztetnek a panaszossal, a megállapodást írásban rögzítik. Amennyiben türelmi idő szükséges, 1 hónap időtartam után közösen értékeli a beválást. Ha ekkor a probléma megnyugtatóan lezárult, a megoldást írásban rögzítik az érintettek.
- Ha a panaszos eddig nem fordult problémájával a munkaügyi bírósághoz, akkor most már csak oda fordulhat. Az eljárást törvényi szabályozók határozzák meg.
- A folyamat gazdája a főigazgató-helyettes, aki tanév végén ellenőrzi a panaszkezelés folyamatát, összegzi a tapasztalatokat. Ha szükséges, elvégzi a korrekciókat az adott lépésnél, és elkészíti a beszámolóját az éves értékeléshez.

Dokumentációs előírások

A panaszokról a főigazgató-helyettes „**Panaszkezelési nyilvántartás**”-t köteles vezetni, melynek a következő adatokat kell tartalmaznia:

1. A panasz tételének időpontja
2. A panasztevő neve
3. A panasz leírása (amennyiben a panasz tétele írásban történt, az írott dokumentum)
4. A panaszt az intézmény nevében fogadó személy neve, beosztása
5. A panasz kivizsgálásának módja, eredménye
6. Az esetleg szükséges intézkedés megnevezése, várható eredménye
7. Az intézkedés végrehajtásáért felelős személy neve
8. A panasztevő tájékoztatásának időpontja
9. Ha a tájékoztatás írásban történt, annak dokumentuma
10. Írásban tett panasz esetén a panasztevő nyilatkozata, hogy a tájékoztatásban foglaltakat elfogadja, illetve ennek hiányában *jegyzőkönyv* indoklással arról, hogy nem fogadja el.
11. Ha a panasztevő a tájékoztatásban foglaltakat nem fogadja el, a jegyzőkönyv utóirataként *feljegyzés* a további teendő(k)ről.

Panaszkezelési Nyilvántartó Lap

Panaszkezelési Nyilvántartó Lap		
Panasztétel időpontja:	Panasztevő neve:	
Panasz leírása:		
Panasz fogadó	neve:	Kivizsgálás módja:
	beosztása:	Kivizsgálás eredménye:
Szükséges intézkedés:		
Végrehajtásért felelős neve:	Panasztevő tájékoztatásának időpontja:	

KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

5. Kollégiumi pedagógiai program

5.1 Bevezetés

A Pedagógiai program jelen módosítását a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet 2013.08.22-én megjelent **59/2013.(VIII.9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról** tette szükségessé. A NAT kiemelt fejlesztési feladataihoz illeszkedve, azokat érvényesítve elősegíti a tanulók sokoldalú fejlesztését, nevelését, oktatását.

Az Alapprogram kiadásáról szóló új rendelet meghatározza a közoktatási kollégiumok nevelési alapelveit, a kollégium társadalmi szerepét és a kollégiumi nevelési feladatok hatékony ellátásával, a kollégiumi foglalkozások megszervezésével kapcsolatos feladatokat.

Ezek közül az egyik legfontosabb, hogy megváltoztak a Nemzeti alaptanterv közoktatási intézményekkel szemben – így a kollégiumokkal szemben is – támasztott, a neveléssel, oktatással, fejlesztéssel kapcsolatos kompetenciákra vonatkozó elvárásai.

5.2 A kollégium adatai

Neve	<i>Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium</i>
Címe	<i>5700 Gyula, Líceum tér 2.</i>
Tel/fax	<i>66/463-161</i>
E-mail	titkarsag.balcescu@gmail.com
Az autonómia foka	<i>nem önálló</i>
Intézményünk típusa	<i>nemzetiségi középiskolai kollégium</i>
Alaptevékenysége	<i>az alap- és középfokú román nemzetiségi oktatásban részesülő tanulók kollégiumi ellátása, igény szerint externátus biztosítása</i>
Kiegészítő tevékenysége	<i>diákétkeztetés, szálláshelyek kiadása</i>
Alapításának éve	<i>1949</i>
Az intézmény vezetője	<i>a N. Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium főigazgatója</i>

5.3 A kollégiumi nevelés alapelvei, céljai

Általános alapelvek és célok

A Nemzeti Alaptanterv, a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja és iskolánk Pedagógiai Programja figyelembevételével és szem előtt tartásával fogalmazzuk meg nevelőmunkánk alapelveit. Az alapvető emberi jogok, a lelkiismereti és vallásszabadság, a gyermeki jogok, a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai, az európai polgári értékrend, a hazai kulturális, pedagógiai hagyományok azok az értékek, melyek tiszteletben tartása, közvetítése áthatja mindennapi tevékenységünket.

Legfőbb nevelési célunk, hogy a kollégium diákjai a demokrácia értékrendjére felkészült emberekké váljanak.

A Nicolae Bălcescu Román Gimnázium és Általános Iskola sajátossága a román - magyar kétnyelvű oktatás. Nevelőmunkánkban hangsúlyos szerepet kap a hagyományok ápolása, őrzése, újjáteremtése, a nemzeti és román nemzetiségi azonosságtudat fejlesztése. A tanulás alapfeltétele, hogy a tanulók a biztos román nyelvtudás birtokába kerüljenek, mert csak ennek megszerzése után válhatnak képessé a helyi tantervben megfogalmazott feladatok és követelmények teljesítésére. Kollégiumi oktató- és nevelőmunkánk egyik legfontosabb célja tehát a román nyelv megfelelő elsajátításának segítése, ösztönzése, a két nép kultúrájának és a helyi értékeknek a közvetítése tanulóink felé.

Egyaránt fontosnak tartjuk az Európa-polgár tudat, a magyarságtudat és a román nemzetiségi öntudat kialakítását, fejlesztését. Ez utóbbiak azért is aktuálisak, mivel az a régió, ahonnan tanítványaink intézményünkbe jönnek, etnikailag sokszínű. Ugyanakkor célunk az is, hogy szem előtt tartsuk azokat a humanista értékeket, amelyek Európához tartozásunkat kifejezik. Feladatunk, hogy olyan embereket neveljünk, akik érzékenyek az emberiség előtt álló közös problémák iránt, akik tisztában vannak az egyén, az állam, a társadalom felelősségének globális kérdéseivel (környezetszennyezés, ökoszféra pusztulása, háborús konfliktusok, éhínség, járványok stb.). Célunk más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére nyitott egyének nevelése is.

Pedagógusaink - a hagyományoknak megfelelően - a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tiszteletben tartása jegyében nevelik és oktatják a diákokat. Céljuk az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott, széles ismeretekkel rendelkező, egyénileg sikeres, közösségi szempontból értékes, társadalmi szerepeit ismerő és vállaló állampolgár nevelése.

A jövő feladata, hogy a kollégiumot olyan irányba fejlesszük tovább, hogy az egyre növekvő korszerű oktatási igényeknek minél jobban megfeleljen, nevelési programja ugyanúgy

kiterjedjen az átlagostól eltérő, speciális nevelést igénylő tanulók teljes körére, mint az átlaghoz képest jelentős előnnyel bíró, tehetséges diákokra.

Kollégiumunk a kialakult hagyományokat és a Kollégiumi nevelés új országos alapprogramjában meghatározott célokat, követve kívánja folytatni a munkáját, melyek közül az alábbiak a legfontosabbak:

- az emberi, etikai, polgári és szakmai értékek tisztelete,
- a diákok életkori sajátosságait figyelembe vevő személyiség-tisztelet,
- nemzetiségi létünkéből fakadó sajátosságaink őrzése, ápolása,
- a társadalmi mobilitás elősegítése,
- a kulcskompetenciák és képességek fejlesztése,
- a társadalmi integráció megkönnyítése,
- esélyteremtés, a hátrányok leküzdése.

Konkrét oktatási-nevelési célok

- A tanulási munka színvonalának emelése, a kooperatív tanulási technikák megismertetése, gyakoroltatása, tanulóink kompetenciáinak fejlesztése.
- A román nyelv hatékonyabb elsajátításának segítése, nemzetiségünk kulturális kincseinek alaposabb megismertetése.
- A hátrányos helyzetű tanulókkal való fokozottabb egyéni törődés.
- A szociális viselkedés szabályainak elsajátíttatása, konfliktuskezelés.
- Az egészséges életmódra nevelés, pozitív individuális fejlődés segítése.
- Környezetünk védelmére, gondozására ösztönzés.
- Nemzeti értékeink, kulturális és történelmi hagyományainak megismertetése.
- Szervezett, sokszínű művészeti és sportlehetőségek biztosítása.
- A szabadidő tartalmas eltöltésére nevelés.

Stratégiai célok

- Kollégiumunk iránti keresettséget, elért pozíciókat meg kívánjuk őrizni. Ennek érdekében folyamatosan kiemelt figyelmet fordítunk beiskolázási tevékenységünkre.
- A vezetőség külön feladata, hogy a pedagógiai munkát ellenőrző tevékenységét erősítse. Célunk ezzel kollégáink segítése abban, hogy munkájuk jobb elvégzéséhez a szükséges támogatást megadjuk, és ezzel javítsuk az intézményben végzett munka minőségét.

- Kiemelt célnak tartjuk a kollégium és a gimnázium közötti együttműködés egyre szorosabbá tételét, egységét.
- Továbbképzési tervünkben a módszertani kultúra és a tanulásmódszertan fejlesztésével kapcsolatos képzéseknek prioritást adunk. A továbbképzések tervezésénél, amennyiben ez lehetséges, igyekszünk minél nagyobb teret adni a kulcskompetenciák elsajátítását elősegítő szakmai továbbképzéseknek.
- Mindent meg kell tennünk az iskolai nyelvoktatás színvonalának növeléséért. Ennek érdekében a kilencedik évfolyamokon nagyobb figyelmet kell fordítani a tanulástechnikai hiányosságok megszüntetésére, a készségek hiányának lehetséges pótlására. Emiatt itt is fokozott hangsúlyt kell helyezni a differenciált foglalkoztatásra, az ezzel összefüggő képzésekre, tréningekre, hogy javuljon pedagógusaink pszichológiai, pedagógiai, módszertani kultúrája.
- A tantestület átlagos motivációs szintjét folyamatosan erősíteniünk kell.

5.4 Helyzetelemzés

Az intézmény sajátos arculata, küldetése, jövőképe, nemzetiségünk kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai

Hazánk egyetlen román gimnáziumának kollégiumaként legfontosabb küldetésünk a román nyelv és kultúra megőrzésének, ápolásának segítése a bentlakásos intézményre jellemző nevelési, tanulási, módszerek, lehetőségek felhasználásával. Biztos háttérrel kell szolgáltatnunk ahhoz, hogy iskolánk minden részterületen versenyképes tudjon maradni a nemzet iskoláinak sorában. A sajátos nemzetiségi arculatból fakadó feladataink mellett nagy hangsúlyt kell fordítanunk a tudományok, művészetek, az informatika és az idegen nyelvek korszerű oktatására is. Diákjaink többsége magyarországi román nemzetiségi szülők gyermeke. Esélyegyenlőséget kell biztosítanunk a zömmel hazai román lakta településekről hozzánk érkező tanulók számára, akiknek gyakran egyik vagy mindkét szülője szintén a mi iskolánk diákja volt, s jelenleg is érzelmi szálakkal kötődik intézményünkhöz. Ettől családi és bensőséges kollégiumunk légköre is, és ezért alakult ki benne egy viszonylag homogén, egységes közösség, melynek tagjai hasonló neveltetéssel, értékrenddel érkeztek. Természetesen a Romániából hozzánk érkező tanulók számára is ugyanolyan feltételeket és lehetőségeket szükséges biztosítanunk. Arra törekszünk, hogy megőrizzük kollégiumunk gyermekközpontú, barátságos, jó hangulatát, ahol diákok és nevelők egyaránt jól érzik magukat.

Olyan kollégiumot szeretnénk, amely egyaránt segíti a szerényebb képességű tanulókat és a jó adottságú, tehetséges fiatalokat önmaguk kiteljesítésében, vágyaik megvalósításában. Célunk, hogy diákjaink érett és autonóm személyiségként jussanak el a felnőttkor kezdetéig. Rendelkezzenek azokkal a készségekkel, képességekkel, amelyek alkalmassá teszik őket a folyamatos önképzésre, a kompetencia-alapú tanulásra, a kooperatív tevékenységekre és a kor változó követelményeihez való alkalmazkodásra. Jellemezze őket kreativitás, kooperatív készség, jó konfliktuskezelés és sikerközpontúság.

Bízunk benne, hogy a város, a hazai román nemzetiségi közösség sajátjának ismer el bennünket, mert élesztője s ösztönzője vagyunk a kulturális közéletnek, és mert színes, sokrétű tevékenységünket a két nép közeledésének vágya hatja át.

Tanulói összetétele

A kollégiumi férőhelyek kihasználtsága az utóbbi években stagnál, nyolcvan-nyolcvanöt százalék körüli, de a létszám gyakran változik a ki-és beköltözések miatt. Tanulóink többsége Békés, Csongrád-Csanád és Hajdú-Bihar vármegye román lakta településeiről érkezik intézményünkbe. Általában a kollégisták fele méhkeréki származású. Az utóbbi időben egyre többen érkeznek Battonyáról. Sajnálatos módon a hajdú-bihari román iskolákból kevesebben hozzánk tanulni diákok, pedig egykor ennek komoly hagyománya volt. Ennek nyilván egyik oka az asszimiláció, a másik pedig napjaink erősödő tendenciája, miszerint a szülők inkább a szakközép- vagy a szakmunkásképző iskolákba küldik gyermekeiket. Azért, hogy újra több hajdú-bihari diákunk legyen, aktívabbá szükséges tennünk a tájékoztatást, a motivációt, erősíteni az intézmények közötti kapcsolatot.

Romániai tanulóink létszáma az elmúlt években hasonlóan alakult, általában 20-30 fő, akik főleg a határ menti településekről származnak, többségük kettős állampolgár. Diákjaink román és magyar nyelvismereti szintje így nagyon heterogén képet mutat, a különbségek fokozódtak. Míg néhányan egyáltalán nem beszélnek a román nyelvet (asszimilálódott román szülők gyermekei, főként a hajdú-bihari, románok által is lakott településekről érkeznek, vagy pedig magyar családokból nyelvtanulás céljából), addig néhányan egyáltalán nem tudnak magyarul (áttelepült családok gyermekei). Ezeket az óriási különbségeket kezelniük szükséges: esélyegyenlőséget kell biztosítanunk minden diákunk számára. Ez pedig csak jelentős többletmunka ráfordításával érhető el. Egyre nagyobb hangsúly helyeződik a kollégium tanulást segítő szerepére.

Ezen túlmenően ugyanakkor egyre több programajánlatot kell biztosítanunk diákjainknak, hogy vonzónak találják a kötöttebb, szabályokhoz igazodó bentlakást, mint az otthoni, kötetlenebb életmódot, ami főleg a közelben lakóknak jelent alternatívát.

Humán erőforrás

A kollégiumi nevelői pálya – a maga sajátos munkarendjéből fakadó nehézségeivel - nem igazán vonzó a pedagógusok számára. Az esti munkaidő miatt elsősorban a középkorúak, illetve az ötvenesek korosztálya, a nyugdíj előtt állók vállalják be, a fiatalok, ha elvállalják is, csupán néhány évre teszik. Az utánpótlást nagyon megnehezíti az, hogy nevelőinknek mind a magyar, mind a román nyelvet magas szinten szükséges birtokolniuk. Nevelőtestületünk tagjainak összetétele is gyakran változik, főként a nyugdíjba vonulások miatt. Mégis elmondhatjuk, hogy jól összeszokott „csapatról” van szó, kialakult nevelési elvekkel, értékrenddel, a napi feladatokat többségében rutinnal, biztonsággal oldják meg, de érzékenyen reagálnak minden tanulói (érzelmi, erkölcsi, társkapcsolati stb.) problémára is; közel tudnak kerülni a gyerekekhez, ifjakhoz, képesek családias, otthonos légkört teremteni. Pedagógusaink személyisége megfelel a kollégiumi nevelőtanár iránt támasztott követelményeknek. Folyamatosan növekszik az egyetemi végzettséggel és a megfelelő kompetenciákkal rendelkező pedagógusok száma. Az elmúlt tanévben egy kolléganőnk román szakon szerzett egyetemi diplomát. A kollégiumi főigazgató-helyettes 2017-ben védte meg mesterpedagógusi portfólióját. A kollégák többsége humán képzettségű: román, magyar és olasz szakosak, valamint néhány órában egy fizika szakos kollégánk is van. Az érettségi tárgyakból több szakos kollégára lenne szükség. Ezen belül is kevés a reálszakosok száma.

A nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak és a tanulók között is emberséges, kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolat van. Ők is tudják, hogy a nevelési folyamat részesei, jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat diákjaink mindennapjaira, az ő munkájukat is a gyermekközpontúság jellemzi.

Tárgyi és egyéb feltételeink

Kollégiumunk Gyula egyik dél-keleti városrészében, a Nagyrománvárosban található, a történelmi nevezetességű vártól és a fürdőtől néhány száz méterre.

Jelenlegi helyére – az iskola mellé emelt új épületbe – 1999-ben költözött. A Román Kulturális Centrum első ütemeként átadott diákotthon 64 leány és 48 fiú befogadására alkalmas.

Diákotthonunk gyermekintézmény céljára épült korunk modern követelményeinek megfelelően. Tanulóink kényelmét a négyszemélyes hálósobák, a korszerű fürdőszobák, a közös tanulók, a tágas ebédlők és társalgók biztosítják. Létesítményünk – a fentiekén túl – rendelkezik még egy 300 főt befogadó impozáns színházteremmel, tíz kétágyas vendégszobával, egy modern főzőkonyhával és három tanulószobával, melyek egyikében digitális tábla is található.

Intézményünk 2013-ban a Magyarországi Románok Országos Önkormányzatának fenntartásába került. Ez fellendülő pályára állította egész iskolánkat, beleértve a kollégiumi részt is. A megnövekedett normatív támogatás lehetővé tette számunkra komoly nagy felújítási munkálatok elvégzését. A vendégszobák teljes körű minőségi felújítása következtében, megnövekedett a saját bevételünk is, amit visszafordíthattunk az épületegyüttesünk rendbetételére. Az elmúlt néhány évben részben pályázati forrásokból, részben állami támogatásból és önerőből a kollégium épülete szinte teljes egészében megújult. Új burkolatokat kaptak a hálósobák, a folyosók, a tanulók, a közösségi terek. Kicseréltettük az összes külső és belső nyílászárót. A fürdőszobák fogyatékoságait lefolyók beépítésével kijavítottuk. Az aula és a színházterem életveszélyessé nyilvánított mennyezetét acélháló felszerelésével tettük biztonságossá. A szükséges karbantartásokra és egészségügyi festésekre is jutott elegendő anyagi eszközünk. Az intézmény tanulólétszáma néhány év alatt annyira megnövekedett, hogy az iskolaépületben már nem maradtak üres osztálytermek a párhuzamos évfolyamok számára. Ezért a kollégiumi tanulószobákat délelőttönként osztályteremként használja két-három osztály. A csoportszobák jellege így kevert lett, már nem csak az adott kollégiumi csoport jellegzetességeit tükrözik vissza. A hálósobák és a színházterem igénybevétele nagymértékű, hiszen rendszeresen a különböző rendezvények, melyek egy részével, valamint vakációk idején szálláshelyek kiadásával igyekszünk többletbevételi forráshoz jutni, amikor a járványhelyzet ezt természetesen lehetővé teszi.

Intézményrészünkben egy iskolarádió működtetésére alkalmas stúdió is funkcionál, amelyen a diákszerkesztőség műsorai hallhatók. Kollégistáinknak a tágas udvar és a szabadtéri futballpálya (amely jó idő esetén este is használható a megvilágításának köszönhetően), rossz idő esetén pedig az iskola tornaterme nyújt lehetőséget a rendszeres sportolásra.

5.5 A kollégiumi élet szervezésének elvei

A tanulók életrendjének, tanulásának, szabadidejének szervezése

A tanulók **életrendjét** a kollégium házi-és napirendje szabályozza. Kialakításuknál igyekszünk figyelembe venni, hogy összhangban legyenek az iskola és a kollégium működésével. Az életrend legyen rugalmas, de a fő szabályokat be kell tartatnunk. A házi és napirend adta keretszabályozáson belül arra törekszünk, hogy a nevelőtanárok éljenek a differenciálás lehetőségével a fentiek figyelembevételével. A napirend időbeosztását következetesen be kell tartani. Ügyelnünk kell arra is, hogy az adott kedvezmények ne sértsék a kollégium rendjét, más tanulókat tevékenységükben ne zavarjanak. Biztosítjuk a meghatározott idejű zavartalan pihenés, alvás feltételeit.

A **tanulás** minden kollégista alapvető kötelessége. A zavartalan tanulás helyi technikai feltételeit a kollégium biztosítja. A tanulószoba szervezése évfolyamonként történik, a tanulók egyéni szokásait és elért eredményeit is tekintetbe véve. A diákokkal szembeni elvárások meghatározásakor hangsúlyt kap a képesség, a szorgalom és az eredmény. A tanulószoba szervezésénél megvan a lehetőség a zavartalan egyéni tanulásra, akár kisebb, akár nagyobb csoportról van szó. A kötött idejű tanulás biztosításán túl lehetőség van az egyéni tanulásra a napirend adta kereteken belül (a tanulóknak, az aulákban, szobákban vagy konyhákban).

A **szabadidő** eltöltése legyen hasznos és részben tervezett, szervezett. A tanulók szabadidejük egy részét önművelődésre, ismereteik, tudásuk szélesítésére, gyarapítására fordítsák. A kollégiumi foglalkozások részben biztosítják ezt az igényt. A kollégium tárgyi feltételei és lehetőségei a tanulók rendelkezésére állnak, az információ áramlás biztosítja ezek ismeretét. Nevelőtestületünk igyekszik felhívni diákjaink figyelmét, hogy a kollégiumon kívül is kollégistához méltó módon viselkedjenek. Szabadidejüket használják arra is, hogy a várossal, a város történelmével és kulturális lehetőségeivel megismerkedjenek.

5.6 A kollégiumi nevelés területei, feladatai, tevékenységek

Testi és lelki egészségre nevelés

A testi és mentális képességek folyamatos és hosszú távú megőrzéséhez és fejlesztéséhez a kollégiumi élet sajátosságainak figyelembevételével feltétlenül szükséges egy olyan szokásrendszer kialakítása, mely magában foglalja a közösségi életritmushoz igazodó napirendet, a megfelelő egészséges és kulturált étkezést, tisztálkodást, az öltözködés kulturáltságát, a testápolást, a belső igényből fakadó rendszeret és a folyamatos testedzést.

Hangsúlyoznunk szükséges, hogy a sport biztosítja a testi fejlődés harmóniáját, az esztétikus külső kialakulását, az alkalmazkodóképesség és az akaraterő kifejlődését.

Különösen fontossá vált és felértékelődött ez a terület napjainkban a COVID-19 vírusjárvány idején. Kollégistáinkban az elméleti és gyakorlati foglalkozások keretében tudatosítani kell a vírus valós veszélyeit, a járványügyi előírásokat, a közösségi viselkedés alapszabályait, a saját és egymás védelmében követendő viselkedésformákat. A gyakorlati tennivalók mellett fontos szerep jut a tanulók szemléletének átalakítására, ill. a meggyőzésre – foglalkozások keretében. Amelyekre a veszélyhelyzet idején online formában kerülhet sor. A kollégiumi rendezett, „beszabályozott” környezet, a tennivalók sokasága az egyéni és közösségek érdekek folyamatos összehangolásának igénye megkívánja a fegyelmezett, tennivalókra koncentráló feladatvégzést, a megfelelő lelki és testi kondícióit. A rendszeres, testi neveléssel megelőzhetjük a szenvedélybetegségeket (drogok, dohányzás), a szabadidő eltöltésének egyik legjobb formáját erősíthetjük. Kiemelt feladataink körébe tartozik ez a nevelési terület, melynek legfőbb törekvései a következők:

- A higiénés szokások kialakítása, rögzítése.
- A testi, pszichés, mentális egészség védelme, a tisztálkodással, takarítással kapcsolatos szabályok betartása.
- Rendszeres életvezetés.
- A digitális eszközök használatának korlátozása.
- Takarékos fogyasztói magatartás kialakítása a környezeti fenntarthatóság jegyében
- Testedzés, sportolás.
- Betegségek megelőzése, teendők betegség esetén.
- A mindenkori aktuális járványügyi szabályok megismertetése és betartatása.
- Italozástól, dohányzástól való tartózkodás.
- Drogok teljes elutasítása.
- Tiszta párkapcsolat, az AIDS- veszély megelőzése.
- Családi életre nevelés

Színterei:

- egyéni beszélgetések
- csoportfoglalkozások
- külső szakemberek (a Nevelési tanácsadó, a Családsegítő Központ, a Védőnői Szolgálat, a Rendőrkapitányság, a Gyermekvédelmi Szakszolgálat stb. munkatársai) előadásai
- vetélkedők

A tanulók fejlődését, felzárkóztatását, tehetséggondozását elősegítő tevékenységek

A tanuló képességei és az iskola, a szülő és a kollégium elvárásai nincsenek mindig összhangban. A képességek hiányát pótolhatjuk a tanórán kívüli tanulással és korrepetálással. A csoportvezető tanárok figyelemmel kísérik diákjaik eredményeit, szükség esetén szigorításokat alkalmaznak, a tanulót szaktanári korrepetálásra irányítják. E foglalkozások szervezésénél tekintettel kell lennünk arra, hogy testi, fizikai és pszichikai fejlődésük gyors, teherbírásuk nem egyforma. Figyelünk a kimerülés, a lelki problémák jeleire, próbáljuk feltárni okait, és lehetőségeinken belül segítünk. Jól szolgálják ezt az egyéni beszélgetések, a csoportfoglalkozások, a szülői házzal, iskolával való rendszeres kapcsolattartás. A szülőt a nevelők időben tájékoztatják a tanuló fejlődéséről és a felmerült problémákról.

Napjainkban új tanulást segítő online-alkalmazásokat szükséges elsajátítanunk és elsajátíttatnunk, amelyek lehetővé teszik diákjaink segítségét, nevelési feladataink elvégzését. Komoly kihívást jelent ez főleg az idősebb kollégák számára. Olyan területre „tévednek”, amelyben sokkal képzetlenebbek, mint tanítványaik. Nem egyszerű e helyzetet kezelni.

A felzárkóztatás

A hátrányokkal küzdő tanulóknál feltárjuk a tanulást gátló tényezőket, az eredménytelenség okát (alapok hiánya, motiválatlanság, akaratgyengeség). A feltárt okok alapján szervezzük meg a felzárkóztató foglalkozások formáját, tartalmát, módszereit.

A felzárkóztatás elvei:

- Következetesség elve
- Egyenletes terhelés elve
- Rendszeresség és fokozatosság elve
- Tudatos tervezettség elve
- Életkori sajátosságok figyelembevételének elve
- Egyéni felelősség elve
- Folyamatos nyomon követés elve

A foglalkozások lehetnek:

- egyéni, eseti korrepetálás
- tervezett egyéni és csoportos szaktanári korrepetálás
- tanulási módszerek elsajátítását segítő foglalkozások (szervezett jellegűek)

A felzárkóztatás formái:

- *Alapok pótlása:* főleg a 9. évfolyamos diákok esetében jelentős, amikor pótolni kell az általános iskola adta tudás és az új iskolatípus induló tudásszintje közötti különbségeket.
- *Hagyományos felzárkóztatás:* a tanév során a tananyaggal kapcsolatos tudáshiány pótlása. Főleg lemaradás esetén, ill. olyan tanulóknál jelentkeznek, akik képességeik alapján nem tudják iskolai tanítás-tanulás alapján elsajátítani az ismereteket, ettől több vagy részletesebb magyarázatot, gyakorlást igényelnek.
- *Alkalmi felzárkóztatás:* azok esetében, akik csak baj esetén jelennek meg, pl. bukásra állnak, vagy csak egy adott témakört nem értenek. Rájuk jellemző, hogy a probléma megszűnése esetén elmaradnak a korrepetálásról. Az önálló életkezdés elősegítése szintén komoly feladat nevelőink számára.

Tehetséggondozás

A tehetséggondozás elvei:

- következetesség
- a tanulók képességének, adottságainak megfelelő terhelés elve
- versenyképes ismeretek megszerzésének elve
- a konstruktív életvitelre felkészítés elve

A kiemelkedő képességű tanulók személyiség és képesség fejlesztése a képzési idő folyamán tervszerű és folyamatos. A tehetséggondozó tevékenységhez igyekszünk feltárni a tanulók adottságait, igényeit. Célunk a tanulók tudásának, képességének versenyképessé tétele, a sokoldalú képzettség biztosítása. Fontos a hatékonyság szempontjából a rendszeres visszajelzés a tanulók teljesítményéről, fejlődéséről. Az értékelésekor (pl. jutalmazási rendszer) kapjon figyelmet az átlagon felüli teljesítmény. A fejlesztés során fontos az együttműködés az iskolai kollégákkal, szülőkkel, iskolával, stb.

A tanulók pályaválasztását és önálló életkezdését elősegítő tevékenységek

Pályaorientáció

Célunk, hogy tanulóink személyiségüknek megfelelően válasszanak maguknak pályát, tudatosan készüljenek a választott hivatásra, ismerjék az álláskeresés folyamatát, technikáit. Az eredményes pályaválasztás pszichés összetevőinek feltárása: a tanulási motiváció, érdeklődési területek, érzelmi viszonyulás, személyes tulajdonságok, fizikai, szellemi teljesítőképesség

(teljesítményszint) feltárása, tudatosítás, a választott pálya és a személyiség megfelelésének feltárása, tudatosítása, az önismeret fejlesztése: saját lehetőségek, képességek feltárása, kibontakoztatása. A reális jövőkép kialakítása, a társadalmi valósággal való szembesítés, a társadalmi, gazdasági, politikai folyamatok, illetve a fejlődés problémáinak, tendenciáinak megismertetése.

A pályaválasztást elősegítő tevékenység szervezésének elvei:

- Képességeinek megfelelő jövőkép kialakításának elve.
- Egyéni sajátosságok figyelembevételének elve.
- Képességének, tudásának megfelelő terhelés elve.
- Fokozatosság elve.
- Széles látókör kialakításának elve.

A tanulói pályaválasztás segítése a csoportvezető, nevelő tanár alapvető feladata. Ez irányú munkáját az osztályfőnökökkel és az iskolai pályaválasztási felelősökkel kapcsolatot tartva végzi. A pályaválasztási tevékenység alapja a kollégisták érdeklődése, egyéni ambíciója, képessége és akarat tulajdonsága. A tanulói elképzeléseket és a rendelkezésre álló lehetőségeket személyre szabottan egyéni foglalkozás keretén belül egyeztetjük.

Pályaorientációs foglalkozásokat már a 9. osztálytól folyamatosan minden évfolyam számára szervezünk.

Munkánkhoz igénybe vesszük a Foglalkoztatási Információs Tanácsadó Iroda segítségét és a felsőoktatási intézmények, Munkaügyi Központok rendezvényeit.

Általánosságban elmondható, hogy végzős diákjaink kb. 80%-a általában felsőfokú intézményben folytatja tanulmányait.

Az egyetemre, főiskolára jelentkezők esetében szakirodalommal, tanácsadással, korrepetálással segítünk, hogy minél nagyobb eséllyel induljanak az életbe. A fentiekkel is összefügg, de az igények és a lehetőségek is megkövetelik, hogy tanulóink egy részénél növeljük a továbbtanulás esélyét, míg a másik részénél a munkába állást segítjük. Megismertetjük velük a lehetőségeket és önismeretük fejlesztésével alkalmassá tesszük őket a körültekintő döntésre.

Színterei:

- külső szakértők bevonása (Pályaválasztási Tanácsadó)
- folyamatos kapcsolattartás az iskolával és a szülői házzal
- tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások
- tematikus csoportfoglalkozások, egyéni foglalkozások

Az önálló életkezdés elősegítését biztosító tevékenységek elvei, megszervezése

Célunk, hogy a képzési idő végére kollégistáink rendelkezzenek konstruktív életviteli ismeretekkel, és ezt meg is tudják valósítani. Elősegítjük reális énképük kialakulását, a pozitív életvitelre alkalmas személyiségjegyek fejlesztését. A családi és munkahelyi szerepek bemutatásával felkészítjük a felelősségvállalásra, a konfliktus helyzetek megoldására és a helyes döntések meghozatalára.

Arra törekszünk, hogy tanulóink legyenek képesek a testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelre, rendelkezzenek a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlatával, legyenek képesek a társadalmi munkamegosztásba való bekapcsolódásra (továbbtanulás és munkavállalásra). Az önálló életvitel gyakorlásának színterei a kollégiumi csoportfoglalkozások a diákönkormányzat.

A konstruktív életvitelre nevelés elvei

- Tudatosság és következetesség elve
- Egyenlő terhelés elve
- A reális értékrend és énkép kialakításának elve
- A pozitív személyiségjegyek kialakításának és fejlesztésének elve
- Egyéni felelősségvállalás elve

Munkánkhoz igénybe vesszük a Foglalkoztatási Információs Tanácsadó Iroda segítségét és a felsőoktatási intézmények, Munkaügyi Központok rendezvényeit.

Színterei:

- személyre szabott tanulássegítési módszerek és a differenciált egyéni és csoportfoglalkozások
- kötelező, kötelezően választható és szabadidős tevékenységek (sportfoglalkozások. háztartási ismeretek)
- tehetséggondozó, felzárkóztató szakkörök szervezése (szakos ellátottságunktól függően: román, magyar és olasz nyelvből, román népismeretből, matematikából)

A hátrányos helyzetű tanulókkal való kiemelt törődés biztosításának megszervezése

Egyik alapvető dolog, hogy felmérjük, feltérképezzük, felkutassuk, azt, hogy kik tartoznak a hátrányos helyzetűek közé, ki milyen hátrányokat cipel magával. Itt nemcsak a szociális hátrányosságot kell figyelembe venni, hanem minden egyebet, amit jeleztünk. Aztán ki kell alakítanunk a segítség módjait. Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy anyagiak miatt egyetlen

növendéknek se kelljen elhagyni a kollégiumot. A szülőkkel, az önkormányzattal, a tanulóval, az iskolavezetéssel összefogva, a pályázati lehetőségeket figyelve megteremteni a kollégiumi tagság, a kollégiumban lakás, étkezés, tanulás és létezés feltételeit. Szociális segítyt adhat a fenntartó önkormányzat, a tanuló lakóhelyi önkormányzata, segélyhez juttathatjuk a növendéket alapítványok és pályázatok útján is. A műveltségi lemaradás, s a tanulmányi motiváció hiányának a felszámolása mind a tehetséges, kreatív, mind a gyengébb tanulók esetében a kollégium és az iskola feladata, az együttműködés elengedhetetlen, hiszen igen gyakori, hogy a szociális gondokra éppen a műveltségbeli hiányosságok, az ambícióvesztés hívja fel a figyelmet. Fel kell tárnunk a hátrányosság okait, s amiben a kollégium tud segíteni a normális kollégiumi élet és az iskolai tanulás biztosításában, azt mielőbb el kell indítani. Munkánkat a titoktartási kötelezettségre alapozzuk, a segítségnyújtást a fokozatosság elvére építjük. A probléma mértékétől függően fokozatosan bővítjük azoknak a körét, akiktől hatékony megoldást várunk: szülők, csoportvezető, nevelőtanárok, kollégiumi főigazgató-helyettes, osztályfőnökök, ifjúságvédelmi felelős, az intézmény főigazgatója, nevelőtestülete, pedagógiai szakszolgálat, iskolai pszichológus, gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus.

A hátrányos helyzetű tanulókat segítő foglalkozások fajtái

- az egyéni és kiscsoportos foglalkozások megszervezése
- önismereti szakkörök
- személyiségfejlesztő tréningek
- tanulás módszertani foglalkozások

Értékközvetítés, motiváció

A közvetlen környezet és a kollégiumi életrend kialakításával nevelésünk olyan értéket közvetít, amely a későbbiekben is fogódzóként szolgál diákjaink számára.

A közösségi élet szabályainak betartása egy társadalmilag hasznos, egyénileg értékes életmódmodell kialakítását eredményezi. Nagy hangsúlyt fektetünk e területen belül is diákjaink környezettudatosságának formálására, a környezeti fenntarthatóság elveinek megismertetésére, és napi gyakorlattá tételére.

Az egyetemes, a magyar, a román, és a hazai románság nemzetiségi kulturális értékeinek közvetítésével formáljuk diákjaink jellemét, fejlesztjük személyiségüket, hozzájárulunk identitástudatuk kialakulásához, nemzeti és nemzetiségi öntudatuk, valamint hazafias érzületük fejlesztéséhez.

Nemzetiségi kulturális és anyanyelvi neveléssel összefüggő feladatok

A kollégiumi nevelőmunka egész területét áthatja ez a nevelési terület. Elkötelezetten ösztönözzük tanulóinkat a román nyelvű kommunikációra, s arra törekszünk, hogy dominánssá tegyük azt a napi kommunikációban, hogy minden tevékenységünket áthassa az őseinktől örökölt nyelvhez, hagyományokhoz való ragaszkodás érzése. Differenciáltan, korszerű módszereket alkalmazva kell segítenünk őket a hazai román nemzetiségi kultúra megismerésében, őrzésében, átszarmaztatásában. Biztatni szükséges bentlakó diákjainkat a különböző kultúrák megbecsülésére, az aktív szerepvállalásra a nemzetiségi közösségi célok elérésében. Folyamatosan kell alakítani, fejleszteni nemzeti, nemzetiségi és európai identitásukat.

Színterei:

A szabadon választható egyéni és a csoportfoglalkozások

- hagyományos kollégiumi rendezvények
- kiállítások szervezése
- román, magyar, és kétnyelvű színházi előadások, filmvetítések, író-olvasó találkozók
- ismerkedés a két ország közeledésének ügyét szolgáló neves személyiségekkel
- a partnerintézményekkel (aradi, temesvári gimnázium, hazai román általános iskolák, óvodák, a Magyarországi Románok Országos Önkormányzatával, valamint Szövetségével stb.) fenntartott tartalmas kapcsolataink ápolása, rendezvényeik látogatása

A szociális kompetenciával összefüggő feladatok

A diák a kollégiumba kerülve kiszakad az addigi megszokott környezetéből. Ebben az új közegben meg kell tanulnia a társas érintkezés és a közösségi élet normáit. Különösen újszerű és fontos terület az „okos eszközök” helyes használatára nevelés.

Pedagógiai feladatok

- Konfliktustűrés, konfliktusok megoldására való képesség kialakítása
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A felelősségvállalás és az önkéntesség kialakítása, az erkölcsiség formálása
- A társas érintkezés illemszabályainak megismerése, betartása
- Médiatudatosságra nevelés
- Gazdasági és pénzügyi nevelés

- Állampolgárságra, demokráciára nevelés: a demokrácia szabályainak megismertetése: a szabadon választás megteremtésének feltételei, a demokratikus intézmények szervezése, működése.

Színterei:

- részvétel a kollégiumi és az iskolai közéletben
- érdekvédelem
- a diákjogok és kötelességek
- Diákönkormányzat
- kollégiumi gyűlés
- egyéni és csoportos foglalkozások
- szobaközösség
- vetélkedők

Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő feladatok

Mivel a kollégium közös igazgatás alatt álló nevelési intézmény, ezért folyamatosan tartjuk a kapcsolatot az általános iskolai és a középiskolai kollégákkal. Az intézmény gyermekvédelmi felelőse és szabadidő szervezője a kollégium ez irányú feladatait is ellátja. Meggyőződésünk, azonban, hogy a kollégisták problémáit saját csoportvezető nevelőtanárunk ismeri legjobban, segíteni is a leghamarabb ő tud. Ezért fontos a minél több beszélgetés, az egyéni és közös foglalkozások. Ezekre esténként kerül sor, és sok esetben alakul ki bizalomra, szeretetre épülő kapcsolat diákok és tanárok között. Felvilágosító előadásokat is szervezünk, melyekre külső előadókat hívunk, főleg az alkohol, a dohányzás, a drog veszélyeiről vagy akár a fogamzásgátlás témaköréből. Ez esetben is a leghatékonyabbnak a beszélgetéseket tartjuk. Folytatjuk és szélesítjük a működő szakkörök, tevékenységét. Jelzésekkel élünk a városi társintézmények felé konkrét esetekben, valamint kikérjük véleményüket, szaktanácsukat.

Színterei:

- Diákönkormányzat
- kollégiumi gyűlés
- egyéni és csoportos foglalkozások
- szobaközösség
- vetélkedők

A kollégiumi közösségi élet fejlesztése, művelődési, kulturális, sport szabadidős tevékenység

A racionális időgazdálkodás miatt az egyéni érdeklődésen alapuló programszervezés segítése, a minőségi programok igénybevételének támogatása szintén nevelői feladat. Működő szakköreink (néptánc-szakkör, színjátszó kör, sportkör), valamint könyvtárunk megismertetése, mozi- és múzeumlátogatásaink, mind a szervezett művelődést biztosítják. Színháztermünkben gyakran vendégszerepelnek a nagyváradi, aradi, temesvári színtársulatok művészei román, magyar és kétnyelvű előadásokkal. Költők és írók szintén gyakori vendégei intézményünknek, igazi szellemi műhellyé válásunkat segítve ezzel.

Diákjaink szabadidejében közös filmvetítéseket, házi és kollégiumok közötti versenyeket, sportdelutánokat szervezünk az iskola pályáján, tornatermében, amelyeket tanulóink igényüknek megfelelően használhatnak.

Színterei:

- az egyéni, csoportos foglalkozások, szakkörök
- a kollégiumi és iskolai szintű programjaink (l. az értékközvetítésnél is)
- a hazai román szervezetek által rendezett kulturális események látogatása
- a város közművelődési intézményeinek programjain való részt vétel

Hagyományápolás

Nagy hangsúlyt fordítunk kollégiumunk hagyományainak megőrzésére, és ezek „idomítására” a változó korok változó ízlése szerint. Különösen fontos számunkra, hogy rendezvényeinkre jellemző legyen a román nyelv használata és nemzetiségünk kulturális értékeivel való ismerkedés. A jövőben szeretnénk programjaink körét bővíteni: terveink között szerepel évszakonként egy gyalogtúra szervezése és félévenként egy Ki mit tud? Vetélkedő megrendezése, és lehetőség szerint a felmenő rendszerű megmérettetéseken való részt vétel.

Kiemelt hagyományos rendezvényeink

- Gólyabál
- Egészségügyi vetélkedő
- Activity-estek
- Mikulás- ünnepség
- Diákhét
- Farsang
- Táncsoportunk, énekkarunk és színjátszó-körünk bemutatkozó előadásai
- Házi bajnokságok

A környezeti nevelés feladatai

A környezeti nevelés fontosnak tartja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítését. A környezeti nevelés tartalma a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. A kollégiumi főigazgató-helyettes mesterpedagógusi programja a bentlakó diákok egészséges életmódra nevelését és környezettudatos életvitelük kialakítását tűzte ki céljául, tette meg lényegi elemévé. Az eddigieknél nagyobb hangsúlyt szeretnénk fordítani erre a nevelési területre. Környezeti nevelésünk célja, hogy a tanulók megértsék az ember és környezete egymásra utaltságát és következményeit. A tanulók figyelmét ráirányítjuk a Földünket veszélyeztető tényezőkre, a környezetvédelem égető problémáira, a kölcsönös függőségek, az ok-okozati összefüggések felismerésére helyi és globális szinten. Tudatosítjuk bennük egyéni felelősségüket, lehetőségeiket a bioszféra állapotának megőrzésében. Ebben segítségünkre lesz a Természetölölők Egyesülete (Delicates Bt.), akikkel ebből a célból együttműködési megállapodást is kötöttünk a mesterpedagógusi program keretén belül.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

- Meg kell alapozni gyermekeink társadalmi-természeti felelősségét, környezettudatos magatartását.
- Formálni kell tanítványaink alakuló értéktudatát, együttműködési képességét.
- A környezeti nevelés kiterjed a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak lerakására, fejlesztésére; a kölcsönös függőség, az ok-okozati összefüggések, helyi és globális szintek kapcsolatainak láttatására, a környezeti fenntarthatóság elveinek megismertetésére.
- Az ember - természet kapcsolat bemutatásával erősíti a környezeti- és egészségtudatos magatartás fejlődését.
- A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, így attitűdöket és szokásokat formálóak. A biológiai és társadalmi sokféleség tisztelete ugyanolyan fontos, mint a fenntarthatóság elve, tehát a bioszféra iránti felelősség hangsúlyozása elengedhetetlen, kikerülhetetlen.

A fenntarthatóság pedagógiája esélyt teremt a tanulók számára környezetük természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusainak megértésére, kezelésére, az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak megismerésére, az egészség és a környezet összefüggéseinek megértésére. A kollégium mindennapjaiban pedig az energiaforrásokkal történő takarékoskodásra, a szemét mennyiségének csökkentésére, a szelektív hulladékgyűjtésre, a kollégium tisztaságának fenntartására.

Színterei:

- előadások
- egyéni és csoportos foglalkozások
- szobaközösség
- vetélkedők

5.7 A kollégium kapcsolatrendszere

Az iskolai pedagógiai programban felsorolt intézményi kapcsolatokon kívül, kollégiumunk kapcsolatban áll

- a város és a megye különböző kollégiumaival
- a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetséggel

A szülőkkel való kapcsolattartás formái

A Covid-járvány miatt újra kell gondolnunk ezt a területet is, akárcsak a rendezvényeinket. Az internet széleskörű elterjedésével lehetőségünk nyílik az online-teret is használni kapcsolattartásra. Ezért kiemelten ösztönözzük a különböző internetes csoportok létrehozását kollégák, diákok és szülők között, hiszen ez biztosíthatja a leggyorsabb információáramlást. Különösen ajánlott a romániai diákjaink szüleivel való kapcsolat fenntartására, hiszen ők a határon sem juthatnak át minden esetben.

Hagyományos formák:

- szóbeli és írásbeli tájékoztatás gyermekük tanulmányi előmeneteléről és magaviseletéről
- fogadóórák
- nyílt napok
- szülői értekezletek
- kötetlen találkozások
- online felületek rendszeres használata a kölcsönös információcserében

5.8 A kollégiumi tevékenység szerkezete

Általános szempontok

A kollégiumi munkarend figyelembe veszi, hogy biztosítanunk szükséges diákjainknak:

- a napi egy-két órás kimenőt (szabadidő, levegőn való tartózkodás, mozgás stb.)

- az iskolai felkészüléshez, önképzéshez szükséges három óra időtartamú, egyéni tanulási időt és csoportos konzultációt, s a foglalkozások közötti tizenöt perces szünetet
- A kötelező kollégiumi foglalkozásokon és szabadidős tevékenységre fordítandó időtartam arányos meghatározását
- A pénteki hazautazás - amennyiben hétvégi iskolai elfoglaltság nincs- mindenki számára igénybe vehető minden hét végén.
- A hétvégi hazautazásról való visszaérkezés vasárnap este 21 óráig kötelező. A hétfői visszaérkezésre csak a nevelőtanár adhat engedélyt a szülő írásbeli kérésére.
- A kollégium napi és heti rendjét úgy szervezzük meg, hogy biztosítsa a tanulók számára a munka és a pihenés életkoruk és a pedagógiai-pszichológiai követelményeknek megfelelő helyes arányát. A napi- és heti rendet a házirend tartalmazza.
- A kollégium évi munkarendjének összeállításakor (munkaterv) az intézményi és a DÖK munkatervet is figyelembe veszi.
- Nemzeti és nemzetközi ünnepeink alkalmával kollégiumi ünnepélyeket külön nem szervez, a tanulók és a kollégiumi nevelőtanárok az iskolai ünnepélyeken vesznek részt. A kollégiumban sajátos, lehetőleg öntevékeny módon, csoport szinten emlékezünk meg ezekről az ünnepekről.
- A kollégium szülői értekezletet az iskolai szülői értekezletekkel azonos napon tart, illetve tanév elején a beköltözés napján, a COVID-járvány függvényében a szülői értekezletek helyett inkább a fogadóórákat részesítjük előnyben.
- A kollégiumi nevelők – az intézményi nevelőtestület részeként – részt vesznek minden értekezleten.

A foglalkozások szervezése

A kollégium a közoktatási törvény alapján – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységet annak céljától, jellegétől függően – nagycsoportos, kiscsoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi. Kollégiumunk négy tanulócsoportot működtet, ezek beosztása az évfolyamokon alapul. A foglalkozások során az alábbi tevékenységeket végzik a kollégiumi nevelőtanárok.

*A kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere, szerkezete**Tanulást segítő foglalkozások*

A napi felkészülés közvetlen tanári irányítással történik, négy tanulócsoporthoz, heti 13 órában. Csoportonként 1-1 nevelőtanár látja el a tanári feladatokat. Tanulócsoporthozainkat évfolyamonként szerveztük meg. A heterogén diákösszetétel miatt sokszínűség mutatkozik a neveltségi szintben, a tanulmányi munkában megnyilvánuló motiváltságban, az érdeklődési körökben egyaránt. Ehhez differenciáltan kell megválasztanunk a pedagógiai módszereket, a nevelőtanári feladatokat. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztése, felzárkóztatása szaktanári tervezéssel történik. – A foglalkozások látogatása alól a csoportvezető nevelőtanár felmentést adhat: – rendszeres iskolai elfoglaltság, pl. szakköri tevékenység, egyesület által igazolt sporttevékenység, szülő által igazolt magánóra okán.

- Rendszeres iskolai felkészülést biztosító foglalkozás
- Tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök, diákkörök
- Felzárkóztatás, hátránykompenzáció
- A sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatásának biztosítása, a pályaválasztás segítése

A kötelező egyéni és szilenciumi foglalkozások feladata az iskolai tanórákra való felkészítés, a tehetséggondozás, a felzárkóztatás, magas szintű román nyelvismeret elsajátításának segítése csoportos és egyéni módszerek alkalmazásával.

A kötelező tanulószobai foglalkozások alól felmentést kapnak, azok a 10-12. évfolyamos diákok, akiknek tanulmányi átlaga 4,5 fölötti. Ők tanári ellenőrzés mellett a hálószobákban tanulhatnak.

Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások

- Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportfoglalkozások (1 óra/hét - ennek 60%-a tematikus) Célunk a kollégiumi közösségek fejlesztése, megfelelő csoportdinamika kialakítása, informális és formális csatornák működtetése: – Tematikus foglalkozások: a rendeletben előírt témakörök, időkeretek és szervezési formák figyelembevételével – konkrét célok, feladatok, módszerek.
- Általános csoportfoglalkozások: 45 perc időtartamú, a kollégiumi életéhez, a csoport életéhez kapcsolódó feladatok, tevékenységek. Célja, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a közösségi együttélés normáit, a szociális viselkedés alapvető szabályait; a konfliktuskezelő képességet. A tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a prevenciós tevékenység (balesetek-, káros szenvedélyek –

dohányzás, alkohol, illetve drogfogyasztás, stb. – kialakulása), valamint az az életvitel helyes tervezése és megvalósítása.

Speciális ismereteket adó foglalkozások

- Egyéni törődést biztosító foglalkozások: a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére, tapintatára és empátiájára.
- A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások: a kollégium által biztosított 1 óra/hét. A pedagógus által irányított csoportos és egyéni foglalkozás, amelynek megszervezése a lehetséges kollégiumi kínálatból választott tanulói igény alapján a kollégiumnak kötelező, s amelyen a tanuló választása alapján köteles részt venni. A lehetőségekből szabadon választható, de választani kötelező. Ezek lehetnek: az egészséges és kulturált életmódra nevelés, diáksport, a természeti környezet ápolása, vagy irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességek, kreativitás fejlesztése, vagy öntevékeny diákkörök működése. A foglalkozások során hangsúlyt kap a kompetenciák fejlesztése, a kollégiumi tanulók nemzeti, nemzetiségi, anyanyelvi kultúrájukhoz való kötődésének erősítése. A kollégium által szervezett programok során a tanulók megismerik történelmi, kulturális és természeti értékeinket; a különböző rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget.

A kollégiumi választható foglalkozások köre, amelyek a tehetségek kibontakoztatását is szolgálják, évenként változnak nevelőink, lehetőségeink alakulásának függvényében. Amelyek általában minden évben működnek, ezek a nemzetiségi hagyományörző néptánc-kör, az olasz szakkör, a röplabda- és futball-edzések, biliárd, és kreatív foglalkozások. A nem rendszeresen tartott elfoglaltságok közé tartoznak a filmvetítések, a számítógépterem internetezési lehetőségeinek kihasználása és sportolás, testedzés az iskola tornatermében vagy szabadtéri sportpályáján.

A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások

- az diákönkormányzat működésének támogatása
- kollégiumi diákgyűlések

A kollégiumon kívüli foglalkozások

Az iskola és a diákmozgalom által szervezett kulturális, tanulmányi és sportrendezvényeken a kollégium köteles a tanulók részvételét biztosítani (előzetes egyeztetéssel).

Kulturális intézmények rendezvényeinek látogatása

- Színház: A kollégium a nem bérletes előadásokra szervez időnként színházlátogatást, ha lehetőség van rá a román nyelvű előadásokra is.
- Mozi: külön kollégiumi szervezésű mozielőadásokra a tanulók úgy mehetnek, hogy ez a másnapi felkészülést ne zavarja.
- Előadások és kiállítások megtekintése
- Az Erkel Ferenc Művelődési központ rendezvényeinek látogatása
- Könyvtárlátogatások szervezett keretek között

A tanulók egyénileg csak a szülő engedélyével vehetnek részt különböző városi sport és kulturális intézmények tevékenységében, ha ez a tanulmányi eredmény rovására nem megy, és nem ütközik iskolai vagy kollégiumi kötelezettségeik teljesítésével.

5.9 A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégiumi nevelés eredményességét, a kiindulási állapothoz képest, a hozzáadott értékek mérésével határozzuk meg.

- A kollégium hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a választott középiskolájában a tanulmányait sikeresen befejezze, a kulcskompetenciák birtokába kerüljön.
- A kollégista diák a kollégiumi nevelés folyamatában elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez, a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat.
- Képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására.
- Kialakul a reális társadalomképe, sokoldalú képzettsége, műveltsége és az új ismeretek befogadásának és a folyamatos, megújulásnak a képessége.
- Rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel.
- Képes együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására, továbbépítésére, másokhoz való viszonya toleráns, empátikus, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi.
- Ismeri nemzetünk, nemzetiségünk és más kisebbségeink kulturális, történelmi hagyományait.

Az értékelés

Az értékelés alapelvei

Az értékelésnek a Pedagógiai Programban elfogadott szempontok alapján, mindenki által ismert rendszer szerint kell történnie. Fontos, hogy mindenki ismerje az értékelés szempontjait, és tisztában legyen a vele szemben támasztott követelményekkel. Az értékelésnek személyre szólónak és ösztönzőnek, rendszeresnek, tény- és tárgyszerűnek kell lennie. Nem lehet megtorló, fegyelmező jellegű: a pozitívumokat kiemelőnek, a javítási területeket megnevezőnek kell lennie. Fontos, hogy rámutasson a hiányosságokra, és segítse a továbblépést, valamint a követelmények és elvárások pontos ismeretében, az alapján történjen.

Az értékelés formái, alkalmi

Az értékelés a kollégiumi oktatási folyamatban közvetlenül részt vevők számára kétirányú: egyfelől a véleményüket kérjük a kollégiumról, másrészt értékeljük a folyamatban elvégzett munkájukat. A pedagógusi munkát, valamint a diákok tanulmányi és közösségi munkáját tehát félévente vizsgáljuk, míg a kollégiummal kapcsolatban álló partnerek elégedettségét alkalmanként mérjük.

5.10 A kollégiumi munka értékelése

A pedagógusok munkájának értékelése

A 2024/25-ös tanévtől iskolánkban is a TÉR alapján történik. Ez két részből áll:

- A személyre szabott szakmai követelmények és azok teljesítésének évenkénti ellenőrzése.
- A munkavégzés meghatározott értékelési szempontjai alapján.

Az értékelés szempontjai a kollégiumban

- A pedagógiai munka minősége, eredményessége, hatékonysága.
- A feladatvállalás mennyiségi mutatói.
- A munkavégzés megbízhatósága, a határidők betartása.
- Kommunikáció és együttműködés.
- Tehetséggondozás, felzárkóztatás, esélyteremtés.
- Motiváció, elkötelezettség, etikus magatartás.
- Egyedi intézményi értékelési szempontok: a román nyelv mindennapi használatának fokozására tett erőfeszítések.

Az ellenőrzés területei – az első pont kivételével – megegyeznek a pedagógusok előmeneteli rendszerében használt pedagógusminősítési területekkel, így az ellenőrzés eredménye beszámítható a minősítés eredményébe.

Az értékelés formái, alkalmai

A pedagógusok, dolgozók munkáját a kollégiumi főigazgató-helyettes félévente értékeli, és erről beszámol az intézmény főigazgatójának. A kollégiumi főigazgató-helyettes munkáját az főigazgató szintén félévente értékeli.

Az értékelés módszerei, eszközei

Az értékelés a munkafegyelemmel kapcsolatban történhet csoportvezetői beszámolók, egyéni megfigyelések, vezetői ellenőrzések alapján – Összefüggésben a feladattervek megvalósításával. Az eredményesség kérdéskörében a statisztikai adatok elemzése és a csoportvezetők beszámolóit szolgálnak támpontul. Míg a többletmunkával kapcsolatban az egyéni vállalások, az egyéni beszámolók, a csoportvezetők beszámolóit a mérvadóak.

Fontos még a munkatervek, foglalkozási tervek áttekintése, a csoportnaplókval való összevetésük, a szakköri és a korrepetálási munkáról való tájékozódás.

Az ellenőrzés szintjei

Önellenőrzés

Feladata a kollégiumi csoport belépési, kezdeti ismeret- és készség szintjének megismerése. Az éves tanulói foglalkozási terv csoporthoz kapcsolódó megalkotása, a felzárkóztatásra, korrepetálásra kötelezettek kijelölése, egyeztetése.

Felzárkóztatásra, korrepetálásra kijelöltek nyomon követése. Az eredmények év vége előtti felmérése. A kollégiumi csoport haladásának értékelése. A tanulságok összegzése, a tanmenet javítási, módosítási javaslatok összegyűjtése. Az éves tevékenységről év végi beszámoló készítése.

Összehangolja és ellenőrzi a feladatok és célok meghatározását.

Áttekinti az önellenőrzési tapasztalatokat és összeveti őket saját tapasztalataival. Esetenként szaktanácsadói segítségkéréssel vizsgálhatja az egyes tanárok oktató-nevelő tevékenységét.

A kollégiumi főigazgató-helyettes ellenőrző munkája

A főigazgató ellenőrző munkája

A kollégium teljes munkájának értékelése a főigazgató feladata.

A tanulók munkájának értékelése

A csoportok féléves munkájának eredményét a kollégiumvezetés rendszeresen követi. Ennek keretében félévkor átfogó statisztika készül a csoport létszámáról, a kiköltözött diákok számáról, tanulmányi átlageredményéről, a dicséretekről és figyelmeztetésekről. Ezek a kimutatások jelzik a pedagógusok számára a kollégiumban és a saját csoportjukon belül fejlődési tendenciákat.

Intézményünk nagy hangsúlyt helyez arra, hogy a szülők felé megteremtse a visszacsatolás lehetőségét, azt, hogy a szülők képet kaphassanak a diákok kollégiumi életének mindennapjairól. Számos esetben előfordul, hogy a diákok szülei a földrajzi távolság, vagy a munkaidő-beosztásuk miatt nem tudnak személyesen egyeztetni a kollégiumi nevelővel, tehát az eddig megszokott kommunikációs csatornák kiegészítésre szorulnak a különböző online-alkalmazásokkal, amelyek a szülők és a diákok körében is közhasználatúak napjainkban.

A tanulói munka értékelésére fokozottan érvényes, hogy a diákok által ismert rendszer szerint kell történnie. Fontos, hogy minden diákok tisztában legyenek az értékelés szempontjaival és tisztában legyenek a velük szemben támasztott követelményekkel.

A követelményeket minden tanár köteles betartani. Az egységes követelményrendszer megfogalmazása és megtartása a nevelőtestület, a munkaközösség vezető és a kollégiumvezetés közös feladata.

Az értékelés területei

- Csoportfoglalkozásokon, kötelező foglalkozásokon való részvétel,
- A tanulók tanulmányi teljesítménye, előrehaladása, szorgalma,
- Rendszeret, tisztaság,
- A kollégiumi és az általános emberi rendszabályok, értékek tiszteletben tartása,
- Közösségi tevékenységek.

Az értékelés formái, alkalmi

- szóbeli értékelés
- a napi munka során adott cselekedetekhez kapcsolódóan, diákokkal folytatott helyzetfeltáró beszélgetések során, szülői értekezleteken, fogadóórán, félévente kétszer, a naplók, ellenőrzők egyeztetése után, a félévi és év végi eredmények megszületésekor, az egész diákközösség előtti értékelés, jutalmazás (félévente egyszer), közös együttlétek (kirándulás, kulturális program, házi versenyek, vetélkedők) értékelése, felkérésre vagy önként végzett feladatok értékelése.

A közösségért végzett munka, a tisztaság és a tanulmányi eredmények értékelésébe bevonjuk a tanulókat, így fejlesztve erkölcsi ítélőképességüket és önkontrolljukat.

Kiemelkedő teljesítményű, illetve problémás tanulóknál levélben vagy az ellenőrző könyvön keresztül a szülő értesítése.

A kollégiumi nevelés sikermutatói

- a kollégiumi szolgáltatást igénybe vevő tanulók létszámának alakulása;
- a kollégisták és szüleik véleménye;
- a lakószobák a közösségi helyiségek felszereltsége, gondozottsága;
- a közösségi rendezvények színvonala;
- a kollégista tanulók tanulmányi eredménye az osztályátlagokhoz viszonyítva;
- kollégistáink eredményei a különböző városi, megyei, országos megmérettetéseken
- a helybeli lakosok véleménye kollégistáink viselkedéséről, kollégiumunk tevékenységéről;

5.11 Kiemelt stratégiai célok

- Az intézményünk iránti keresettséget, elért pozíciókat meg kívánjuk őrizni. Ennek érdekében folyamatosan kiemelt figyelmet fordítunk beiskolázási tevékenységünkre.
- A vezetőség külön feladata, hogy a pedagógiai munkát ellenőrző tevékenységét erősítse. Célunk ezzel kollégáink segítése abban, hogy munkájuk jobb elvégzéséhez a szükséges támogatást megadjuk, és ezzel javítsuk az intézményben végzett munka minőségét.
- Kiemelt célnak tartjuk a kollégium és a gimnázium közötti együttműködés egyre szorosabbá tételét, egységét. A gimnáziumi osztályfőnökök bármikor kölcsönös kapcsolatba kerülhetnek az osztályukba járó kollégista tanulók csoportvezető tanáraival. Így lehetőség van a gyors információcserére, és a felmerülő pedagógiai problémák mielőbbi sikeres megoldására. A kollégium tanárai folyamatosan betekinthetnek a gimnáziumi naplókba, így módjuk van azonnal megbeszélni a csoportjukba tartozó tanulókkal, illetve azok tanáraival minden pozitív vagy negatív változást.
- Továbbképzési tervünkben a módszertani kultúra és a tanulásmódszertan fejlesztésével kapcsolatos képzéseknek prioritást adunk. A továbbképzések tervezésénél, amennyiben ez lehetséges, igyekszünk minél nagyobb teret adni a kulcskompetenciák elsajátítását elősegítő szakmai továbbképzéseknek.
- Mindent meg kell tennünk az iskolai nyelvoktatás színvonalának növeléséért. Ennek érdekében a kilencedik évfolyamokon nagyobb figyelmet kell fordítani a tanulástechnikai

hiányosságok megszüntetésére, a készségek hiányának lehetséges pótlására. Emiatt itt is fokozott hangsúlyt kell helyezni a differenciált foglalkoztatásra, az ezzel összefüggő képzésekre, tréningekre, hogy javuljon pedagógusaink pszichológiai, pedagógiai, módszertani kultúrája.

- A tantestület átlagos motivációs szintjét is erősítenünk kellene.

5.12 Mellékletek

1. számú melléklet: A kollégiumi helyi tanterve a tematikus csoportfoglalkozások szervezéséhez és tartalmának meghatározásához

Bevezető

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknál kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját. A középiskolai szakaszban a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél.

A csoportfoglalkozások helyi tanterve nevelési területenként, az adott témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához, a választott iskolájuk típusához.

A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja figyelembevételével intézményünkben a tematikus csoportfoglalkozások évfolyamonkénti elosztása az alábbi táblázatban foglaltaknak megfelelően történik. Az intézmény éves foglalkozási tervében kerül minden tanév elején meghatározásra, hogy az egyes tanulócsoportok között miként bontjuk meg a tematikus órakeretet. Ennek során figyelembe vesszük a tanulócsoportok tanulói összetételét. A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja lehetőséget biztosít az órakeret tanulócsoportonkénti átcsoportosítására.

Témakörök

1. A tanulás tanítása
2. Erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

A témakörök évfolyamonkénti óraszámjai						
TÉMAKÖR	1–8. évfolyam	9. évfolyam évfolyam 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13–14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2

A témakörök évfolyamonkénti óraszámai						
TÉMAKÖR	1–8. évfolyam	9. évfolyam 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13–14. évfolyam
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
Összesen	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumi heti csoportfoglalkozások témái tartalmazzák a diákok személyes ügyeivel kapcsolatos feladatokat, valamint a tanulócsoporthoz aktuális neveléssel, oktatással, ill. szervezéssel kapcsolatos ügyeit, továbbá a tematikus foglalkozásokat is.

A kollégiumban évi 37 nevelési héttel, (a 12. évfolyamon 33) ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással kell számolni. Ennek 60%-ra azaz 22, 4 illetve 20 órára a fenti témákkal kell foglalkozni. A fennmaradó további idő a csoport és a kollégium, valamint a tanulók ügyeinek intézésével, közösségi feladatok ellátásának megszervezésével telik.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és annak hasznosítását elősegítő beállítódások kialakításával támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be a választott iskolájukat. A jól megválasztott tanulási módszerek hatással lesznek egész életükre és elősegítik helytállásukat a munka világában is.

Tanulóink képességeinek, eddig kialakult tanulási stílusának megismerése után, fontos azok csiszolása, alakítása, hiszen csak így lehet hatékonyan segíteni az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

Fejlesztési követelmények:

- Cél a diákok képességeinek, kreativitásának fejlesztése, valamint a tanulni, megismerni vágyás belső igényének kialakítása.
- A tanulók legyenek képesek a helyes tanulási módszerek elsajátítására, gondolkodási képességeik fejlesztésére.

- Szintén cél az önértékelés, valamint helyes énkép kialakítása, melyek elengedhetetlenek a jó teljesítményhez, a tanulási kudarcok okainak feltárásához, kezeléséhez.
- A mindennapos iskolai felkészülés elősegítése.
- További feladat, hogy a tanulóknál a tanulás iránti belső igényt felébresszük és a tanulást a diákjaink mindennapjainak szerves részévé tegyük.

Célok és feladatok:

- Célunk, hogy minden diák alakítsa ki saját tanulási stílusát, szokását, ezt alkalmazza és fejlessze mindennapi felkészülése során.
- Sajátítsa el a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokat figyelembe vevő, egyénre, csoportra szabott hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.
- Tudjon a tanulnivalók között fontossági sorrendet felállítani, gazdálkodni a rendelkezésére álló idővel, s ezen belül megszervezni tevékenységeit.
- Gyakorolja az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. Használja rendszeresen a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket.
- Képes legyen elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett információkat.
- Tudjon szelektálni az információk rendszerében, gyakorolja a továbbtanulásra, a való életre felkészítő technikákat, módszereket

1-8.évfolyam (4 óra)

Tervezett témakörök:

1. A diákok tanulási szokásainak feltérképezése
2. Tanulási technikák, módszerek elsajátíttatása
3. A kollégiumi tanulás többletlehetőségei: páros, csoportos tanulás
4. A helyes időbeosztás kialakítása

9. évfolyam: (3 óra)

Tervezett témakörök:

1. Tanulási módszerek és lehetőségek a kollégiumban. A kollégiumi tanulás jellemzői, a diákok saját tanulási stílusának, szokásának megismerése
2. Az egyénre szabott tanulási módszer megválasztása, koncentráció és emlékezet-fejlesztés.
A bevésés pszichológiai feltételei
3. A helyes időbeosztás kialakítása, a megismert módszerek alkalmazása

A cél az, hogy a 9-es tanuló megismerje a számára optimális tanulási módszereket, technikákat és ezeket a későbbiek során is tudatosan tudja alkalmazni és használni. Ezáltal jobb eredményeket érhesen el az iskolában.

A későbbi évfolyamokon már könnyebb dolgunk van, hiszen az alapvető módszereket, technikákat megtanultuk 9. osztályban, így építhetjük rá a további témákat és a gyakorlati módszerek alkalmazásával is foglalkozhatunk.

10. évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. Az önművelésről. Az önművelés fontossága, az önművelés iránti igény kialakítása.
2. Az életen át tartó tanulás szükségességének megértetése (célkitűzések, rövid és hosszú távú célok)

11. évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. Ismerkedés különböző információhordozókkal. A tanulást segítő tudatos internethasználat
2. Ismeretek értelmezése, szövegértelmezés, jegyzetelés, vázlatkészítés...
3. Ezen az évfolyamon a tudatos és hatékony internethasználat mellett az eddigi foglalkozások eredményességét ellenőrizhetjük. A diákok a megfelelő módszert választják-e és azt jól tudják-e alkalmazni a megfelelő eredmény elérése érdekében.

12. évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. Az érettségi vizsgákra felkészülés módszerei, a helyes időbeosztás.
2. Írásbeli és szóbeli vizsgahelyzet. Feladatértelmezés, vázlat, jegyzetelés, fogalmazás, illetve a szóbeli vizsga kivitelezésének módszerei...

A foglalkozásokon feladatok megoldására, szituációk szemléltetésére is sor kerülhet, amelyek a gyakorlást, új módszerek megismerését és elsajátítását teszik lehetővé. A csoportmunkának és az önálló munkavégzésnek egyaránt szerepe van. A foglalkozások során lehetőség nyílik arra, hogy bárki önállóan véleményt nyilvánítson, bemutassa munkáját, mert ezzel is fejlődik tanulási tevékenysége, megtanulja ez által kifejezni magát.

Erkölcsei nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen konfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt. Az élet első éveiben a gyerekek testi, lelki és társas fejlődése egyetlen egységet alkot. A mozgás, a tér birtokba vétele és a másokkal (elsősorban persze a szülőkkel) való interakció folyamatos kölcsönhatásban van a beszéd és a gondolkodás kialakulásával. Ez utóbbi jelenti a bázist az ítélőképesség kifejlődéséhez. Ennek egyik területe a jó és a rossz közötti különbség felismerése. Ezt hívjuk erkölcsi ítélkezésnek, ami nem azonos a társadalmi illemszabályokkal, konvenciókkal. Ez utóbbi elsősorban külső, magatartási jegyeket ölel fel: az udvariasságot, az öltözködés, hajviselet stb. mások által helyeselt formáit, a társadalmi érintkezés fordulatait.

Az erkölcs ennél kevesebbet meg többet is jelent. Nem szabályozza ilyen mélységeig a mindennapi életet, de amire vonatkozik, azok igazán fontos dolgok. Erkölcsösnek tekintünk bizonyos tilalmakat (pl. ne ölj) és az igazságosság, az emberi jogok, a méltányosság fogalmaival meghatározható kérdéseket, mindazt, amit egyszerűbben a jó és a rossz közötti választásként szokás emlegetni.

Fejlesztési követelmények:

- Tanulóink ismerjék meg az erkölcs fogalmát és szerepét az emberi együttélésben.
- Érezzék át, és legyenek tisztában az erkölcsi felelősség fontosságával.
- Képesek legyenek az életkoruknak megfelelő erkölcsi választásokra.

1-8.évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. Erkölcsi tilalmak. Tetteink és mások tetteinek megítélése.
2. A kollégiumi békés együttélés feltételei.

9. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Egészséges szórakozások, Igazi és hamis barátok (bajtársiasság, felelősség). Kikapcsolódás, pihenés, a szabad idő helyes eltöltése (beszélgetés, vita, gyakorlati példák).
2. A konfliktuskezelési technikák elsajátítása (megismerjük a tanulók gondolkodásmódját, érzelmi állapotát, alkalmazkodási problémáikat).

10. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Erkölcsi normák. Különböző élethelyzetek a családokon belül. (tragédia, válás, szegénység, kilátástalanság, áldozatvállalás. Megértés és alkalmazkodás. (A téma feldolgozása lehet akár irodalmi példán keresztül is)
2. Magatartás és kapcsolatrendszer csoportokban (közösségépítés, együttműködés, közös döntések hozatala, kitartás, barátság, segítségnyújtás nehéz helyzetben és körülmények között. (A téma feldolgozása lehet akár irodalmi példán keresztül is).

11. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Férfi-nő kapcsolata, szerelem, a kamaszodó gyermek (a családból kirepülő fiataloknál, a saját családi identitás kialakítása, a párkapcsolati problémák. (A téma előkészítése, megbeszélése történhet akár irodalmi példán, vagy filmen keresztül is).
2. A demokratikus családmódel megismertetése. Kulturált párkapcsolatok, a kölcsönös felelősség vállalása, egymás segítése (irodalmi példák.)

12. évfolyam (1 óra)*Tervezett témakör:*

1. Lehetséges konfliktusok a párválasztás után. (A téma feldolgozása lehet akár irodalmi példán keresztül is pl.: Németh László: Iszony). Az alkoholizmus problémái, bűnmegelőzés és áldozatvédelem.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsanak olyan ismereteket, amelyek hozzájárulnak a szülőföld, a haza és népei, nemzetiségi megismeréséhez, megbecsüléséhez, a hazaszeretet érzésének kialakulásához, erősítéséhez.

Fejlesztési követelmények:

- A foglalkozások célja, hogy a bemutatott prezentációk, szemléltető eszközök, multimédiás anyagok segítségével a tanulók sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák, a lakóhely, a szülőföld, a haza és nemzetiségi megismerését.
- Legyenek tisztában a hazai román nemzetiség és Gyula város hírességeivel, hagyományaival. Ismerjék a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit, azok munkásságának főbb elemeit.
- A nevelés révén minél inkább alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért a tanulók magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg a kontinens történelmének főbb vonásait, érdekességeit, valamint sokszínű kultúráját, legyenek nyitottak az önálló kutatómunka (információk gyűjtése és azok feldolgozása) iránt.

1-8.évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Mit jelent nemzetiségi származású embernek lenni?
2. A hazai román nemzetiségi közösségi és a nemzeti összetartozást megalapozó közös értékek bemutatása.

9. évfolyam (2 óra)

(Közösséghez tartozás, hazaszeretet)

Tervezett témakörök:

1. Nemzeti jelképeink
2. A hazai román nemzetiségi közösségi és a nemzeti összetartozást megalapozó közös értékek bemutatása;

3. Történelmi példákon keresztül pozitív attitűd kialakítása az országhoz, a nemzethez. Gyula város nevezetes helyeinek, épületeinek, hírességeinek megismerése. (városlátogatás...)

10. évfolyam (2 óra)

(Nemzeti népi kultúránk értékei, hagyományai)

Tervezett témakörök:

1. A magyar és a román nemzeti, valamint nemzetiségi, népi kultúránk értékeinek, hagyományainak rövid áttekintése
2. Jeles magyar és román történelmi személyiségek, tudósok, művészek, sportolók élete, munkássága...

11. évfolyam (2 óra)

(Nemzetünk kapcsolódása Európához)

Tervezett témakörök:

1. Az Európához, az EU-hoz való tartozásunk történelmi alapjai, jelentősége.
2. A nemzeti, nemzetiségi és az európai identitás kapcsolata. A határon túli magyarság szerepe.

12. évfolyam (1 óra)

Tervezett témakör:

1. Magyarországon élő más nemzetiségek kulturális szokásai, hagyományai.
2. A hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségének példákkal történő rövid bemutatása.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégium, mint a közösségi élet egyik fontos színtere különös figyelmet kell, hogy fordítson a demokratikus alapértékek elsajátítására. Nagy közösségekben elengedhetetlen, hogy a tanulók minél korábban megismerkedjenek a demokratikus jogok helyes gyakorlásával, hogy képesek legyenek saját és közösségük érdekeit képviselni.

Intézményünkben nagy szerepe van a Diákönkormányzatnak, melyben minden kollégiumi csoportból képviseltetik magukat a fiatalok. Az önkormányzat nem csupán az érdek-képviselő terén vállal szerepet magára, de a szabadidős programok szervezésében is aktívan részt vesz.

Törekszünk arra, hogy a fiatalok tudatos magyar, illetve európai állampolgárokká váljanak, jogaik és kötelességeik ismerete pedig harmóniában kell, hogy álljon egymással.

Célok, feladatok:

Fontos a demokrácia fogalmának megismertetése a tanulókkal, hogy képessé váljanak a társadalommal való együttműködésre és azon belül az aktív szerepvállalásra, valamint szűkebb környezetükben is képesek legyenek a demokratikus együttélésre, az érdekeik képviselésére.

Fejlesztési követelmények:

- A tanuló ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit.
- Képes legyen együttműködni nevelőtanárával, kollégiumi csoportjával, illetve közösen kialakítani az együttélési normákat.
- Képes legyen az érdekképviselőre, jogai és kötelességei gyakorlására.

1-8.évfolyam (1 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A házirend és a napirend ismertetése. Diákjogok és kötelességek.

9. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A házirend és a napirend ismertetése. A tanulók tájékoztatása a dicséreték és büntetések rendszeréről, jelentőségéről, a tanulmányi értékelések gyakoriságáról, a hálóértékelések szempontjairól, a kedvezményekről és azok megvonásának lehetőségeiről
2. A Diákönkormányzat. A diákképviselők kötelezettségeinek és jogainak ismertetése. A DÖK szerepe, jogai és kötelezettségei.

10. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Az egyén jogai és kötelezettségei. A szabadságjogok ismerete és történelmi előzményei.
2. A magyar választási rendszer fejlődése, a magyar állam működésének főbb elemei.

11. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A demokratikus állam működésének legfontosabb intézményei
2. A magyar helyi önkormányzati rendszer

12. évfolyam (1 óra)*Tervezett témakör:*

1. Az alaptörvény, az állampolgári jogok érvényesítése.
2. Az Európai Unió működése és intézményei.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások el-fogadására. (Empátia)

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

1-8.évfolyam (1 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Viselkedési szabályok, elvárások a kollégiumi és társadalmi életben.

9. évfolyam (1 óra)*Tervezett témakör:*

1. Önismereti és intelligenciateszt alkalmazása. (felmérés, értékelés)

10. évfolyam (1 óra)*Tervezett témakör:*

1. Konfliktusok a családban, az iskolában, a kollégiumban. Konfliktuskezelési lehetőségek, megoldások.

11. évfolyam (1 óra)*Tervezett témakör:*

1. Szociális viselkedés tökéletesítése (intuíció, empátia, segítőkészség)

12. évfolyam (1 óra)*Tervezett témakör:*

1. Intelligens kapcsolatteremtés a különmemű tanulók között. – A kulturált társas kapcsolatok.

A családi életre nevelés

A családnak fontos szerepe van a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében. A kollégiumnak éppen ezért egyik fő feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek átadása. Azoknak a tanulóinknak, akik nem rendelkeznek megfelelő családi mintákkal, kiemelten fontos a kollégium kompenzáló szerepe.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak a későbbi családi közösség kialakításában alapvető szerepe van. Célunk, hogy diákjainkban tudatosítsuk az egymás iránti tiszteletet, a másik iránt érzett felelősséget, a helyes szexuális kultúra és az alapvető erkölcsi értékek kialakítását.

Célok, feladatok:

- Felébreszteni és kialakítani a család szerepének fontosságát
- Segíteni a tanulókat, hogy megismerjék önmagukat, segítséget kapjanak a párválasztás és egymás megismerésének kérdéseire, kialakuljon a párkeresési kultúrájuk, családról alkotott képük.

Fejlesztési követelmények:

- Legyenek képesek a szeretet adására és elfogadására, ismerjék meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.
- Legyen igényük a kiegyensúlyozott, boldog családi életre, és tudatos családtervezésre.
- A tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.

1-8.évfolyam (1 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Szerepek és szabályok a családi életben, a családi munkamegosztás.

9. évfolyam (1 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Tanulói önéletrajz, családfa elkészítése, őseink feltérképezése, családi történetek gyűjtése. Családi háttérvizsgálat, családon belüli szerepek (apa, anya, testvérek, nagyszülők) bemutatása.

10. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A családi kapcsolatok jellemzői, családi munkamegosztás (szerepek). Szülői felelősség a kollégiumi életre való felkészítésben.
2. Családi konfliktuskezelés (szerepkonfliktusok, kamaszgondok).

11. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A család szerepe a múltban és a jelenben. A férfi és a női szerepek megváltozása. Szabályok a családi életben régen és ma (erkölcsi felfogások megismerése, érvelés ellenük vagy mellettük, vitatkozás). Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben.
2. Család és/vagy karrier.

12. évfolyam (3 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Az emberi szükségletek a helyes életmód kialakításában, ezek hierarchiája, tudatos rendszerezése, rangsorolása. A szeretetnyelvek.
2. A családtervezés, a házasság és a gyermekvállalás felelőssége.
3. A családban előforduló konfliktusok (szerepjátékokon keresztül a konfliktusok és kezelésük módjának bemutatása).

Testi és lelki egészségre nevelés

A XXI. század megváltozott körülményeiben kiemelten fontos a tanulók testi és lelki egészségének alapjainak a kialakítása. A testi egészség érdekében a kollégiumban rendszeres sportfoglalkozások kerülnek megrendezésre. Az intézmény udvara, kültéri sportpályája, és tornaterme a szabadidő eltöltésének és a testedzéseknél jó színhelyül szolgál.

A csoportokon belüli, illetve a kollégiumi sportprogramok célja, hogy felkészítse diákjainkat testileg és lelkileg is az egészséges életviteli szokások tudatos gyakorlására, az ezekhez szükséges ismeretek megszerzésére, valamint segítsen az egészségkárosító szokások megelőzésében.

Célok, feladatok:

- Egészséges életritmus és életvitel kialakítása.
- Egészségkárosító szokások következményeinek tudatosítása.
- A rendszeres testmozgás szeretetének kialakítása.
- Az egészséges táplálkozás alapelveinek megismerése.

Fejlesztési követelmények:

- A tanuló legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre és egészségre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészségét fenyegető tényezőket, ismerje ezek megelőzésének módját.
- Alakuljon ki bennük a mozgás szeretete, valamint az igény az egészséges táplálkozásra.
- A tanuló képes legyen arra, hogy lelki problémáit felismerje, és azok megoldásához segítséget kérjen.
- Képes legyen szabad ideje aktív, konstruktív eltöltésére.
- Ismerjen különböző rekreációs, relaxációs, stressz-oldási technikákat.

1-8.évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Az egészséges életmód összetevői, az életvitel hasznos és káros elemei.
2. Az egészségkárosító szokások következményeinek tudatosítása.

9. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A városi és falusi családok életmódja (kordivatok, káros szenvedélyek, sznobizmus). Milyen életmódmodellt hoztak a tanulók otthonról? A helyes életritmus és életvitel

2. A helyes táplálkozási szokások kialakítása (lehetőségei otthon és a kollégiumban). Reformkonyha – törekvések (gyógyteák, a vegyszermentes nyersanyagokhoz jutás lehetőségei, egyszerű reformételek, receptek)

10. évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. Káros szenvedélyek, a függőséghez vezető szokások megelőzése (a dohányzás káros élettani hatása, élvezeti szerek, nyugtatók, drogok), illetve a leszokás lehetőségei (relaxációs gyakorlatok, jóga, mozgásban gazdag napi programok).
2. A szabadidő tervezése és szervezése a kollégiumban (lehetőségek, részvétel). Rendszeresség, folyamatosság – várható hatások: élettani és emberi következmények. A szabadidő szervezése az otthoni környezetben.

11. évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. Korábbi nemzedékek életmódja, szokásaik, életritmusuk. A mai életmód összehasonlítása a nagyszülők, idős rokonok a szülők életmódjával). Cselekvés és pihenés összhangja. Az életerő, életkedv szerepe a munkavégzésben. Mentálhigiéné.
2. Az étkezés kultúrája. (A vegetáriánus étrend és más étrendek stb.) Biokultúra szemlélet: A természetes lakókörnyezet létrehozására való törekvés, öltözködési kritériumok, anyagválasztás, az étkezési szokások alakítása, a biogazdálkodás jelentősége. Az ember ökológiai lábnyoma.

12. évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. Függőség, káros életmód, életvitel a családban. A függőség költségessége. A függőség és következményei, az emberi gyengeség (pénzszerzési kényszer, bűnözés)
2. A testkultúra tudatos alakítása, egészséges életvitel... (a hosszú távú tervezés lehetőségei és fontossága az életmód, életvitel alakításában). Életkilátások az életvitel tudatos alakításával, (betegségek megelőzése, öröklött betegségek a családban, a szűrővizsgálatok fontossága, önvizsgálat). A fittség megőrzése hosszú távon.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál. A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat, amely a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója kell, hogy legyen.

Fejlesztési követelmények:

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.

1-8.évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Az önkéntesség és a felelősségvállalás fogalmával való megismerkedés.
2. A motiváltság kialakítása az önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

9. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A társadalmi felelősségvállalás fontosságának bemutatása, a másokért érzett szolidaritás jelentőségének példákon történő bemutatása.
2. Az érettségi vizsga előfeltétele a közösségi szolgálat. A segítő magatartás kifejlődésének elősegítése szituációs játékok révén.

10. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Az önkéntesség története, típusai.
2. Az önkéntes szervezetek (Magyar Vöröskereszt, Magyar Máltai Szeretetszolgálat és egyéb szervezetek) bemutatása.
3. A tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeinek és jelentőségének ismertetése.

11. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Lakossági adományok (pénz-és természetbeni) és társadalmi szolidaritás. Az adományozási hajlandóság alakulása, az adományozás társadalmi háttere.
2. Az együttműködés, egymásra figyelés. (E képességek kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutathatjuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását.

12. évfolyam (1 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A hátrányos helyzet és a fogyatékkal élés fogalmának ismertetése. Példákon keresztül bemutatni és éreztetni, hogy mit jelent fogyatékkal élni. A hátrányos helyzetűek és a fogyatékkal élők jogai.

*Fenntarthatóság, környezettudatosság**Célok és feladatok:*

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának. A környezettudatosságra való nevelés a hosszú távú környezetvédelmi gondolkodás alapja.

A kollégiumban folyó környezeti nevelés célja, hogy felkészítse a diákokat a fenntartható fejlődés fontosságának a felismerésére, a környezettel harmonikus életvezetésre. A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Képessé kell tennünk a tanítványainkat a környezetet terhelő tevékenységek felismerésére, és azok tudatos és takarékos használatára. Ehhez ökológiai alapokon nyugvó, tényszerű és alkalmazható ismeretekre van szükség. Ösztönözzük a tanulókat a környezet védelmére, arra, hogy tartózkodjanak környezetük káros terhelésétől, utasítsák el mindazt, ami környezetük állapotát rontja. Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények:

- A tanuló vegye észre a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.

- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Személyes élettereinek kialakításában vegye figyelembe a környezetbarát módokat. Részesítse előnyben a természetes, újra hasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat, tudjon érvelni a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgják erkölcsi alapelvét a természet tisztelete, környezete megbecsülése, utasítsa el a szándékos környezetrombolást.

Alapelvek

A környezeti nevelésnek rendszerszemléletűnek kell lennie, azt a gondolkodásmódot kell követnie, hogy minden mindennel összefügg.

Nevelő hatása elsősorban annak van, ami személyesen érint bennünket. Ennek megfelelően a környezeti nevelésnek a helyi, lokális problémákra kell támaszkodnia. A helyi probléma a legalkalmasabb az emberek környezeti tudatosságának felébresztésére, ugyanakkor a környezeti ügyeket csak szélesebb keretek között lehet megérteni vagy kezelni.

A jelenlegi életmódunk fenntarthatatlan. Ahhoz, hogy életmódunkat, civilizációnk berendezkedését és működésmódját megváltoztassuk, mindenekelőtt arra van szükség, hogy kritikai elemzésnek vessük alá a jelenlegi helyzetet. Ezért kell a kritikai gondolkodást kiemelten bátorítani a nevelésnek is. A kritika önmagában azonban nem szül új megoldásokat, ehhez kreativitásra van szükség. Senki nem tudja, hogy lehet 6-9 milliárd ember számára fenntartható módon emberhez méltó körülményeket teremteni ezen a bolygón. Létszükséglet, hogy ösztönözzük a felnövekvő generációk kreatív gondolkodását.

A környezeti nevelésnek feladata, hogy felkészítse az embereket a felelős állampolgári gondolkodásra, döntésre és cselekvésre. A környezeti nevelés értéknek tartja a természeti erőforrások kíméletét, a természet törvényeivel harmonizáló magatartást és a környezetért felelős életvitelt, ennek megfelelően az anyagi javak tekintetében a mértékletességet és a takarékossgot.

1-8.évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. A környezet fogalma, problémái. A környezetkímélő életmód előnyei az egyénre és a közösségre gyakorolt hatása alapján.
2. Környezetünk megóvásának lehetőségei, a természeti környezetet védő tevékenységek, akciók.

9. évfolyam (2 óra)

(A természet és az emberi környezet egymásra hatása)

Tervezett témakörök:

1. Lehetőség és cselekvés „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!”
 - A természeti-, az épített és a társadalmi környezet alkotóelemei
 - Az ember és a környezet kapcsolata történeti megközelítésben
2. A települési környezet
 - Környezetszennyező anyagok és tevékenységek

10. évfolyam (2 óra)

(Természeti erőforrásaink védelme)

Tervezett témakörök:

1. Hogyan változik környezetünk élővilága? – A biológiai sokféleség védelme.
2. Az ember és a természet harmonikus, egészséges együttműködésének lehetőségei.

11. évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. Hulladékgazdálkodás (A hulladék fogalma, típusai, káros hatásai; A tudatos vásárlás szerepe a hulladék mennyiségének csökkentése érdekében; Az újra hasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatósága)
2. Megújuló és nem megújuló energiaforrások. Az ipari termelés és a környezet védelme

12. évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. Hazai természeti értékeink és a tárgyi környezet értékeinek megóvása; Magyarország nemzeti parkjai
2. Természeti és kulturális örökségünk
 - Ismerkedés a magyar és az európai világörökség értékeivel.

Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények:

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

1-8.évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. Jövőbeni terveim c. fogalmazás készítése.
2. Milyen munkát végeznék szívesen... (szóbeli célmeghatározások).

9. évfolyam (2 óra)

Tervezett témakörök:

1. Önéletrajz írása, ill.
2. Jövőkép, életpálya, hivatás. (állásinterjú). Célok, feladatok, nehézségek, a különböző szakmák szépsége, kérdések.

10. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Készségfejlesztő, alkotásra serkentő és logikai feladatok (logikai tesztek megoldása, feladatgyűjtemények).
2. Önértékelési lista személyes tulajdonságainkról: mely tulajdonságokra lehet szükség az álláskeresés, munkába állás, illetve a további megvalósítás a célok során. Továbbtanulási célok esetén az intézmény és a szak kiválasztásának szempontjai; a tanulmányok elvégzése utáni munkalehetőségek.

11. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Az információszerzés lehetőségeinek ismertetése: újság, internet, hirdetés megfogalmazása, munkaközvetítő irodák jelentősége. A Nemzeti Pályaorientációs Portál bemutatása. Kérdőívek középiskolásoknak és pályakezdőknek. Tesztek kitöltése.
2. Pályaorientációs és önismereti foglalkozás (továbbtanulás, önismereti tesztek, hivatástudat, jövőkép).

12. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A továbbtanulók számára: a felsőoktatási intézmények előkészítőin való részvétel biztosítása, kommunikációs készségek. A vizsgázás módszertana (csoportfoglalkozás).
2. Tájékoztatók, továbbtanulás esetén a jelentkezés módjai, felvételi eljárások és dokumentációk. Állami, illetve költségtérítéssel kapcsolatos képzések.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a tanulóink felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Segítség a csoportfoglalkozások kérdésköréhez:

1. Mennyit ér a pénzünk? A modern kor pénze.
2. Infláció. Árstabilitás. Jegybanki alapkamat.
3. Bankrendszer Magyarországon. A Magyar Nemzeti Bank.
4. A megfontolt pénzügyekhez készítsünk költségvetést. A háztartások alapvető gazdasági funkciói.
5. Megtakarítási lehetőségek.
6. Bankjegyek és érmék. Kézpénzhasználat a mindennapokban.
7. A láthatatlan pénz. Bankszámla előnyei. Bankválasztás és számlanyitás. Bank-számla használat. Fizetés bankkártyával, bankolás a neten, mobilon, bankszámla használat külföldön.
8. A vállalkozások alapvető szerepe a gazdaságban.
9. Vállalkozások formái és működési módjuk.

1-8.évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Az emberek alapszükségleteit meghatározó tényezők. Erőforrások és szükségletek kapcsolata.
2. A munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások kapcsolata. Miért érdemes megtakarítanunk?

9. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A fogyasztói társadalom. Fogyasztóvédelmi alapismeretek. A tudatos vásárlás. A környezettudatos és etikus vásárlás (tájékozódás árakról és a termékek minőségéről, a kapcsolódó szolgáltatásokról és a legjobb választásról).
2. A pénzügyi tudatosság. A megszerzett jövedelem értékállóságának megőrzése, növelése. A takarékoság fontossága.

10. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A munkanélküliség megelőzésének lehetőségei. Az „élethosszig” tartó tanulás szükségessége (átképzésben való részvétel, a több lábon állás képessége).
2. Családi gazdálkodás és a munkával szerzett jövedelem felhasználása.

11. évfolyam (2 óra)*Tervezett témakörök:*

1. A családi háztartás jellemzői. Családi költségvetés
2. Az állam szerepe a gazdaságban (az állam költségvetése, az állami beavatkozás lehetőségei, támogatások). Társadalmi-gazdasági kihívások. Az EU gazdaságpolitikája, költségvetése, az euró). Az EU-n belüli munkavállalás lehetőségei, támogatások.

12. évfolyam (3 óra)*Tervezett témakörök:*

1. Az egyéni és családi életben előforduló nehézségek, krízisek kiküszöbölésének lehetőségei (az igénybe vehető ellátórendszerek, az esélyegyenlőség biztosítására létrehozott állami és egyéb források, keretek). Jogi ügyek intézése, jogsegélyszolgálatok.

2. Banki hitelek. A hitelek fajtái. A diákhitel. A magyar pénzpiacon jelen lévő hitelek (a bankok ajánlatai, naprakész információk, törlesztő részletek, kamat). A különböző bankok biztosítási programjai.
3. Az adózás lényegéről.

Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok. A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát. A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

A foglalkozások során alapvető cél, hogy a diákok különbséget tudjanak tenni a médiatartalmak között, kritikai szemmel tekintsék a média produktumait, s így tudatosan kezeljék az azokból nyert információkat, benyomásokat, hatásokat. Továbbá fontos feladat, hogy megtanulják hatékony módon és megfelelő mértékben használni az online média nyújtotta lehetőségeket.

Fejlesztési követelmények:

- A tanulók sajátítsák el a régi és új médiumok nyelvét.
- Képesek legyenek értelmező, kritikai szemlélet kialakítására.
- Legyenek tisztában a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeivel.
- Tanulják meg a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális világ megkülönböztetésének módját.

1-8.évfolyam (1 óra)

Tervezett témakörök:

1. Az internethasználat veszélyei.

9. évfolyam (1 óra)

Tervezett témakör:

1. A tudatos, értékközpontú választáson alapuló internethasználat. Az internet és játékfüggőség káros hatásainak bemutatása. A médiatartalmak és valóság összefüggése.

10. évfolyam (1 óra)*Tervezett témakör:*

1. A média fogalma és társadalmi szerepe. Tájékoztatás, befolyásolás. Kritikai érzék kifejlesztése. (Ki mondja? Mit mond? Mi az ő érdeke?)

11. évfolyam (1 óra)*Tervezett témakör:*

1. Tájékozódás a médiából. Az elektronikus média hatékony felhasználása. Az adatbiztonság szabályainak és megteremtési lehetőségeinek megismerése. Az etikus magatartás és felelősség.

12. évfolyam (1 óra)*Tervezett témakör:*

1. A reklám világa. Élni és visszaélni a meggyőzés mesterségével.

2. számú melléklet: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke

A nevelő-oktató munkát segítő eszközök, felszerelések

Kollégium/diákotthon	Kötelező	Értékelés
Tanulósobák (a hálósobák is igénybe vehetők)	1	megfelelő
Tanulói asztal (a tanulói létszám figyelembevételével)	116	megfelelő
Tanulói szék		megfelelő
Tanári szék	5	megfelelő
Zárt könyves szekrény (tanulósobánként 2)	2	megfelelő
Számítástechnika terem (a tanulósobában került kialakításra)	1	megfelelő
Számítógép / 20 tanulónként 1	6	megfelelő
Nyomtató 1/1	1	megfelelő
Számítógépasztal	6	megfelelő
Testedző-szoba (az iskola termét használják)	1	megfelelő
Könyvtár (az iskola könyvtárát használják)	0	megfelelő
Hálósoba (4 tanulónként 1)	28	megfelelő
Ágyneműtartós ágy	112	megfelelő
Szekrény	112	megfelelő
Polc	112	megfelelő
Hűtőszekrény	12	megfelelő
Cipőtároló (szobánként 1)	29	megfelelő
Szék (tanulónként 1)	112	megfelelő
Éjjeli lámpa	112	megfelelő
Ágynemű garnitúra	112	megfelelő
Ágyneműhuzat garnitúra	232	megfelelő
Vendégszoba	1	megfelelő
Ágyneműtartós ágy	4	megfelelő
Szekrény	4	megfelelő
Éjjeli szekrény	4	megfelelő
Éjjeli lámpa	16	megfelelő
Előszobafal		megfelelő
Fotel	2	megfelelő
Hűtőszekrény	2	megfelelő
Dohányzóasztal	1	megfelelő
Vizesblokk	1	megfelelő
Ágynemű garnitúra	4	megfelelő
Ágyneműhuzat garnitúra	8	megfelelő
Betegszoba (nemenként 1)	2	megfelelő
Ágyneműtartós ágy	2	megfelelő

<i>Kollégium/diákotthon</i>	<i>Kötelező</i>	<i>Értékelés</i>
Szekrény	2	megfelelő
Éjjeli szekrény	2	megfelelő
Éjjeli lámpa	2	megfelelő
Vizesblokk	2	megfelelő
Ágynemű garnitúra	2	megfelelő
Ágyneműhuzat garnitúra	4	megfelelő
Stúdió	1	megfelelő
Sportudvar	1	megfelelő
Kollégiumi főigazgató-helyettesi - iroda	1	megfelelő
Íróasztal	1	megfelelő
Szék	1	megfelelő
Íratszekrény	1	megfelelő
Számítógép	1	megfelelő
Telefon	1	megfelelő
Nevelői szoba	1	megfelelő
Íróasztal	4	megfelelő
Szék	4	megfelelő
Fotel		megfelelő
Számítógép	1	megfelelő
Ruhásszekrény	1	megfelelő
Könyvszekrény	1	megfelelő
Gyógyszerszekrény	1	megfelelő
Vizesblokk	1	megfelelő
Társalgó (szintenként 1)	3	megfelelő
Asztal		megfelelő
Fotel		megfelelő
TV-állvány	3	megfelelő
Rendezvényterem	1	megfelelő
Szék		megfelelő
Orvosi szoba	1	nem megfelelő
Porta	1	megfelelő
Ebédlő	1	megfelelő
Asztal		megfelelő
Szék		megfelelő
Kézmosó		megfelelő
Ivókút	1	megfelelő
Felnőtt étkező	1	megfelelő
Asztal		megfelelő
Szék		megfelelő
Konyha	1	megfelelő

<i>Kollégium/diákotthon</i>	<i>Kötelező</i>	<i>Értékelés</i>
Melegítő pult	1	megfelelő
Főzőlap		megfelelő
Elektromos sütő		megfelelő
Előkészítő asztal	1	megfelelő
Mosogatógép	1	megfelelő
Csurgató		megfelelő
Tálaló-mosogató	1	megfelelő
Teakonyha	1	megfelelő
Asztal	1	megfelelő
Szék	4	megfelelő
Tanulói vizesblokk	4	megfelelő
Személyzeti WC	2	megfelelő
Tanulói WC	4	megfelelő
Karbantartó műhely (az iskolával közösen)	1	megfelelő
Tisztítószer, takarítóeszköz raktár	1	megfelelő
Ágyneműraktár	1	megfelelő
Mosókonyha	1	megfelelő
Mosógép	2	megfelelő
Szárítógép	1	megfelelő
Vasalógép	1	megfelelő

A nevelő-oktató munkát segítő eszközök

<i>Kollégium/diákotthon</i>	<i>Kötelező</i>	<i>Értékelés</i>
Televízió	3	megfelelő
CD magnó	2	megfelelő
Videó lejátszó	2	megfelelő
Rádió	2	megfelelő
Digitális tábla		megfelelő

Egészség- és munkavédelmi eszközök

<i>Kollégium/diákotthon</i>	<i>Kötelező</i>	<i>Értékelés</i>
Mentőláda	1	megfelelő
Tűzoltó készülék	6	megfelelő

6. *A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések*

6.1 A pedagógiai program érvényességi ideje

Ezen pedagógiai program 2024. szeptember elsejétől érvényes.

6.2 A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

- A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

6.3 A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola főigazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- a szülői munkaközösség;
- az iskola fenntartója.

A tanulók a pedagógiai program módosítását a diák-önkormányzati képviselői útján az intézmény vezetőségének, illetve az SZMSZ- nek javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el Nkt. 70§ (2) a.; Nkt.26 (1), és a főigazgató jóváhagyásával válik érvényessé.

Nkt. 69.§ (1)

A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni az **SZMK véleményét**. 20/2012. EMMI rendelet 82. § (2).

A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül *többletkötelezettség* hárul, be kell szerezni a *fenntartó*, illetve a *működtető egyetértését*. Nkt. 70§ (2) a; Nkt 26§ (1).

6.4 A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- Az iskola *pedagógiai programja nyilvános*, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
- A *pedagógiai program* elolvasható az *iskola honlapján*.
- Az iskolai honlap internet címe: www.balcescu.edu.hu
- A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola főigazgatójától, főigazgató-helyettesektől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
- A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
 - az iskola honlapján;
 - az iskola fenntartójánál;
 - az iskola irattárában.

6.5 PP legitimációja

A köznevelési intézmény főigazgatójának jóváhagyása	Nkt.69.§ (1)
Nevelőtestületi elfogadás (döntés az elfogadásról)	Nkt.70.§ (2) a,
Fenntartói egyetértés (többletköltség esetén)	Nkt. 26. (1)
Fenntartó ellenőrzi a PP	Nkt. § 83. §(2) i
Szülői munkaközösség (SZMK)	20/2012 EMMI rendelet 122 § (7)
Szakmai munkaközösség véleményének kikérése	20/2012. EMMI rendelet 118 §
Tájékozódás a PP-ről	20/2012. EMMI rendelet 82. § (2)
Nyilvánosságra hozatal módja	20/2012. EMMI rendelet 82. § (1), (3) Nkt. 26. (1)

A pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok

A gyulai Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium *Pedagógiai programját* a főigazgató és a kollégium részéről a főigazgató-helyettes elkészítette.

Kelt: Gyula, 2026.07.07.

Gepárdine Guno Diana
főigazgató

A gyulai Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium *Pedagógiai programját* a **Tantestület** megismerte és elfogadta.

Kelt: Gyula, 2026.07.07.

Szabó Jánosné
tantestület nevében

A gyulai Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium *Pedagógiai programját* a **Szülői munkaközösség** megismerte és elfogadta.

Kelt: Gyula, 2026.07.07.

Domercq Balazs Judica.
SZMK nevében

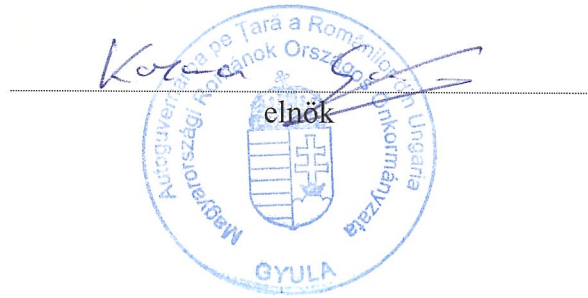
A gyulai Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium *Pedagógiai programját* a **Diákönkormányzat** megismerte és elfogadta.

Kelt: Gyula, 2026.07.07.

Korona László
DÖK nevében

A gyulai Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium *Pedagógiai programját* a **Magyarországi Románok Országos Önkormányzata** megismerte és elfogadta.

Kelt: Gyula, 2026.07.07.

KIVONAT

a Magyarországi Románok Országos Önkormányzata
Közgyűlésének
2026.július 7 i ülésének jegyzőkönyvéből

109/2026.(VII.07.) MROÖ Közgyűlési határozat

a MROÖ Közgyűlése

16 igen – 0 nem – 0 tartózkodás szavazati aránnyal a fenntartásában működő **Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium** módosított pedagógiai programját megismerte és jóváhagyja.

A Közgyűlés felhatalmazza az elnököt, hogy a jóváhagyott pedagógiai programot a működési engedély módosítására irányuló hatósági eljárásban benyújtsa.

Felelős: Kozma György elnök

Határidő: azonnal

Gyula, 2026. július 7.

Kozma György s.k.
elnök

A kivonat hitelesül:

